

Cahier 2021-20

Tweede monitorronde evaluatie ANPR- wetgeving 126jj Wetboek van Strafvordering

De wet 'vastleggen en bewaren van kentekengegevens door de politie'
twee jaar in werking.

J.J. van Berkel
A. van Uden
C.J. de Poot

M.m.v.
C.A. van den Eeden
C.C. Lankhaar

Cahier

De reeks Cahier omvat de rapporten van onderzoek dat door en in opdracht van het WODC is verricht. Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud van de rapporten het standpunt van de Minister van Justitie en Veiligheid weergeeft.

Inhoud

Afkortingen — 5

Samenvatting — 6

1 Inleiding — 12

- 1.1 Aanleiding en doelstelling — 12
- 1.2 Vraagstelling — 12
- 1.3 Methodes van onderzoek — 13
- 1.4 Opbouw van het rapport — 16

2 ANPR-camera's in het kader van 126jj — 18

- 2.1 ANPR-camera's — 18
- 2.2 Cameraplan — 20
- 2.3 Aantal kentekenregistraties — 21
- 2.4 De Koninklijke Marechaussee — 23
- 2.5 Commerciële partijen — 24

3 126jj in de praktijk — 25

- 3.1 KMar — 25
- 3.2 Verstrekking 126jj-gegevens aan gebieden overzee en het buitenland — 26
 - 3.2.1 Soorten misdrijven en aantal verzoeken — 27
 - 3.2.2 Beslissing over rechtshulpverzoeken — 28
- 3.3 126jj-bevragingen in 2020 — 28
 - 3.3.1 Geautoriseerde opsporingsambtenaren — 29
 - 3.3.2 Verzoek verwerken — 29
 - 3.3.3 Zoeken — 33
 - 3.3.4 Kentekens verifiëren — 37
 - 3.3.5 Foto's goedkeuren — 39
 - 3.3.6 Afronden — 39
- 3.4 Doorlooptijd en beschikbaarheid — 39
- 3.5 Privacy-audit — 40

4 Opsporingsproces — 41

- 4.1 Typen misdrijven — 41
- 4.2 Doel bevraging en toepassingen — 43
 - 4.2.1 Veiligstellen gegevens — 43
 - 4.2.2 Patronen en routes in kaart brengen — 44
 - 4.2.3 Zoeken naar signalement binnen blokbevraging — 45
 - 4.2.4 Combineren van BOB-middelen — 46
 - 4.2.5 Al langer bestaande ANPR-bevoegdheden — 47
 - 4.2.6 Uitsluiten — 48
- 4.3 Overzicht zaken — 48
- 4.4 Termijn opslag beelden, doorlooptijd en onherkenbaar maken van beelden — 50
 - 4.4.1 Opslagtermijn en doorlooptijd — 50
 - 4.4.2 Onherkenbaar maken beelden — 52
- 4.5 Strafrechtelijke afhandeling — 53

4.6	Zaakbeschrijvingen	— 56
4.6.1	Liquidatiepogingen	— 56
4.6.2	Explosieven	— 56
4.6.3	Overval & plofkraak	— 57
4.6.4	Overval persoon	— 57
4.6.5	Overval bedrijf	— 57
4.6.6	Dreigbrieven	— 58
4.6.7	Brandstichting	— 58
4.6.8	Liquidatie	— 58
4.6.9	Afpersing	— 59
4.6.10	Ontvoering	— 59
4.6.11	Drugstransport	— 59

5 Conclusie — 60

Summary — 63

Literatuur — 69

Bijlagen

- 1 Samenstelling begeleidingscommissie — 70
- 2 Overzicht van geïnterviewde respondenten — 71
- 3 Zaakselectie — 72

Afkortingen

ANPR	Automatic Number Plate Recognition
AP	Autoriteit Persoonsgegevens (voorheen College Bescherming Persoonsgegevens)
BOB	Bijzondere opsporingsbevoegdheden
EOB	Europees Onderzoeksbevel
GBK	Gemeenschappelijke BOB-kamer
IRC	Internationaal Rechtshulp Centrum
LCTA	Landelijk Coördinatie Team ANPR
LIRC	Landelijk International Rechtshulp Centrum
KMar	Koninklijke Marechaussee
OM	Openbaar Ministerie
OvJ	Officier van Justitie
RC	Rechter-commissaris
TGO	Team Grootschalige Opsporing

Samenvatting

Op 1 januari 2019 is de wet 'Vastleggen en bewaren kentekengegevens door de politie'¹ in werking getreden. Op basis van het nieuwe artikel 126jj Wetboek van Strafvordering (in de rest van het rapport aangeduid als 126jj) is het voor de politie mogelijk om door middel van daarvoor aangewezen camera's kentekengegevens van passerende voertuigen te registreren en op te slaan voor een periode van 28 dagen. Deze gegevens kunnen gedurende deze periode worden ingezien ten behoeve van de opsporing van een misdrijf of van voortvluchtige personen. De wet bevat een evaluatie- en horizonbepaling. De bevoegdheid is in beginsel voor drie jaar van kracht, tenzij bij koninklijk besluit anders wordt besloten. Op basis van de evaluatie wordt bepaald of de bevoegdheid zal worden gehandhaafd. De uiteindelijke evaluatie is gebaseerd op twee monitorrapportages. Het onderhavige onderzoek betreft het tweede monitorrapport en richt zich vooral op nieuwe elementen die in het eerste monitorjaar niet waren belicht zoals de uitvoering van de wet door de Koninklijke Marechaussee (KMar), de afhandeling van internationale verzoeken en een nieuwe selectie van opsporingszaken waarin gebruik is gemaakt van 126jj. Het eerste monitorrapport verscheen in 2020.

Vraagstelling

Dit tweede monitorrapport volgt de opzet van het eerste monitorrapport en heeft dezelfde onderzoeksvragen. De centrale onderzoeksvraag van dit onderzoek is als volgt:

Op welke wijze wordt in de opsporing gebruikgemaakt van kentekens die op basis van de wet 'Vastleggen en bewaren kentekengegevens door de politie' worden opgeslagen en welke rol spelen deze gegevens in de opsporing?

De centrale onderzoeksvraag wordt beantwoord aan de hand van de volgende onderzoeksvragen:

- Omvang kentekenregistraties en -verzoeken
 - Hoeveel kentekenregistraties vinden er plaats?
 - Hoeveel kentekenverzoeken worden er ingediend?
 - Voor welke typen misdrijven worden er kentekenverzoeken ingediend?
- Uitvoeringsproces
 - Hoe verloopt het uitvoeringsproces van het bewaren, aanvragen en verstrekken van kentekens in de praktijk?
 - In hoeverre doen zich knelpunten voor in het uitvoeringsproces?
- Rol in de opsporing
 - Voor welke doeleinden worden er kentekenverzoeken ingediend?
 - Welke rol speelt het gebruik van kentekengegevens in de opsporing?

¹ Voluit 'Wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met de regeling van het vastleggen en bewaren van kentekengegevens door de politie'.

Methoden van onderzoek

In dit onderzoek zijn verschillende onderzoeksmethoden met elkaar gecombineerd. Naast het voortbouwen op de uitgebreide literatuurstudie die in het kader van de eerste monitorronde is uitgevoerd, zijn opnieuw documenten geanalyseerd. Er heeft deskresearch plaatsgevonden van documenten die aangeleverd zijn door de politie en het Openbaar Ministerie (OM). Deze hadden onder meer betrekking op procesbeschrijvingen en registraties over het type uitgevoerde 126jj-bevragingen. Daarnaast is voor deze monitorronde opnieuw gebruikgemaakt van registraties uit het politiesysteem Argus waarin alle 126jj-verzoeken worden opgeslagen. Ook worden in dit systeem alle ANPR²-gegevens in het kader van 126jj opgeslagen. Naast deze deskresearch is gesproken met opsporingsfunctionarissen op landelijk en regionaal niveau. Dat waren grotendeels 'nieuwe' personen, maar er is ook gesproken met personen die in het kader van de eerste monitorronde zijn bevestigd. Dat gaf de mogelijkheid om een scherp beeld te krijgen van de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan gedurende de gehele monitorperiode. In het totaal zijn 74 functionarissen geïnterviewd. Voor deze tweede monitorronde is tot slot een inventarisatie gemaakt van uitspraken op rechtspraak.nl. Hiervoor is in de database van rechtspraak.nl uitputtend gezocht naar strafzaken waarin gebruik is gemaakt van artikel 126jj.

Cameraplan

Begin 2020 had de politie de beschikking over 931 vaste ANPR-camera's. Daarvan waren er 809 (86,9%) bestempeld als 126jj³. Begin 2021 had de politie de beschikking over 999 vaste ANPR-camera's, waarvan er 919 (92,0%) waren bestempeld als 126jj.

Ieder jaar verschijnt een cameraplan waarin de ANPR-camera's zijn opgenomen die gebruikt worden in het kader van 126jj. In het cameraplan van 2021 zijn 461 126jj locaties opgenomen, in 2020 ging het om 299 locaties. De grote stijging in locaties is grotendeels toe te schrijven aan het feit dat op één locatie vaak meerdere ANPR-camera's staan, die verschillende rijbanen in beeld brengen. Voor 2021 is besloten een aantal van deze cameraplocaties uit te splitsen naar rijrichting of afslag. Op basis van de wet bevat het cameraplan per ANPR-locatie een motivatie waarom deze is opgenomen in het cameraplan. Deze motiveringen zijn opgesteld, maar – zoals opgemerkt in het eerste monitorrapport – maken geen deel uit van het cameraplan en zijn niet openbaar.

De camera's die de KMar beheert staan bij de landsgrenzen en de luchthavens. De KMar beheert op dit moment 115 ANPR-camera's welke allemaal zijn aangewezen als 126jj-camera. Zoals in de eerste monitorrapportage is opgemerkt was er in de beginperiode onduidelijkheid over de vraag of de KMar of de politie verantwoordelijk was voor het aanmelden van de KMar ANPR-camera's in het cameraplan. Hierdoor zijn in de beginperiode bepaalde ANPR-locaties niet opgenomen in het cameraplan

² Voluit: Automatic Number Plate Recognition

³ Deze cijfers wijken af van het eerste monitorrapport. In het eerste monitorrapport zijn ook inmiddels afgesloten locaties in het totaal meegenomen. Daarnaast zijn in het eerste monitorrapport virtuele locaties meegenomen. Dit zijn locaties waarbij een ANPR-camera voor meerdere rijbanen wordt ingezet en rijbanen zonder fysieke ANPR-camera een 'virtuele' ANPR-camera toegewezen krijgen. In dit rapport zijn voor beide jaren de cijfers gecorrigeerd door alleen actieve en unieke cameraplocaties op te nemen.

en konden deze ANPR-camera's niet gebruikt worden voor de inzet van 126jj. Dit probleem is in het tweede jaar verholpen. De KMar stelt zelf een cameraplan op dat samen wordt gevoegd met dat van de politie.

Aantal registraties

Met de stijging van het aantal 126jj-camera's is ook het aantal geregistreerde passages toegenomen. Het aantal unieke geregistreerde passages is minder sterk toegenomen. Gemiddeld werden er in 2019 4,3 miljoen passages per dag geregistreerd, waarvan ongeveer 1,9 miljoen passages een uniek kenteken betroffen. Dit betekent dat ieder voertuig dat geregistreerd werd gemiddeld twee (2,26) 126jj ANPR-camera's passeerde. Omdat het gaat om een gemiddelde kan het zijn dat sommige personen op een traject slechts één ANPR-camera passeren, terwijl anderen meerdere camera's passeren. In 2020 werden er gemiddeld 5 miljoen passages per dag geregistreerd, waarvan ongeveer 2 miljoen passages een uniek kenteken betroffen. Dit betekent dat ieder voertuig wat geregistreerd werd gemiddeld 2,5 126jj ANPR-camera's passeerde. Vanwege COVID-19 zijn de cijfers sinds 2020 niet volledig representatief voor het totaal aantal geregistreerde passages onder niet-COVID omstandigheden.

Aantal verzoeken

In 2020 zijn in totaal 2.102 126jj-verzoeken ingediend, waarvan er 1.953 in behandeling zijn genomen. Dit is bijna een verdubbeling ten opzichte van het eerste monitorjaar. Deels is dit te verklaren doordat sommige eenheden pas later in 2019 de organisatie rondom 126jj op orde hadden en daarom pas later 126jj-bevragingen konden verrichten. Daarnaast is 126jj in sommige eenheden gefaseerd uitgerold op basis van de zwaarte van het delict.

De wet biedt de mogelijkheid om bij dringende noodzaak een telefonisch bevel te geven. Het percentage telefonische bevelen is constant gebleven; zowel in het eerste als tweede monitorjaar lag aan ongeveer een kwart van alle verzoeken een telefonisch bevel ten grondslag. Dit percentage wordt toegeschreven aan de aard van de delicten waarvoor 126jj kan worden ingezet. Veelal zijn dit wat zwaardere zaken waarbij meer urgentie is om gegevens tijdig veilig te stellen. Als er gebruik wordt gemaakt van een mondelinge bevel moet binnen 72 uur een schriftelijk bevel volgen. Voor 126jj geldt dat dit bevel ook binnen 72 uur in Argus (het systeem dat wordt gebruikt voor 126jj-bevragingen) moet zijn bijgevoegd. In het eerste monitorjaar was bij 53,4% van de mondelinge bevelen het schriftelijke bevel te laat aan Argus toegevoegd. In 2020 ging het om 44,3% van de schriftelijke bevelen die te laat in het systeem zijn ingevoerd. Het is op basis van de beschikbare data echter niet duidelijk of het schriftelijke bevel te laat op schrift is gesteld, of alleen te laat is ingevoerd in Argus. Het niet voldoen aan de termijn van drie dagen kan leiden tot vormverzuim. In de praktijk heeft dit op zitting nog niet tot discussie geleid.

Organisatie 126jj-proces

Ten opzichte van het eerste monitorjaar is er wat betreft de organisatie van het 126jj-proces in de politie-eenheden weinig veranderd. De uitvoering van de bevoegdheid is bij de eenheden belegd. Binnen iedere eenheid zijn geautoriseerde

opsporingsambtenaren aangewezen die 126jj-bevragingen kunnen verrichten. In april 2021 ging het om 147 geautoriseerde opsporingsambtenaren en in mei 2020 om 126 geautoriseerde opsporingsambtenaren. Geautoriseerde opsporingsambtenaren mogen alleen op bevel van de officier van justitie een 126jj-bevraging uitvoeren en mogen niet zelf betrokken zijn bij het opsporingsonderzoek. Een 126jj-aanvraag wordt ingediend bij de (gemeenschappelijke) BOB-kamer. De BOB-kamer is verantwoordelijk voor het verwerken van verzoeken met betrekking tot de inzet van bijzonder opsporingsbevoegdheden (BOB).

De inrichting van het 126jj-proces en ervaringen bij de KMar wijken niet wezenlijk af van de inrichting en ervaringen van de politie. Het belangrijkste verschil is dat de KMar niet altijd gebruikmaakt van de Gemeenschappelijke BOB-kamer (GBK), maar afhankelijk van het type onderzoek ook direct via de 'eigen' officier van justitie of parketsecretaris een bevel kan laten opmaken. Dit proces is in sommige gevallen sneller dan wanneer een 126jj-verzoek via de GBK loopt. Een ander verschil is dat de geautoriseerde opsporingsambtenaren bij de KMar allemaal werkzaam zijn bij de Infodesk, hierdoor zijn zij niet betrokken bij opsporingsonderzoeken.

In dit monitorrapport is ook nader gekeken naar internationale 126jj-verzoeken. Voor internationale 126jj-verzoeken geldt dat de verzoeken veelal bij een Internationaal Rechtshulp Centrum (IRC) binnenkomen. Bij het IRC wordt beoordeeld of de gevraagde gegevens een 126jj-verzoek betreffen. Een Nederlandse officier van justitie zal in dat geval een 126jj-bevel opmaken. Voor het opstellen van het bevel is een justitieel rechtshulpverzoek (een klassiek rechtshulpverzoek of een Europees Opsporingsbevel) uit het betreffende land nodig. Na opstellen van een bevel volgt het bevragsproces de route van een 'normale' 126jj-bevraging.

In het eerste monitorrapport werd melding gemaakt dat er over 2019 geen privacy-audit was uitgevoerd. In deze audit zou moeten worden gekeken of aan de bepalingen in de Wpg en de waarborgen van 126jj op adequate wijze uitvoering is gegeven. Over het tweede monitorjaar is wel een audit verricht. De audit over 2020 richt zich op de opzet en bestaan van de benodigde processen om aan de waarborgen te voldoen. In de audit over 2021 wordt gekeken in hoeverre deze processen in de praktijk hebben gewerkt en verschijnt begin 2022. De resultaten van de audit over 2020 worden meegenomen in het evaluatierapport.

Knelpunten in 126jj-proces

Het gebruik van 126jj is met een aantal waarborgen omkleed. Daarbij gaat het onder meer om het handmatig controleren van kentekens en het onherkenbaar maken (*blurren*) van personen en niet-openbare plaatsen op foto's. Zoals in het eerste monitorrapport al werd opgemerkt blijkt dit *blurproces* in de praktijk erg tijdrovend. Een gangbare werkwijze is dat bij grote verzoeken eerst alleen de gegevens worden verstrekt zonder overzichtsfoto's en dat bij een specifieke vervolgvraag de foto's worden *geblurd* en geleverd. Een aandachtspunt blijft dat bij zoekvragen die niet gericht zijn op een specifiek kenteken niet in alle gevallen de kentekens worden gecontroleerd.

Het *blurren* van personen op foto's wordt net als in de eerste monitorronde door veel respondenten genoemd als beperking van de bevoegdheid. Bevragers van Argus krijgen dan ook met enige regelmaat de vraag om de *ongeblurde* foto's te verstrekken. Dit leidt soms tot ingewikkelde discussies, maar in de meeste gevallen

kunnen de bevragers uitleggen waarom het niet kan. In enkele gevallen wordt de vraag op een hoger niveau binnen de organisatie besproken. Dit heeft ertoe geleid dat in twee bevestigde zaken de oorspronkelijke foto's – dus nog voor het blurren van de foto's – zijn verstrekt. Binnen zowel de politie als het OM hebben deze zaken tot een bredere discussie geleid of het wenselijk is dat in uitzonderlijke gevallen toch de foto's worden verstrekt. Vanuit beide organisaties is geconcludeerd dat er wettelijk géén uitzonderingsgronden zijn om *ongeblurde* foto's te verkrijgen of te verstrekken. Sinds deze twee zaken is dit, voor zover bekend, niet meer gebeurd. Wel blijft de wens vanuit de opsporing bestaan om voor ernstige delicten *ongeblurde* foto's te kunnen verkrijgen.

Typen misdrijven

Net zoals in 2019 zijn er vier typen delicten waarvoor 126jj het meest wordt ingezet. Dit zijn diefstal (met geweld), drugsgerelateerde delicten, inbraken en moord en doodslag. Bij diefstal (met geweld) gaat het onder meer om straatroof, diefstal uit voertuigen en winkeldiefstal. Drugsgerelateerde delicten hebben betrekking op het bezitten, vervaardigen en verhandelen van drugs. Veelal heeft dit betrekking op harddrugs. Bij inbraken gaat het primair om woninginbraken. De relatieve omvang van deze vier typen delicten is wel veranderd ten opzichte van 2019, maar dit is niet goed te vergelijken, omdat de selectie van eenheden is veranderd. Sommige eenheden hebben meer met een bepaald type criminaliteit te maken en doen dan ook meer bevestigingen gerelateerd aan dit type criminaliteit. De KMar behandelt bijvoorbeeld, vanwege haar taakstelling (vastgelegd in artikel 4 van de Politiewet), veel zaken die te maken hebben met mensenhandel, maar zat niet in de selectie van 2019.

Opsporingsproces

In het opsporingsproces zijn geen grote ontwikkelingen te zien ten opzichte van het eerste monitorrapport. Daarin werd geconstateerd dat 126jj vaak relevante sturingsinformatie voor opsporingsonderzoek kan opleveren. Het middel wordt ook vaak toegepast om gegevens veilig te stellen. Daarnaast wordt het vaak naast andere opsporingsmiddelen ingezet en bieden de gegevens die hieruit voortvloeien vaak ondersteunende informatie die richting kan geven aan het onderzoek.

Specifiek voor de KMar geldt dat zij 126jj veelal inzetten voor een aantal specifieke typen misdrijven, gerelateerd aan de taken die hen op basis van artikel 4 van de Politiewet zijn toegekend. De inzet heeft vooral betrekking op mensenhandel en diefstal. In dit type zaken worden verdachten regelmatig op heterdaad aangehouden en wordt 126jj ingezet om ondersteunend bewijs te verzamelen, bijvoorbeeld om na te gaan of de verdachten vaker een bepaalde route hebben afgelegd.

Zoals in het eerste monitorrapport werd aangegeven wordt 126jj veelal naast andere opsporingsmiddelen ingezet. In de zaken die ter zitting zijn gekomen is dit ook terug te zien. Een bewezenverklaring bleek in de zaken waarin 126jj werd aangehaald altijd tot stand te komen met behulp van verschillende BOB-middelen of getuigenverklaringen. Daarnaast komt het voor dat verdachten een bekentenis afleggen waardoor ingezette BOB-middelen, waaronder 126jj, niet terugkomen in het vonnis. Wel geven sommige respondenten aan dat 126jj een belangrijke rol kan spelen om tot een bekentenis te komen.

Evaluatie

Gelijktijdig met dit monitorrapport verschijnt de evaluatie van de wet 'Vastleggen en bewaren kentekengegevens door de politie', waarin nader wordt beschouwd in hoeverre de bevoegdheid conform de wettelijke kaders is toegepast, hoe de bevoegdheid in het opsporingsproces wordt gebruikt en wat dat oplevert. De evaluatie is gebaseerd op de informatie verzameld in de twee monitorrondes (2019 en 2020).

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Op 1 januari 2019 is de wet 'Vastleggen en bewaren kentekengegevens door de politie'⁴ in werking getreden. Op basis van het nieuwe artikel 126jj Wetboek van Strafvordering (in de rest van het rapport aangeduid als 126jj) is het voor de politie mogelijk om door middel van daarvoor aangewezen camera's kentekengegevens van passerende voertuigen te registreren en op te slaan voor een periode van 28 dagen. Deze gegevens kunnen gedurende deze periode worden ingezien ten behoeve van de opsporing van een misdrijf of van voortvluchtige personen. De wet bevat een evaluatie- en horizonbepaling. De bevoegdheid is in beginsel voor drie jaar van kracht, tenzij bij koninklijk besluit anders wordt besloten. Op basis van de evaluatie wordt bepaald of de bevoegdheid zal worden gehandhaafd. Op verzoek van het ministerie van Justitie en Veiligheid wordt deze evaluatie door het WODC uitgevoerd.

In twee monitorrondes is informatie verzameld die ten grondslag ligt aan de evaluatie. In 2020 is het eerste monitorrapport verschenen over de periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019 (Van Berkel et al., 2020). Onderhavig rapport heeft betrekking op de tweede monitorronde en richt zich op het tweede jaar dat de wet in werking is (1 januari 2020 - 31 december 2020). Dit rapport geeft een overzicht van het gebruik van de bevoegdheid in deze periode, bijvoorbeeld met betrekking tot het aantal bevragingen en de zaken waarbij 126jj is ingezet. Daarnaast is er een aantal onderwerpen die in het eerste monitorrapport niet of beperkt aan bod zijn gekomen en in dit monitorrapport nader worden toegelicht. In het eerste jaar is bijvoorbeeld de Koninklijke Marechaussee (KMar) niet aan bod gekomen. Als eigenaar en gebruiker van ANPR-camera's is zij een belangrijke belanghebbende en om die reden wordt in dit rapport uitgebreid stilgestaan bij de rol en ervaringen van de KMar. Ook wordt er in dit monitorrapport extra aandacht geschonken aan het verwerken en afhandelen van internationale 126jj-verzoeken. Ten slotte is in dit monitorrapport ook gekeken naar de eerste zaken waarin 126jj een rol heeft gespeeld in de strafrechtelijke afhandeling.

Dit monitorrapport is beschrijvend van aard. De toepassing van de bevoegdheid in 2020 staat centraal. Tevens worden op verschillende plekken het eerste (2019) en het tweede (2020) monitorjaar met elkaar vergeleken. Gelijktijdig met dit monitorrapport verschijnt de evaluatie van de wet 'Vastleggen en bewaren kentekengegevens door de politie', waarin nader wordt beschouwd in hoeverre de bevoegdheid conform de wettelijke kaders is toegepast, hoe de bevoegdheid in het opsporingsproces wordt gebruikt en wat dat oplevert.

1.2 Vraagstelling

Dit tweede monitorrapport volgt de opzet van het eerste monitorrapport en heeft dan ook dezelfde onderzoeksvragen (Van Berkel et al., 2020, p. 14-15). Zoals opgemerkt, richt het tweede monitorrapport zich vooral op nieuwe ontwikkelingen

⁴ Voluit 'Wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met de regeling van het vastleggen en bewaren van kentekengegevens door de politie'.

die zich bij het toepassen van de wet voor hebben gedaan ten opzichte van het eerste monitorjaar. Om deze reden worden niet alle onderwerpen uit het eerste rapport opnieuw uitgebreid besproken. Voor een uitgebreide bespreking van het juridisch kader, de privacy impact assessment, de ontwikkeling van Automatic Number Plate Recognition (ANPR) in Nederland en een uitgebreide procesbeschrijving van de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan 126jj wordt verwezen naar het eerste monitorrapport.

De centrale onderzoeksvraag van dit onderzoek is als volgt:

Op welke wijze wordt in de opsporing gebruikgemaakt van kentekens die op basis van de wet 'Vastleggen en bewaren kentekengegevens door de politie' worden opgeslagen en welke rol spelen deze gegevens in de opsporing?

De centrale onderzoeksvraag wordt beantwoord aan de hand van de volgende onderzoeksvragen:

- Omvang kentekenregistraties en -verzoeken
 - Hoeveel kentekenregistraties vinden er plaats?
 - Hoeveel kentekenverzoeken worden er ingediend?
 - Voor welke typen misdrijven worden er kentekenverzoeken ingediend?
- Uitvoeringsproces
 - Hoe verloopt het uitvoeringsproces van het bewaren, aanvragen en verstrekken van kentekens in de praktijk?
 - In hoeverre doen zich knelpunten voor in het uitvoeringsproces?
- Rol in de opsporing
 - Voor welke doeleinden worden er kentekenverzoeken ingediend?
 - Welke rol speelt het gebruik van kentekengegevens in de opsporing?

1.3 Methoden van onderzoek

In dit onderzoek is informatie verzameld door middel van interviews, literatuurstudie en deskresearch. In onderstaande tekst worden de onderzoeksmethoden en de uitvoering ervan nader toegelicht.

Literatuurstudie en deskresearch

In de eerste monitorronde is een uitgebreide literatuurstudie verricht naar onderzoeken die eerder verricht zijn naar het gebruik van ANPR in Nederland. In deze ronde is daarop voortgebouwd. Daarnaast is er gebruikgemaakt van aanvullende documenten die zijn aangeleverd door de politie en het Openbaar Ministerie (OM). Deze hebben onder meer betrekking op procesbeschrijvingen en registraties over het type uitgevoerde 126jj-bevragingen.

Daarnaast is voor deze monitorronde opnieuw gebruikgemaakt van registraties uit het politiesysteem Argus waarin alle 126jj-verzoeken worden opgeslagen. Ook worden hierin alle ANPR-gegevens in het kader van 126jj opgeslagen. Maandelijks hebben de beheerders van Argus, gedurende het tweede jaar dat met de nieuwe bevoegdheid werd gewerkt, aan de onderzoekers een overzicht verstuurd met de volgende gegevens:

- aantal (unieke) kentekenregistraties per dag;
- aantal verzoeken per maand;

- aantal verzoeken per onderzoek;
- gehanteerde zoekvraag⁵;
- aantal verstrekte 126jj-gegevens bij het verzoek.

Deze gegevens zijn voor het eerste en tweede jaar geanalyseerd en verwerkt in dit tweede monitorrapport.

Interviews

In het kader van de tweede monitorronde is gesproken met opsporingsfunctionarissen op landelijk en regionaal niveau. Op landelijk niveau is gesproken met functionarissen van de Landelijke Eenheid. Daarbij gaat het onder meer om verschillende functionarissen van het Landelijk Coördinatie Team ANPR (LCTA). Zij zijn beheerder van Argus en daarnaast verantwoordelijk geweest voor de implementatie van 126jj binnen de politie.

De uitvoering van 126jj is bij de afzonderlijke eenheden van de politie en de KMar belegd. Bij het verwerken van 126jj-verzoeken zijn zowel functionarissen van de politie en de KMar (zie later) als het OM betrokken. In het eerste monitorjaar is in iedere eenheid iemand van de Gemeenschappelijke BOB⁶-kamer (GBK) aan politiezijde geïnterviewd. Daarnaast is in het eerste monitorjaar binnen iedere eenheid gesproken met minstens één geautoriseerde opsporingsambtenaar die belast is met het bevragen van 126jj-gegevens. In het tweede jaar zijn deze respondenten opnieuw benaderd met de vraag of er zich nieuwe ontwikkelingen hebben voorgedaan en wat een jaar later de ervaringen met de bevoegdheid waren.

Ook in deze monitorronde zijn er verscheidene zaaksinterviews gehouden. De selectie van zaken wordt later in deze paragraaf toegelicht. Bij de meeste zaken is een betrokken functionaris gesproken van de politie en van het OM. Nieuw in deze monitorronde is dat er verschillende gesprekken zijn gevoerd met de KMar. Binnen de KMar is onder meer met een geautoriseerde opsporingsambtenaar gesproken die belast was met het bevragen van 126jj-gegevens en met rechercheurs die 126jj hebben ingezet in verscheidene opsporingsonderzoeken. De gesprekken met de rechercheurs van de KMar gingen over opsporingsonderzoeken⁷ waarin zij gebruik hebben gemaakt van 126jj. Daarnaast zijn er in deze monitorronde ook verschillende gesprekken gevoerd met commerciële partijen die ANPR-camera's (gedeeltelijk 126jj-camera's) beheren langs (snel)wegen. Dit om een beeld te krijgen van de wijze waarop tijdens opsporingsonderzoeken gebruik wordt gemaakt van door commerciële partijen verzamelde gegevens. Ten slotte zijn ook verschillende functionarissen geïnterviewd die betrokken zijn bij het verwerken van onder andere buitenlandse 126jj-verzoeken. Hierbij gaat het onder meer om functionarissen werkzaam bij Internationale Rechtshulp Centra (IRC's), het OM, Europol en Interpol.

In totaal zijn 74 respondenten geïnterviewd. Sommige respondenten zijn een tweede keer geïnterviewd om aanvullende informatie te verkrijgen. Voor de interviews is gebruikgemaakt van semigestructureerde vragenlijsten. Deze vragenlijsten zijn aangepast voor de verschillende functies en taken van de respondenten. De interviews duurden gemiddeld een uur en vonden grotendeels

⁵ De gegevens hadden betrekking op het type zoekvraag, hierbij werden geen kentekengegevens vermeld.

⁶ Bijzondere opsporingsbevoegdheden.

⁷ Deze onderzoeken maakten geen onderdeel uit van de zaakselectie in het kader van deze tweede monitorronde (zie de volgende pagina).

plaats tussen september 2020 en maart 2021. Vanwege de coronamaatregelen vonden alle interviews op afstand via videovergadering plaats. De interviews werden opgenomen en het merendeel van de interviews is getranscribeerd.⁸ De opnames van de interviews zijn na het transcriberen en het uitwerken verwijderd.

Met behulp van het programma Maxqda zijn de interviews gecodeerd en geanalyseerd. In deze tweede monitorronde is gebruikgemaakt van open codering en axiale codering zoals is beschreven door Boeije (2008). Daarbij is gebruikgemaakt van de bestaande codering die al is toegepast in het eerste monitorrapport, waarin open en axiaal is gecodeerd. In deze monitorronde is gekeken of de codes die tot nu toe waren ontwikkeld voldoende dekkend waren en zijn nieuwe codes gecreëerd voor zover de verzamelde gegevens daar aanleiding toe gaven. Het creëren van nieuwe codes was vooral aan de orde voor de onderwerpen die in het eerste monitorrapport niet of beperkter zijn besproken. Daarbij ging het onder meer om codes gerelateerd aan de KMar, internationale 126jj-bevragingen en commerciële ANPR-beheerders.

Zaakselectie

Ook in het tweede monitorjaar is een selectie gemaakt van zaken om de manier waarop 126jj wordt ingezet in opsporingsonderzoeken te analyseren. Voor deze zaken is het verloop van het opsporingsonderzoek en de wijze waarop 126jj is ingezet in kaart gebracht. In het eerste monitorjaar was het niet mogelijk een aselechte steekproef te nemen van zaken omdat niet alle eenheden vanaf het begin 126jj-bevragingen uitvoerden. Daarnaast werd in het eerste monitorjaar de inzet van 126jj gefaseerd uitgerold, waardoor de bevoegdheid in eerste instantie alleen werd ingezet voor misdrijven met een strafdreiging van twaalf jaar of meer. In het tweede monitorjaar is echter door alle eenheden zonder drempel gebruikgemaakt van 126jj. Om deze reden is in de tweede monitorronde wel gebruikgemaakt van een aselechte steekproef.

Het uitgangspunt bij de zaakselectie was om net als in het eerste monitorjaar minimaal tien zaken op te nemen in het onderzoek. Voor de selectie is gebruikgemaakt van een enkelvoudige aselechte steekproef uit een dataset uit Argus. Deze dataset was gebaseerd op bevragingen uitgevoerd in 2020 en had als peildatum 27 juli 2020. Omdat er meerdere bevragingen in één zaak kunnen plaatsvinden is de dataset zo veel mogelijk opgeschoond zodat deze alleen unieke onderzoeken bevatte. Doordat er soms door de bevragers type- of registratiefouten zijn gemaakt bij het uitvoeren van een 126jj-bevraging kon het voorkomen dat sommige zaken dubbel in de gebruikte dataset stonden. Alle zaken hebben een willekeurig nummer gekregen en vervolgens zijn de eerste vijftien zaken geselecteerd. De beheerders van Argus hebben voor de geselecteerde zaken uitgezocht welke contactpersoon als aanvrager in Argus stond geregistreerd en hebben deze contactgegevens aan de onderzoekers verstrekt. Er is gekozen voor een wat ruimere selectie van vijftien zaken omdat mogelijk niet voor alle zaken contactgegevens konden worden verkregen, of niet altijd contact kon worden gelegd met deze persoon, of omdat betrokkenen mogelijk niet mee wilden werken vanwege de gevoeligheid van het opsporingsonderzoek. Een overzicht van de zaakselectie is te vinden in bijlage 3.

Op basis van de selectie zijn tien zaken opgenomen in dit onderzoek. Van de vijftien zaken zijn twee zaken afgevallen omdat de betrokkenen aangaven dat de zaak te complex of te gevoelig was en ze daarom niet mee wilden werken aan dit onderzoek. In één van deze gevallen is een alternatieve zaak voorgesteld. Deze zaak is

⁸ De gesprekken waarin alleen een update werd gegeven zijn samengevat.

als extra zaak opgenomen. Het betrof een onderzoek naar een overval waarin 126jj van grote meerwaarde is geweest. Van twee zaken konden de beheerders geen contactgegevens van betrokkenen achterhalen door registratiefouten. Voor één zaak gold dat de contactpersoon onbereikbaar was voor de onderzoekers.

Analyse rechtspraak.nl

Voor deze monitorronde is ook een inventarisatie gemaakt van uitspraken op rechtspraak.nl. Hiervoor is in de database van rechtspraak.nl uitputtend gezocht naar strafzaken waar gebruik is gemaakt van artikel 126jj. Voor de zoekopdracht binnen de database is enkel gezocht naar strafzaken die gepubliceerd zijn vanaf het moment dat 126jj in werking is getreden, namelijk 1 januari 2019. De laatste zoekopdracht heeft plaatsgevonden op 21 april 2021, wat inhoudt dat zaken die gepubliceerd zijn na deze datum niet zijn meegenomen in dit onderzoek. Er is op zaken gezocht aan de hand van de volgende zoekopdracht: *~126jj ~anpr ~"automatic number plate recognition"*. Een zaak kwam naar voren in de zoekopdracht wanneer een van de genoemde zoektermen aanwezig was in de uitspraak.

De bovenstaande zoekopdracht leverde 130 resultaten op. Hierbij moet in acht genomen worden dat hier meerdere uitspraken over dezelfde casus bij zitten en het daarom niet om 130 unieke strafzaken gaat. Voor alle uitspraken is gekeken of dit betrekking had op 126jj en/of dat er gebruik werd gemaakt van andere ANPR toepassingen zoals referentielijsten⁹. Voor sommige uitspraken kon op basis van de uitspraak niet met zekerheid worden vastgesteld om welke toepassing het ging. Van de 130 uitspraken bleken er 13 strafzaken tussen te zitten waarbij duidelijk 126jj is gebruikt of waar een zeer sterk vermoeden bestaat dat 126jj is gebruikt. Van 7 van de 13 zaken kon niet met zekerheid worden vastgesteld of het ging om 126jj of het gebruik van referentielijsten. Omdat de beschreven toepassing in het vonnis veel leek op die van 126jj zijn die deze zaken wel apart beschreven in hoofdstuk 4. Verder zijn 54 zaken naar voren gekomen waarbij ANPR is gebruikt met behulp van referentielijsten. Aangezien dit geen 126jj betreft, zijn deze zaken niet meegenomen in de analyse. De overige resultaten betreffen dubbele uitspraken en uitspraken waarbij geen link gelegd kan worden met het gebruik van ANPR. Uiteindelijk zijn dus 13 zaken meegenomen.

1.4 Opbouw van het rapport

In hoofdstuk 2 wordt het cameraplan 2021 en de aanwezige (126jj-)ANPR-camera's in Nederland besproken. Daarbij wordt onder meer ook stilgestaan bij de ervaringen van de KMar ten aanzien van het cameraplan. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het proces om een 126jj-verzoek aan te vragen en te verwerken. Daarbij wordt ook specifiek aandacht geschonken aan de wijze waarop wordt omgegaan met internationale 126jj-verzoeken. Daarnaast wordt ook ingegaan op de ervaringen van de KMar, die in het eerste monitorrapport niet aan bod zijn gekomen. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 stilgestaan bij de wijze waarop 126jj in de praktijk wordt

⁹ 'Referentielijsten bevatten kentekens van auto's die worden gezocht door de politie, bijvoorbeeld omdat een auto is gestolen, iemand voortvluchtig is of omdat iemand een openstaande boete heeft. Er zijn verschillende referentielijsten in gebruik. Deze zijn onder meer gekoppeld aan een thema. Zo is er een lijst met gestolen auto's en met auto's die gebruikt worden voor mobiel banditisme. Ook kunnen er lijsten zijn die gekoppeld zijn aan een specifiek opsporingsonderzoek. De referentielijsten kunnen zowel op landelijk niveau worden gebruikt als op eenheids- of districtsniveau. Het vergelijken van kentekens van passerende auto's met referentielijsten is de meest gebruikte al langer bestaande ANPR-toepassing' (Van Berkel et al., 2020, p. 8).

toegepast binnen de opsporing. Het rapport wordt in hoofdstuk 5 afgesloten met een conclusie.

2 ANPR-camera's in het kader van 126jj

Dit hoofdstuk gaat in op de ANPR-camera's die worden gebruikt in het kader van 126jj. Eerst wordt kort stilgestaan bij de beschikbare ANPR-camera's van de politie. Vervolgens wordt nader ingegaan op het cameraplan van 2021. Daarna wordt beschreven hoeveel kentekenregistraties er plaats hebben gevonden op basis van 126jj. In paragraaf 2.4 wordt ingegaan op de camera's onder beheer van de KMar. In paragraaf 2.5 wordt ten slotte ingegaan op ANPR-camera's onder beheer van commerciële partijen. Deze zijn niet noodzakelijkerwijs aangewezen als 126jj-camera's, maar kunnen veelal wel, net als de 126jj-camera's, historisch worden bevraagd. In het eerste monitorrapport zijn deze al eerder besproken, maar is niet gesproken met deze commerciële partijen. Om deze reden komen deze partijen alsnog in het onderhavige rapport aan bod.

2.1 ANPR-camera's

Figuur 1 en 2 geven een overzicht van alle locaties met camera die toegankelijk zijn voor de politie in 2020 en 2021. De bolletjes geven bestaande ANPR-camera's aan die toegankelijk zijn voor de politie. De blauwe bolletjes hebben betrekking op ANPR-camera's die tevens bestempeld zijn als 126jj-camera. Ten opzichte van begin 2020 is de grootste toename van het aantal 126jj-camera's zichtbaar rondom Rotterdam en Amsterdam. Daarnaast is zichtbaar dat er een aantal nieuwe algemene ANPR-locaties zijn toegevoegd en een aantal locaties zijn verschoven. Zo zijn een aantal locaties rondom Den Bosch verschoven en zijn er onder meer nieuwe locaties bijgekomen rondom Breda en Lauwersoog.

Begin 2020 had de politie de beschikking over 931 ANPR-camera's. Daarvan waren er 809 (86,9%) bestempeld als 126jj.¹⁰ In totaal ging het begin 2020 om ongeveer 300 ANPR-locaties die aangeduid waren als 126jj. Een locatie bevat vaak meerdere ANPR-camera's omdat het vaak gaat om meerdere rijbanen en rijrichtingen. Begin 2021 had de politie de beschikking over ongeveer 999 ANPR-camera's, waarvan er 919 (92,0%) waren bestempeld als 126jj. In totaal gaat het om ongeveer 460 ANPR-locaties die zijn aangeduid als 126jj-locatie. In tabel 1 zijn de aantallen ANPR-camera's schematisch weergegeven.

Tabel 1 Aantallen ANPR-camera's en verdeling

Peildatum	April 2020	April 2021
126jj- camera	809 (86,9%)	919 (92,0%)
Non-126jj-camera	122 (13,1%)	80 (8%)
Totale aantal beschikbare ANPR-camera's	931	999

¹⁰ Deze cijfers wijken af van het eerste monitorrapport. In het eerste monitorrapport zijn ook inmiddels afgesloten locaties in het totaal meegenomen. Daarnaast zijn in het eerste monitorrapport virtuele locaties meegenomen. Dit zijn locaties waarbij een ANPR-camera meerdere rijbanen beslaat (in sommige gevallen zijn de rijbanen die deze ANPR-camera's beslaan uitgesplitst als 'virtuele' cameralocatie). In dit rapport zijn voor beide jaren de cijfers gecorrigeerd door alleen actieve en unieke ANPR-camera's op te nemen.

Figuur 1 **Overzicht beschikbare ANPR-camera's politie 2020**

● Bestaande ANPR-camera's

● Bestaande ANPR-camera's bestempeld als 126jj

Figuur 2 **Overzicht beschikbare ANPR-camera's politie 2021**

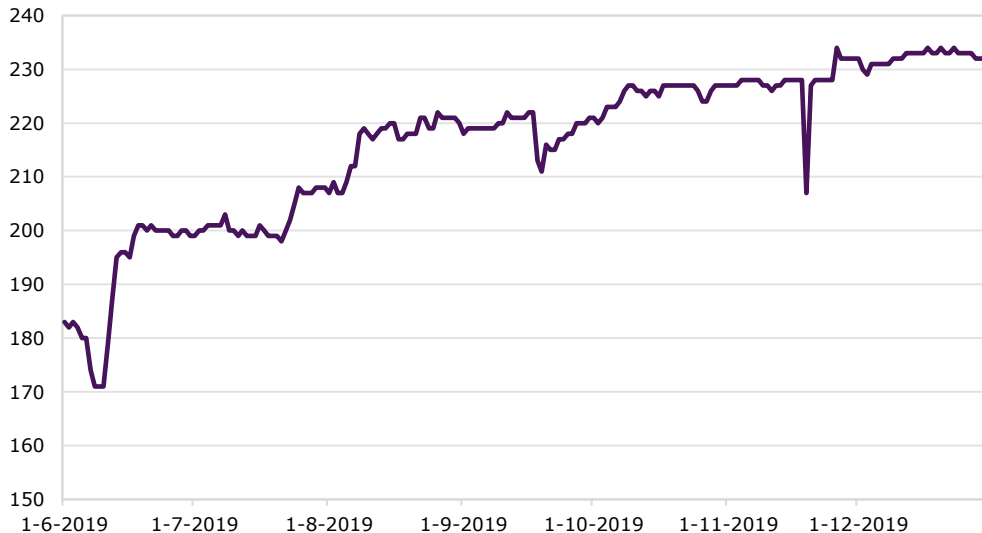

2.2 Cameraplan

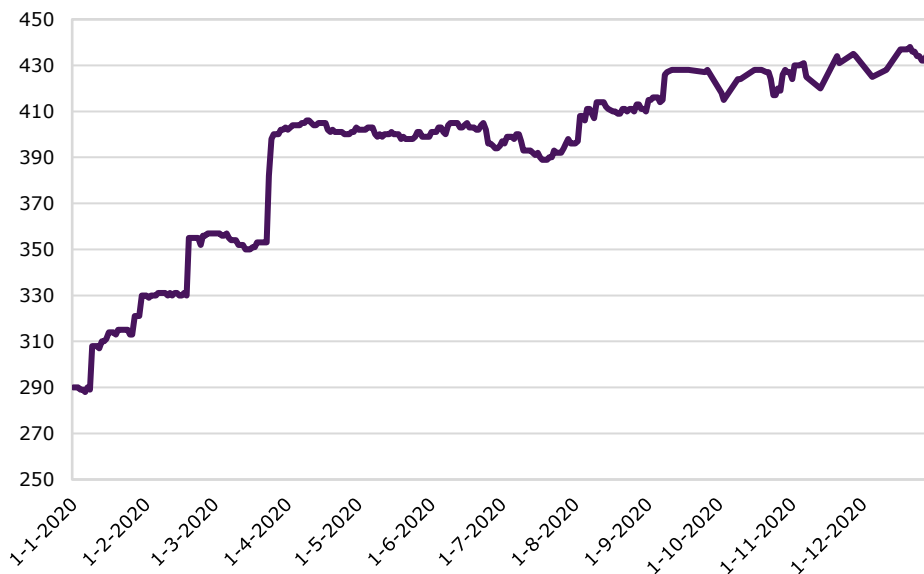
Ieder jaar wordt een overzicht gepubliceerd in de *Staatscourant* van de ANPR-camera's die worden ingezet ten behoeve van 126jj. Op 12 februari 2021 is het derde cameraplan gepubliceerd in de *Staatscourant* (Cameraplan ANPR Nationale Politie, 2021). Net als in het cameraplan uit 2019 en 2020 is er in het cameraplan van 2021 voor gekozen om de onderliggende motivatie per locatie in een afzonderlijk document op te nemen. Dit document is niet openbaar gemaakt. Eén keer per jaar wordt het cameraplan aangepast en gepubliceerd. Bij de invoering van 126jj heeft de politie ervoor gekozen om nog geen gebruik te maken van mobiele camera's. Sinds eind 2019 is deze mogelijkheid er wel. Mobiele camera's kunnen in de toekomst tussentijds worden toegevoegd aan het cameraplan.

In het cameraplan 2021 zijn in totaal 461 126jj-locaties opgenomen. In 2019 ging het om 264 locaties en in 2020 om 299 126jj-locaties. Zoals eerder opgemerkt kan iedere locatie meerdere camera's bevatten, dit aantal is onder meer afhankelijk van het aantal rijbanen op de locatie (iedere rijbaan kan een aparte ANPR-camera bevatten). De camera's bij iedere rijbaan of afslag kunnen als aparte locatie worden aangeduid, maar ook worden gegroepeerd als één 126jj-locatie. Doordat in 2020 sommige locaties zijn samengevoegd was de stijging in dat jaar groter dan de cijfers doen vermoeden. Er zijn in dat jaar meerdere nieuwe locaties toegevoegd, maar tegelijkertijd zijn er ook camera's gegroepeerd waardoor het aantal 126jj-locaties weer verminderde. Voor 2021 is het omgekeerde het geval, omdat bepaalde locaties in deze periode juist weer zijn gesplitst. In Argus zijn de bevestigingen gekoppeld aan locaties. Om gericht te kunnen bevragen op één rijbaan of één kruispunt, en daarmee efficiënter te kunnen rechercheren, zijn bepaalde locaties in 2021 weer gesplitst. Hierdoor lijkt er in 2021 een grotere toename te zijn in het aantal ANPR-locaties dan er in werkelijkheid is. Figuur 3 en 4 geven de ontwikkeling van het aantal actieve 126jj locaties weer in respectievelijk 2019 en 2020. Om de fluctuatie in het aantal actieve locaties goed weer te geven zijn de assen in beide figuren verschillend. Zichtbaar is dat het aantal locaties constant fluctueert. Dit heeft onder meer te maken met wegwerkzaamheden waardoor ANPR-camera's tijdelijk uitstaan. Daarnaast komt het voor dat er technische defecten zijn aan de ANPR-camera's. Omdat voor het repareren van een ANPR-camera de rijbanen moeten worden afgesloten worden reparaties vaak gelijktijdig met gepland onderhoud van Rijkswaterstaat uitgevoerd. Hierdoor kan het voorkomen dat een reparatie enkele weken op zich laat wachten.

Figuur 3 Ontwikkeling aantal actieve 126jj-locaties (juni-dec 2019)

Figuur 4 Ontwikkeling aantal actieve 126jj-locaties (jan-dec 2020)

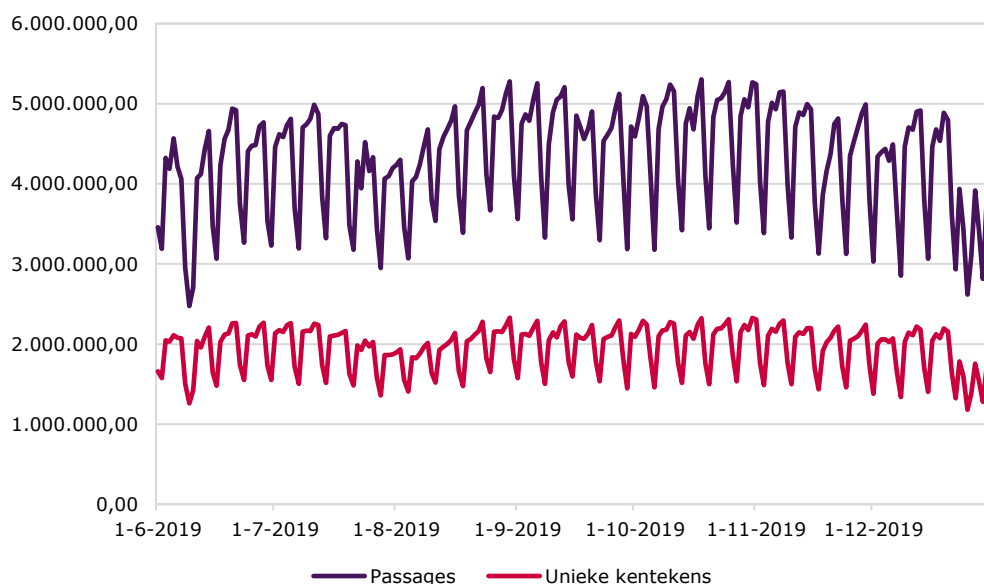

2.3 Aantal kentekenregistraties

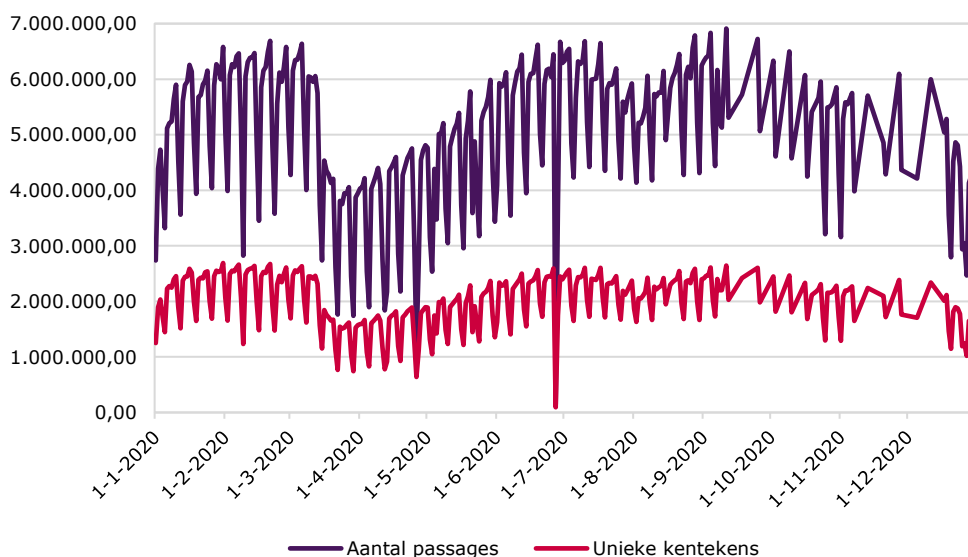
In figuur 5 en 6 is het aantal geregistreerde passages per dag en het aantal uniek geregistreerde kentekens per dag weergegeven in respectievelijk 2019 en 2020. In 2020 zijn de aantallen passages een deel van de dagen niet geregistreerd (geteld). Hierdoor is het verloop van het aantal passages in figuur 6 met name in november en december 2020 erg grillig. Omdat Argus niet standaard het aantal passages registreert (telt) was het voor de beheerders niet mogelijk informatie over het aantal passages alsnog te achterhalen. Desalniettemin geeft de grafiek een indruk van de ontwikkeling van geregistreerde passages in 2020. In de grafiek zijn duidelijk de effecten van de corona pandemie en maatregelen zichtbaar. Met name de

eerste COVID-19 lockdown in maart leidde tot een sterke afname in het aantal geregistreerde passages. Daarna neemt het aantal passages weer toe tot het normale niveau. De aangescherpte maatregelen na de zomer leidden eveneens tot een afname van registraties. Dat geldt ook voor de tweede lockdown. De andere fluctuaties worden veroorzaakt door de weekenden en vakantieperiodes. Daarnaast zijn er nog kleine verschillen in registraties door camera's die tijdelijk zijn uitgeschakeld, bijvoorbeeld vanwege een defect of wegwerkzaamheden.

Figuur 5 Aantal 126jj geregistreerde passages per dag en aantal uniek geregistreerde kentekens per dag (jun 2019 - december 2019)

Figuur 6 Aantal 126jj geregistreerde passages per dag en aantal uniek geregistreerde kentekens per dag (jan 2020 - december 2020)

Vanwege de coronapandemie in 2020, het ontbreken van een deel van de registraties en vanwege het feit dat in 2019 pas vanaf juni de registraties zijn

bijgehouden kunnen beide jaren niet goed met elkaar worden vergeleken. Wel is zichtbaar dat de piek in 2020 rond de 7 miljoen geregistreerde passages op één dag lag, de piek in 2019 was ongeveer rond de 5,25 miljoen geregistreerde passages. Met de stijging van het aantal 126jj-locaties is dus ook het aantal geregistreerde passages toegenomen. Het aantal unieke geregistreerde passages is minder sterk toegenomen. Gemiddeld werden er in 2019 4,3 miljoen passages per dag geregistreerd, waarvan ongeveer 1,9 miljoen passages een uniek kenteken betroffen. Dit betekent dat ieder voertuig dat geregistreerd werd gemiddeld twee (2,26) 126jj ANPR-camera's passeerde. Omdat het gaat om een gemiddelde kan het zijn dat sommige personen op een traject slechts één ANPR-camera passeren, terwijl anderen meerdere camera's passeren. In 2020 werden er gemiddeld 5 miljoen passages per dag geregistreerd, waarvan ongeveer 2 miljoen passages een uniek kenteken betroffen. Dit betekent dat ieder voertuig wat geregistreerd werd gemiddeld 2,5 126jj ANPR-camera's passeerde. Zoals eerder opgemerkt zijn vanwege COVID-19 de cijfers sinds 2020 niet volledig representatief voor het totaal aantal geregistreerde passages onder de niet-COVID omstandigheden.

2.4 De Koninklijke Marechaussee

Zoals opgemerkt in het eerste monitorrapport, heeft de politie naast de camera's die zij zelf beheert ook toegang tot ANPR-camera's die beheerd worden door de Koninklijke Marechaussee (KMar). Omgekeerd geldt ook dat de KMar gebruik kan maken van de ANPR-camera's die de politie beheert. De KMar kan in het kader van haar taakstelling ook gebruikmaken van 126jj. De KMar heeft drie hoofdtaken: zij controleert het grensverkeer en houdt zich bezig met grensoverschrijdende criminaliteit, zij richt zich op de beveiliging van personen en objecten en zij voert militaire en internationale politietaken uit (Defensie, 2021a). Alle taken van de KMar (acht in totaal) zijn vastgelegd in artikel 4 van de Politiewet 2012. Net zoals de Nederlandse politie beschikt de KMar over een rechercheafdeling voor haar opsporingstaak. Deze is nationaal georganiseerd met teams op verschillende plekken in Nederland.

De ANPR-camera's die de KMar beheert staan bij de landsgrenzen en de luchthavens. Op dit moment beheert zij 115 ANPR-camera's welke allemaal zijn aangewezen als 126jj-camera. Zoals in de eerste monitorrapportage is opgemerkt was er in de beginperiode onduidelijkheid over de vraag of de KMar of de politie verantwoordelijk was voor het aanmelden van de KMar ANPR-camera's in het cameraplan. Hierdoor zijn in de beginperiode bepaalde ANPR-locaties niet opgenomen in het cameraplan en konden deze ANPR-camera's niet gebruikt worden voor de inzet van 126jj. Dit probleem is in het tweede jaar verholpen. De KMar stelt een eigen 126jj-cameraplan op voor de ANPR-camera's die onder hun beheer vallen. Dit wordt uiteindelijk samengevoegd met het cameraplan van de Politie.

Voor het aanmelden van de camera's geldt dat beargumenteerd moet worden waarom een camera aangemerkt wordt als 126jj-camera. Volgens één van de respondenten betrokken bij het KMar gedeelte van het cameraplan was de argumentatie hiervoor niet problematisch, omdat camera's in principe 'weloverwogen' worden neergezet met soortgelijke criteria als die voor 126jj-camera's gelden. Dit komt overeen met reacties van respondenten van de politie die betrokken waren bij het opstellen van het cameraplan.

2.5 Commerciële partijen

Zoals aangegeven in het eerste monitorrapport maakt de politie in haar onderzoeken soms gebruik van ANPR-gegevens die verzameld worden door commerciële partijen. De politie kan deze gegevens vorderen op basis van artikel 126nd Sv. Omdat de commerciële ANPR-camera's vaak op andere locaties hangen dan de ANPR-camera's die voor 126jj-doeleinden worden ingezet vormen ze soms een aanvulling op de ANPR-gegevens die worden verzameld op basis van 126jj. Om deze reden is in de tweede monitorronde met een aantal commerciële partijen gesproken om een beter beeld te krijgen welke rol zij spelen.

Commerciële partijen gebruiken hun ANPR-camera's voor verschillende doeleinden. Eén van de belangrijkste doelen voor commerciële partijen om ANPR in te zetten is verkeersmanagement, bijvoorbeeld voor reistijdbepaling. Daarnaast gebruiken sommige commerciële partijen ANPR-camera's ten behoeve van handhaving en openbare orde en veiligheid. Commerciële partijen hebben doorgaans verschillende opdrachtgevers, zoals gemeenten, provincies, Rijkswaterstaat en particuliere bedrijventerreinen. Met opdrachtgevers worden afspraken gemaakt over het eigendom en het beheer van de apparatuur en de data.

Door de verscheidenheid aan bedrijven en toepassingen is het lastig om een eenduidig beeld te geven van de dekkingsgraad van deze camera's. In het eerste monitorrapport werd opgemerkt dat de uitgebreide dekking van de commerciële ANPR-camera's rond sommige steden door respondenten als een voordeel werd gezien. De afgelopen jaren is deze dekking echter afgenomen. Respondenten van commerciële partijen geven aan dat zij het aantal ANPR-camera's hebben vermindert danwel helemaal gestopt zijn met dienstverlening zoals verkeersmanagement. In plaats daarvan worden alternatieve middelen gebruikt om hun diensten aan te bieden (bijvoorbeeld op basis van floating car data¹¹).

Het soort gegevens dat wordt opgeslagen hangt af van het doel waarvoor de camera's worden gebruikt. Veelal is de opslag van gegevens beperkt tot kentekens, omdat overzichtsfoto's niet benodigd zijn voor de diensten die worden aangeboden. De opslagtermijn van de ANPR-gegevens verzameld door commerciële partijen verschilt. Respondenten noemen termijnen variërend van twee weken tot honderd dagen.

¹¹ 'Floating Car Data is anonieme data over de snelheid en locatie van voertuigen, verkregen via apps en navigatiesystemen die 'mee stromen' met het verkeer' (Rijkswaterstaat, 2021).

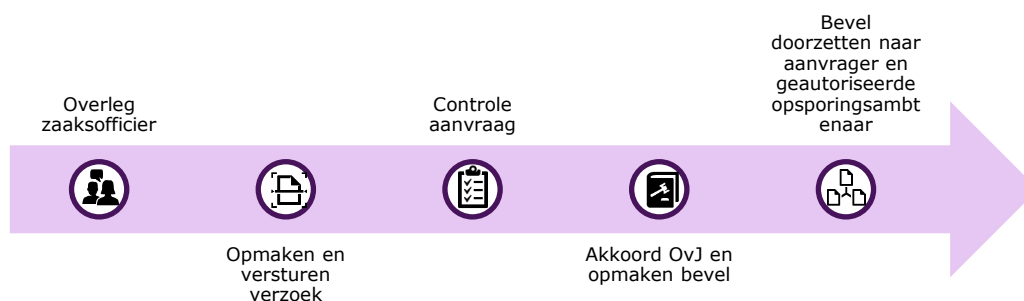
3 126jj in de praktijk

Dit hoofdstuk gaat over de uitvoering van 126jj in de praktijk. In het eerste monitorrapport is uitgebreid ingegaan op het 126jj-proces van het bevragen van 126jj. In dit monitorrapport wordt ingegaan op nieuwe ontwikkelingen en informatie, zoals het aantal uitgevoerde 126jj-bevragingen. Wat betreft het proces is er in 2020 weinig veranderd ten opzichte van 2019, daarom wordt volstaan met een weergave van actuele data uit 2020. Nieuw in deze monitorronde is dat ook de ervaringen van de KMar zijn opgenomen en dat er extra aandacht is besteed aan de internationale 126jj-bevragingen. Om deze reden wordt in paragraaf 3.1 en 3.2 eerst stilgestaan bij respectievelijk de KMar en de internationale 126jj-bevragingen. Vervolgens wordt ingegaan op nieuwe ontwikkelingen die zich in 2020 hebben voorgedaan bij uitgevoerde 126jj-bevragingen.

3.1 KMar

In het eerste monitorrapport is uitgebreid stilgestaan bij het proces van een 126jj-aanvraag (Berkel et al., 2020, p. 51). De verschillende processtappen zijn weergegeven in figuur 7.

Figuur 7 Procesbeschrijving 126jj-aanvraag

Voor de KMar geldt dat zij in principe dezelfde processtappen doorloopt als de politie. Op het moment dat een onderzoeksteam van de KMar de bevoegdheid wil inzetten vindt er overleg plaats met de officier van justitie of 126jj kan worden ingezet. Indien de officier van justitie akkoord is, geeft deze een bevel af. In tegenstelling tot bij de politie verloopt het toestemmingstraject met de officier niet altijd via de (gemeenschappelijke) BOB-kamer (GBK), hetgeen de snelheid van het uitvoeringsproces ten goede kan komen omdat er direct kan worden afgestemd met de officier van justitie. Dit lijkt vooral afhankelijk te zijn van het parket onder wiens verantwoordelijkheid het onderzoek valt. Een rechercheur vertelt hierover het volgende:

'Dat is onze manier van werken, hier in [naam plaats]. We hebben het geluk dat we eigenlijk voor wat betreft mensensmokkel een eigen officier hebben. Die werkt niet met BOB-kamers. Dus je kan direct schakelen met de officier of de parket-

secretaris. In het geval van militaire zaken [zaken waarin een militair als verdachte is aangemerkt] (...) moet het wel langs een BOB-kamer.'

Nadat de officier toestemming heeft gegeven, wordt het bevel doorgestuurd naar de Infodesk van de KMar. Bij de Infodesk worden zowel nationale als internationale verzoeken behandeld. In 2019 waren er 13 aanvragen en in 2020 34. Een respondent die werkzaam is bij de Infodesk verklaart deze toename door het feit dat bij meer mensen bekend is dat passagegegevens kunnen worden opgevraagd. Ook zou het aantal 126jj-camera's zijn toegenomen (zoals eerder opgemerkt ontbraken het eerste jaar verschillende ANPR-camera's onder beheer van de KMar) en zien gebruikers van de gegevens dat deze nuttig kunnen zijn in hun opsporingsonderzoek. Voordat Argus bevestigd wordt, controleren medewerkers van de infodesk of alle benodigde informatie in het bevel aanwezig is. Indien dat niet het geval is, nemen zij contact op met de aanvrager. Dat gebeurt ook wanneer er onduidelijkheden zijn wat betreft de aanvraag (wat betekent bijvoorbeeld 'in de buurt van Rotterdam') of wanneer een aanvraag te omvangrijk is. In dat laatste geval denkt de infodesk mee met de aanvrager, onder andere over de vraag hoe een verzoek 'zo klein mogelijk' kan worden gemaakt. Onderstaand citaat van een medewerker van de Infodesk is hier een illustratie van:

'Want hoe groter je de database hebt, ook hoe meer rommel je mee krijgt waar je niks aan hebt. Je hebt niks aan 10.000 treffers als je maar van een half uurtje moet hebben. Dan zijn er maar 20 bij wijze van spreken. Maak het klein. Dat is wat de meeste mensen in het land al weten, gewoon door constant te bespreken wat heb je gevraagd, waarom vraag je dat, kan dat niet anders?'

Het beperken van de zoekvraag is ook in het belang van de bevrager, zeker op het moment dat een aanvrager niet alleen de kentekens wil hebben, maar ook de foto's van het voertuig. Als dat het geval is, moet de bevrager de foto's handmatig blurren. Overigens is er bij de Infodesk géén maximum gesteld aan het aantal kentekens dat de infodesk per aanvraag kan bekijken. Afhankelijk van de ernst van de zaak wordt bij de Infodesk, soms in overleg met de aanvrager, bepaald of een zoekvraag te groot is en moet worden ingeperkt. Nadat de zoekvraag definitief is, volgt de bevraging door een geautoriseerde opsporingsambtenaar, die werkzaam is bij de Infodesk. Dit proces wordt in paragraaf 3.3. verder beschreven.

3.2 Verstrekking 126jj-gegevens aan gebieden overzee en het buitenland

Zowel in 2019 als in 2020 is geen gebruikgemaakt van de mogelijkheid om gegevens te verstrekken aan Bonaire, Sint-Eustatius en Saba.

Er zijn wel verschillende rechtshulpverzoeken uit andere landen gekomen. Internationale verzoeken bereiken op verschillende manieren de Nederlandse politie. Internationale Rechtshulp Centra (IRC's) (zowel regionaal als landelijk (het LIRC)) spelen hierin een belangrijke rol. Zij krijgen via verschillende kanalen zoals Interpol, Europol en liaisons buitenlandse verzoeken binnen. Een inkomend verzoek kan binnenkomen bij een regionaal IRC, meestal wanneer een delict binnen het gebied van die specifieke eenheid heeft plaatsgevonden of als wordt verondersteld dat een verdachte zich daar ophoudt. Daarnaast kan een verzoek binnenkomen bij het LIRC.

Als een verzoek binnenkomt bij het LIRC, wordt dit doorgezet naar het Landelijk Parket en wordt de zaak in het eigen systeem 'Luris' gezet. Vervolgens wordt gekeken of het verzoek betrekking heeft op een al lopende zaak. Indien dat niet het geval is, wordt een zaak 'uitgezet ter uitvoering' zodat een parketsecretaris of een officier van justitie de zaak kan beoordelen. Als er een bevel komt, wordt de zaak doorgestuurd naar de bevragers van Team Sensing. Dit team is onderdeel van de Landelijke Eenheid van de Nationale Politie en houdt zich onder andere bezig met het beheer van Argus en het uitvoeren van Argus-bevragingen.

Bij de regionale IRC's hebben 'verbindingsambtenaren' een rol bij het nemen van een beslissing over een ingediende zaak. Deze ambtenaren ondersteunen zowel onderzoeken in het buitenland als onderzoeken die in Nederland plaatsvinden en die gegevens uit het buitenland nodig hebben. Dat betekent dat ze de officier van justitie die verbonden is aan hun IRC in contact brengen met de buitenlandse autoriteit die het verzoek doet. Zodra zij het met elkaar eens zijn over welke gegevens verzameld mogen worden, vult de verbindingsambtenaar het systeem met de juiste informatie waarna de geautoriseerde opsporingsambtenaar binnen de eenheid met de vraag aan de slag kan. Sommige IRC's, bijvoorbeeld die in het zuiden van Nederland, werken samen zodat 24/7 een verbindingsofficier bereikbaar is voor het buitenland.

Er zijn twee soorten rechtshulpverzoeken: politieel en justitieel. Politiële rechtshulpverzoeken hebben betrekking op politiegegevens die veelal al bekend zijn en niet als doel hebben om gebruikt te worden als bewijs in een strafzaak (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2021). In het kader van ANPR gaat het bijvoorbeeld om kentekens die op een referentielijst staan of geplaatst worden. Justitiële rechtshulpverzoeken hebben betrekking op gegevens die wél als doel hebben om mogelijk gebruikt te worden als bewijs in een strafzaak (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2021). Als er gegevens worden gevraagd door het buitenland waarvoor 126jj ingezet moet worden dan gaat het doorgaans om een justitieel rechtshulpverzoek.

3.2.1 Soorten misdrijven en aantal verzoeken

Inkomende rechtshulpverzoeken hebben betrekking op verschillende soorten delicten. Twee respondenten die werken bij het Landelijk Parket geven aan dat zij vooral verzoeken krijgen voor onderzoeken naar plofkraaken. Het gaat dan om kentekens van 'snelle auto's uit België en Duitsland' die stoppen in de buurt van een plofkraak en vervolgens doorrijden naar Nederland. Dikwijls zijn dit auto's met een Nederlands kenteken en het buitenland is dan geïnteresseerd waar de kentekens hebben gereden. Een andere respondent, werkzaam bij een regionaal IRC, geeft aan dat ze onlangs een verzoek hebben gehad uit Roemenië in verband met een zaak waarin onder andere sprake was van seksueel misbruik. De verdachte hiervan was in Nederland geweest. Andere delicten die worden genoemd zijn ladingsdiefstallen, zaken gerelateerd aan verdovende middelen, sigarettensmokkel en moord.

Exacte aantallen over buitenlandse verzoeken zijn niet bekend. Eén van de respondenten die werkzaam is bij een regionaal IRC schat in dat er ongeveer tien zaken per jaar binnenkomen die 126jj gerelateerd zijn (justitiële verzoeken). Een respondent van Europol denkt aan één keer in de drie weken en de respondenten van Team Sensing schatten dat het gaat om twee à drie verzoeken per week. De omvang van een verzoek verschilt en hangt af van het aantal kentekens, de periode en het aantal camera's dat bevestigd moet worden. Een respondent die werkzaam is bij Team Sensing legt uit dat verzoeken uit het buitenland doorgaans kleiner zijn

qua omvang dan de binnenlandse verzoeken. Het gaat vaak om 'gerichtere' aanvragen: een beperkt aantal kentekens ('een of twee'), een beperkte tijdperiode en een beperkt gebied.

3.2.2 *Beslissing over rechtshulpverzoeken*

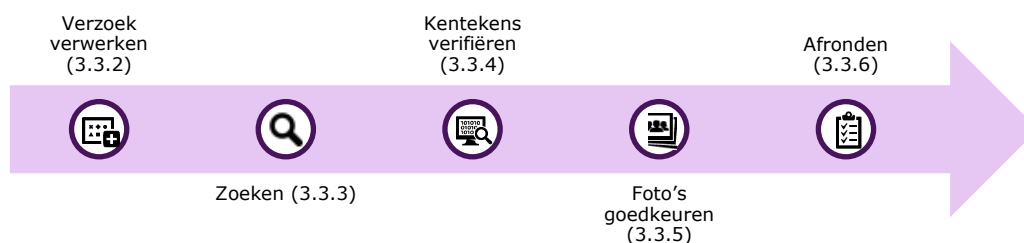
Voor het verstrekken van 126jj-gegevens is altijd een bevel nodig in de vorm van een klassiek rechtshulpverzoek of een Europees onderzoeksbevel (EOB). Een EOB heeft betrekking op een verzoek binnen de Europese Unie en maakt het voor justitiële autoriteiten eenvoudiger om in ander EU-land bewijsmateriaal op te vragen. Verzoeken die binnenkomen vanuit landen buiten de Europese Unie worden gegoten in een klassiek rechtshulpverzoek.

Indien sprake is van een justitieel verzoek, beslist een officier van justitie of een bevel kan worden afgegeven. De wijze waarop dat gebeurt verschilt. Een respondent die werkzaam is bij een regionaal IRC vertelt dat zij altijd met de officier belt. Bij andere IRC's wordt er volgens haar op 'vertrouwensbasis' gewerkt en lijkt een gesprek niet altijd nodig te zijn. Bij het Landelijk Parket wordt de officier mondeling bijgepraat over een zaak en op basis daarvan wordt besloten of een bevel kan worden afgegeven. Eén van de respondenten, werkzaam bij het Landelijk Parket, vertelt dat haar toets, zeker bij een EOB in verband met het vertrouwensbeginsel, 'vrij marginaal' is. Zij kijkt onder andere of sprake is van een strafbaar feit, of dit in Nederland ook strafbaar is, en of het logisch is dat de gegevens gevaagd worden. Mocht zij hier vraagtekens bij hebben, dan wordt een aanvraag niet afgewezen, maar worden aanvullende vragen gesteld, bijvoorbeeld waarom het buitenland bepaalde grensovergangen wil bevragen. Soms wordt ook aangegeven dat het verzoek kleiner moet worden gemaakt. Bijvoorbeeld dat 'maximaal 1 uurtje' gekeken mag worden naar 'bepaalde automerken of kentekens'. Indien sprake is van een EOB, zou het ongeveer één dag duren voordat een beslissing is genomen over het afgeven van een bevel.

3.3 126jj-bevragingen in 2020

In deze paragraaf wordt ingegaan op nieuwe ontwikkelingen aangaande het proces van het bevragen van Argus. De ontwikkelingen worden besproken aan de hand van de in het eerste monitorrapport beschreven procesbeschrijving van een 126jj-bevraging. Figuur 8 geeft dit proces schematisch weer. Voordat deze processtappen worden besproken wordt eerst kort ingegaan op de geautoriseerde opsporingsambtenaren die een 126jj-bevraging mogen uitvoeren.

Figuur 8 Procesbeschrijving 126jj-bevraging

3.3.1 Geautoriseerde opsporingsambtenaren

Zoals reeds opgemerkt mogen alleen geautoriseerde opsporingsambtenaren 126jj-bevragingen uitvoeren in Argus. In 2020 hebben zich geen grote veranderingen voorgedaan in de groep van geautoriseerde opsporingsambtenaren die Argus mogen bevragen. In april 2021 ging het om 147 personen en in mei 2020 om 126 personen. Om het aantal geautoriseerde opsporingsambtenaren te beperken wordt intern door de politie als richtlijn gehanteerd dat per eenheid maximaal rond de tien geautoriseerde opsporingsambtenaren worden aangesteld. Door de beheerders van Argus is aangegeven dat er periodiek een controle is waarbij wordt gekeken of er personen zijn die drie maanden of langer niet meer hebben ingelogd. Indien dat het geval is, wordt nagegaan of hun autorisatie nog nodig is. Zij geven aan dat vanwege het gering aantal nieuw aangestelde personen deze controle niet heeft plaatsgevonden in 2020. Wel zijn autorisaties ingetrokken van personen die binnen de organisatie een nieuwe functie hebben gekregen of niet langer werkzaam zijn bij de politie. Door de beheerders is niet geregistreerd of en van hoeveel personen de autorisatie in de tussentijd is ingetrokken. Het is daarom niet bekend in welke mate dit is gebeurd.

Voor de KMar geldt dat de bevragingen worden uitgevoerd door geautoriseerde opsporingsambtenaren werkzaam bij de Infodesk. Bij de infodesk werken dertien personen, inclusief twee coördinatoren, die speciaal opgeleid zijn voor het doen van bevragingen in Argus. De KMar is begin 2019 gelijktijdig met de politie begonnen met het opleiden van haar bevragers. Vier mensen zijn opgeleid tot instructeur en zij leiden andere medewerkers binnen de KMar op. Alle bevragers worden na hun opleiding geregistreerd bij het ministerie van Justitie en Veiligheid. Die procedure neemt volgens de respondenten drie à vier weken in beslag. De autorisaties van de geautoriseerde opsporingsambtenaren zijn binnen de KMar gekoppeld aan een functie. Hierdoor worden de autorisaties van Argus automatisch ingetrokken indien zij van functie wisselen of uit dienst gaan.

3.3.2 Verzoek verwerken

Tabel 2 en 3 geven een overzicht van het totale aantal ontvangen 126jj-verzoeken¹² in respectievelijk 2019 en 2020.

¹² Dit zijn alle verzoeken vanuit de politie, KMar en buitenlandse verzoeken.

Tabel 2 Aantal ontvangen 126jj-verzoeken in Nederland 2019

Maand	Totaal per				
	maand	Afgewezen	Behandeld	Schriftelijk	Telefonisch
Januari	7	1 (14,3%)	6 (83,3%)	5 (83,3%)	1 (16,7%)
Februari	72	6 (8,3%)	66 (90,9%)	60 (90,9%)	6 (9,1%)
Maart	65	9 (13,8%)	56 (87,5%)	49 (87,5%)	7 (12,5%)
April	58	6 (10,3%)	52 (84,6%)	44 (84,6%)	8 (15,4%)
Mei	108	11 (10,2%)	97 (62,9%)	61 (62,9%)	36 (37,1%)
Juni	113	19 (16,8%)	94 (41,5%)	39 (41,5%)	55 (58,5%)
Juli	146	17 (11,6%)	129 (81,4%)	105 (81,4%)	24 (18,6%)
Augustus	88	13 (14,8%)	75 (86,7%)	65 (86,7%)	10 (13,3%)
September	85	3 (3,5%)	82 (65,9%)	54 (65,9%)	28 (34,1%)
Oktober	101	13 (12,9%)	88 (76,1%)	67 (76,1%)	21 (23,9%)
November	138	17 (12,3%)	121 (66,9%)	81 (66,9%)	40 (33,1%)
December	138	13 (9,4%)	125 (55,2%)	69 (55,2%)	56 (44,8%)
Totaal	1.119	128 (11,4%)	991 (70,5%)	699 (70,5%)	292 (29,5%)

Tabel 3 Aantal ontvangen 126jj-verzoeken in Nederland 2020

Maand	Totaal per				
	maand	Afgewezen	Behandeld	Schriftelijk	Telefonisch
Januari	232	16 (6,9%)	216 (93,1%)	164 (75,9%)	52 (24,1%)
Februari	148	16 (10,8%)	132 (89,2%)	94 (71,2%)	38 (28,8%)
Maart	148	10 (6,8%)	138 (93,2%)	117 (84,8%)	21 (15,2%)
April	153	8 (5,2%)	145 (94,8%)	118 (81,4%)	27 (18,6%)
Mei	269	13 (4,8%)	256 (95,2%)	153 (59,8%)	103 (40,2%)
Juni	269	21 (7,8%)	248 (92,2%)	184 (74,2%)	64 (25,8%)
Juli	148	12 (8,1%)	136 (91,9%)	102 (75,0%)	34 (25,0%)
Augustus	105	12 (11,4%)	93 (88,6%)	52 (55,9%)	41 (44,1%)
September	103	3 (2,9%)	100 (97,1%)	71 (71,0%)	29 (29,0%)
Oktober	229	17 (7,4%)	212 (92,6%)	151 (71,2%)	61 (28,8%)
November	141	11 (7,8%)	130 (92,2%)	92 (70,8%)	38 (29,2%)
December	157	10 (6,4%)	147 (93,6%)	100 (68,7%)	47 (32,0%)
Totaal	2.102	149 (7,1%)	1.953 (92,9%)	1.398 (71,6%)	555 (28,4%)

In totaal zijn er in 2020 2.102 verzoeken gedaan, bijna een verdubbeling ten opzichte van 2019 toen er 1.119 verzoeken zijn gedaan. Van de 2.102 verzoeken zijn er 1.953 in behandeling genomen, in de volgende paragraaf wordt hier verder op ingegaan. Procentueel is dit een lichte stijging (4%) ten opzichte van 2019. Net als in 2019 is er in de zomermaanden een afname zichtbaar in het aantal ontvangen verzoeken. Anders dan in 2019 is er in de laatste maanden van 2020 opnieuw een daling zichtbaar; dit komt mogelijk door de hernieuwde (strengere) corona-maatregelen in deze maanden. Ondanks de grote toename in het aantal bevragingen zijn er geen signalen dat er onvoldoende capaciteit was bij de eenheden om deze verzoeken te verwerken.

Bovenstaande overzichten geven een beeld van het totaalaantal verzoeken. Binnen een verzoek kunnen, afhankelijk van het bevel, meerdere zoekopdrachten worden uitgevoerd. Het is echter ook mogelijk dat binnen één onderzoek meerdere verzoeken worden uitgezet. Dit is mede afhankelijk van de formulering van het bevel van de officier van justitie. Het kan ook zijn dat een zoekopdracht nieuwe informatie oplevert en leidt tot een nieuw verzoek. Tabel 4 geeft een overzicht van het aantal

onderzoeken waarvoor een verzoek is ingediend en het aantal verzoeken per onderzoek. Hierin is zichtbaar dat zowel in 2019 als in 2020 bij ongeveer 73% van de onderzoeken één verzoek is ingediend. In 2020 is een lichte stijging zichtbaar in het percentage onderzoeken waarbij meerdere verzoeken worden ingediend. Waar in 2019 in 7,2% van de onderzoeken 4 of meer verzoeken zijn ingediend, gaat het in 2020 om 9,8% van de onderzoeken waarin 4 of meer verzoeken zijn ingediend. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat er meer open (grote) zoekopdrachten zijn verricht, wat heeft geleid tot meer vervolgvragen (zie ook paragraaf 3.3.3). Het percentage onderzoeken waarin 2 of 3 verzoeken worden ingediend is in 2020 afgenomen (met 3,1%).

Tabel 4 Aantal verzoeken per onderzoek

Aantal verzoeken	2019		2020	
	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
1	404	72,8	794	73,3
2	84	15,1	142	13,1
3	27	4,9	41	3,8
4	14	2,5	33	3,0
5	5	0,9	15	1,4
6+	21	3,8	58	5,4
Totaal	555	100,0	1.083	100,0

Afgewezen verzoeken

In 2020 is ongeveer 7% van het aantal verzoeken afgewezen, ten opzichte van 2019 is dit een daling van ruim 4%. In de meeste gevallen gaat het om verzoeken die niet uitvoerbaar zijn. De geautoriseerde opsporingsambtenaar zal in die gevallen in gesprek gaan met de aanvrager om te kijken of de zoekopdracht kan worden aangescherpt. Een mogelijke verklaring van de daling is dat betrokkenen beter op de hoogte zijn van de mogelijkheden van 126jj. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op de zoektermijn, maar ook op de afbakening van de zoekvragen. Overigens geven net als in het eerste monitorrapport verschillende respondenten aan dat ze bij verzoeken die te tijdrovend zijn om uit te voeren in gesprek gaan met de aanvrager. Een geautoriseerde opsporingsambtenaar geeft aan dat het afhankelijk is van de casus of een grote bevraging wordt uitgevoerd, maar dat wordt aangestuurd op het zo klein mogelijk maken van de zoekvraag:

'We kunnen niet zwart wit zeggen tot 3.000 wel en 3.002 niet. Dat is helemaal afhankelijk van de situatie van de casus waar het omgaat. Waar het ons om gaat maak die casus zo klein mogelijk. Ook voor de mensen zelf, je krijgt een bulk data waar je dus het hele systeem mee bevuild en je moet het wel allemaal nagaan. En als je weet dat je maar een korte periode nodig hebt, vraagt die dan. Als je alleen een camera nodig hebt, vraag dan die camera en niet heel Nederland, omstreeks dat tijdstip. (...) Maar ik begrijp de logica wel [als] ze [in ernstige zaken meer gegevens] willen hebben. Die ga je krijgen, en als dat langer duurt, dan duurt dat langer. De vraag is natuurlijk duidelijk, het is legitiem.'

Telefonische verzoeken

Indien er sprake is van spoed kan een zoekvraag ook worden gestart op basis van een telefonisch bevel. Tabellen 5 en 6 geven het aantal telefonische bevelen weer in respectievelijk 2019 en 2020, waarbij ook is geregistreerd hoeveel daaropvolgende schriftelijke bevelen op tijd zijn en welke te laat zijn (na 72 uur nog open staan).

Op basis van artikel 126jj lid 4 Sv moet de officier van justitie binnen 72 uur het bevel op schrift stellen. Deze termijn is overgenomen in Argus; de geautoriseerde opsporingsambtenaar dient het schriftelijk bevel binnen 72 uur in Argus in te voeren. In de eerste monitorrapportage is alleen het percentage te laat afgesloten schriftelijke bevelen opgenomen. Er is echter ook een categorie schriftelijke bevelen die te laat zijn en nog niet afgesloten zijn in Argus.¹³ Omdat deze verloren gingen in het rapporteren van te late schriftelijke bevelen per maand is besloten beide categorieën samen te voegen (te laat en afgesloten en te laat en nog niet afgesloten). Dit heeft ertoe geleid dat het percentage te late schriftelijke bevelen aanzienlijk omhoog is gegaan. In het eerste monitorrapport werd een percentage van gemiddeld 19,2% te laat afgesloten schriftelijke bevelen genoemd. Wanneer dit percentage gecombineerd wordt met de te late openstaande schriftelijke bevelen, blijkt het percentage over 2019 gemiddeld 53,4% te zijn. In 2020 ging het om 44,3% van de schriftelijke bevelen die te laat zijn ingevoerd. Er is dus sprake van een afname.

Voor de meeste BOB-middelen geldt dat een officier van justitie na het afgeven van een telefonisch bevel binnen drie dagen het bevel op schrift moet stellen. Het niet voldoen aan de drie dagen termijn kan leiden tot vormverzuim. Het is op basis van de beschikbare data niet duidelijk of het schriftelijk bevel te laat op schrift is gesteld, of alleen te laat in Argus is ingevoerd. De respondenten geven aan dat het gebruik van 126jj, waaronder het mogelijk verstrijken van de drie dagen termijn, in de praktijk nog niet tot discussie heeft geleid tijdens een zitting. Zo geeft een officier aan:

'Ik heb eigenlijk ook nooit een zaak gehad waarin het een probleem opleverde, het is ook niet de bevoegdheid waar de verdediging vaak op in zal zetten in verwerpen of moeilijk over doet. (...) Misschien dat collega's dat wel hebben, ik heb het niet meegemaakt en ik heb het ook niet vaak gehoord van collega's dat daar een probleem van werd gemaakt. (...) Ze spelen er soms wel op in, maar dan meer van welk bewijs levert het nou op? Niet zozeer de rechtmatigheid van de bevoegdheid.'

Tabel 5 Aantal telefonische bevelen en tijdige afhandeling 2019

Maand	Telefonisch bevel	Schriftelijk bevel te laat*		Schriftelijk bevel op tijd	
Januari	1	0	0,0%	1	100,0%
Februari	6	3	50,0%	3	50,0%
Maart	7	4	57,1%	3	42,9%
April	8	3	37,5%	5	62,5%
Mei	36	26	72,2%	10	27,8%
Juni	55	43	78,2%	12	21,8%
Juli	24	11	45,8%	13	54,2%
Augustus	10	6	60,0%	4	40,0%
September	28	17	60,7%	11	39,3%
Oktober	21	8	38,1%	13	61,9%
November	40	11	27,5%	29	72,5%
December	56	24	42,9%	32	57,1%
Totaal	292	156	53,4%	136	46,6%

* Inclusief schriftelijke bevelen die te laat zijn en nog niet zijn geleverd.

¹³ De beheerders van Argus hebben op een vast moment in de maand een overzicht gemaakt van de bevelen die op tijd, te laat en nog open stonden. Het kan dus zijn dat deze bevelen later alsnog zijn afgesloten, maar dat valt niet terug te zien in de data.

Tabel 6 Aantal telefonische bevelen en tijdige afhandeling 2020

Maand	Telefonisch bevel	Schriftelijk bevel te laat*		Schriftelijk bevel op tijd	
Januari	52	25	48,1%	27	51,9%
Februari	38	14	36,8%	24	63,2%
Maart	21	8	38,1%	13	61,9%
April	27	9	33,3%	18	66,7%
Mei	103	41	39,8%	62	60,2%
Juni	64	40	62,5%	24	37,5%
Juli	34	17	50,0%	17	50,0%
Augustus	41	18	43,9%	23	56,1%
September	29	11	37,9%	18	62,1%
Oktober	61	19	31,1%	42	68,9%
November	38	21	55,3%	17	44,7%
December	47	23	48,9%	24	51,1%
Totaal	555	246	44,3%	309	55,7%

* Inclusief schriftelijke bevelen die te laat zijn en nog niet zijn geleverd.

In 2019 was er een sterke toename in het aantal telefonische bevelen in mei en juni, diezelfde stijging is ook in 2020 waar te nemen. Het is onbekend wat hier de achtergrond van is. Respondenten geven aan zelf geen toename te hebben ervaren in het aantal telefonische verzoeken. Een eventuele stijging schrijven zij toe aan de aard van de delicten waarvoor 126jj wordt ingezet, dit zijn vaak ernstige delicten waarbij de behoefte bestaat gegevens snel veilig te stellen. Zo geeft een officier aan dat bij de start van een onderzoek naar ernstige delicten vaak alles uit de kast wordt getrokken om zo snel mogelijk een beeld te krijgen van de omstandigheden:

'Dat BOB-middelen met spoed worden afgegeven [komt heel vaak voor]. Zeker in zo'n hectische fase aan het begin van zo'n onderzoek. Als je bijvoorbeeld zo'n TGO¹⁴ hebt, die eerste drie dagen is eigenlijk alles mondeling en met spoed. En dan begint er een beetje zicht te komen en dan begint iedereen alles op te schrijven en schriftelijk te bevestigen, dus dat is altijd een hele administratie. Maar dat gebeurt heel veel.'

Ondanks de uitschieters in enkele maanden is het totaal aantal telefonische verzoeken in 2019 en 2020 constant gebleven, het gaat om ongeveer om 26% van het totaal aantal verzoeken.

3.3.3 Zoeken

Voor de evaluatie is een overzicht uit Argus bijgehouden van het type uitgevoerde zoekvragen. Deze data zijn door technische problemen bij de verzameling in 2019 niet volledig uit te splitsen tussen 2019 en 2020. In het eerste monitorrapport zijn de data van 1 januari 2019 tot mei 2020 verzameld.¹⁵ Tabel 7 geeft om deze reden een overzicht van het type uitgevoerde zoekvragen van 1 januari 2019 tot mei 2020 en een overzicht van mei 2020 tot en met december 2020. De tabel splitst de typen

¹⁴ Team Grootchalige Opsporing is een 'tijdelijke hulpstructuur, ingericht door politie en Openbaar Ministerie bij de acute aanpak van complexe rechercheonderzoeken, die door de grote maatschappelijke impact de inzet van een deskundig en omvangrijk team vereisen' (Politie Academie, 2021).

¹⁵ Door een fout in de verstrekte data is dit overzicht alleen beschikbaar voor de periode tot mei 2020. Omdat gegevens na 28 dagen worden verwijderd in Argus was het niet mogelijk deze data achteraf te corrigeren voor 2019.

zoekvragen uit naar zoekvragen waarbij op een specifiek kenteken wordt gezocht, zoekvragen waarbij op een onvolledig kenteken wordt gezocht en zoekvragen met een ontbrekend kenteken (zoekvraag op datum, tijd en plaats).

Tabel 7 Frequentie type uitgevoerde zoekvragen

Type zoekvraag*	Aantal jan 2019 tot mei 2020	Aantal mei 2020 t/m dec 2020
Eén of meer volledige kentekens	1.302 (56,2%)	1.051 (55,7%)
Eén of meerdere onvolledig kentekens**	50 (2,1%)	13 (0,7%)
Geen kenteken***	966 (41,7%)	822 (43,6%)
Totaal	2.318	1.886

* Het totaal uitgevoerde zoekvragen is groter dan het totale aantal ontvangen verzoeken omdat binnen een verzoek (bevel) meerdere zoekopdrachten kunnen worden uitgevoerd.

** De zoekopdracht bevatte één of meerdere onvolledige kentekens (m.a.w. er is gezocht met een deel van het kenteken bijv. 'AB??99 'of 'YX*').

*** Er is geen specificatie van het kenteken gegeven (m.a.w. er is gezocht op '*').

Er zijn geen hele grote verschillen waar te nemen in het type uitgevoerde zoekvragen ten opzichte van het eerste monitorrapport. Voor beide perioden geldt dat ongeveer 56% van zoekvragen betrekking heeft op één of meer volledige kentekens. Ten opzichte van de eerste periode is er een lichte stijging te zien van het aantal zoekvragen waarbij geen kenteken wordt gebruikt. In deze gevallen wordt gezocht op een specifieke locatie op een bepaalde datum en tijd. Het percentage zoekvragen waarbij een deel van het kenteken bekend is, is licht gedaald ten opzichte van de eerste periode.

Naast het type uitgevoerde zoekvraag is ook bijgehouden welke termijn is gehanteerd in de zoekvraag. Dit kan betrekking hebben op de periode die de zoekvraag beslaat, bijvoorbeeld alle passages van een voertuig gedurende vijf dagen gerekend vanaf een bepaalde datum. Daarnaast kan het betrekking hebben op het aantal dagen terug in de tijd waarop wordt gezocht, dus bijvoorbeeld alle passages van een voertuig twee weken geleden gedurende een bepaalde periode. Voor beide geldt dat dit maximaal 28 dagen kan beslaan. Tabel 8 geeft een overzicht van beide categorieën in 2019 en 2020. Ook hiervoor geldt dat er geen hele grote verschillen zijn ten opzichte van het eerste monitorjaar. Voor beide jaren geldt dat ongeveer 55% van alle zoekvragen een termijn van minder dan een dag beslaat. In 2020 is dit percentage licht gestegen van 54,7% naar 56,0%. De termijn die het op één na vaakst bevestigd wordt is de volledige 28 dagen (de maximale termijn die bevestigd mag worden), in zowel 2019 als 2020 gaat het hierbij om ongeveer 11% van de bevestigingen. De gekozen termijn is veelal afhankelijk van het type zoekvraag. Naarmate de tijdsperiode en het aantal onbekende tekens in een kenteken van een zoekvraag groter wordt, neemt het aantal resultaten enorm toe. In de praktijk betekent dit dat eerder voor de 28 dagen-termijn wordt gekozen als een specifiek kenteken bekend is. Als er geen kenteken bekend is zal de gekozen termijn veelal minder dan een dag beslaan.

Het aantal dagen terug in de tijd waarop wordt gezocht is zowel in 2019 als 2020 redelijk gelijk verdeeld. Hier zijn geen hele opvallende ontwikkelingen in te zien. De grootste categorie blijft zoekopdrachten die 28 dagen terug worden uitgevoerd, in beide jaren vormen deze bijna 29% van alle zoekopdrachten. Zoals opgemerkt in het eerste monitorrapport is een mogelijke verklaring dat voor de zekerheid gegevens worden veiliggesteld die anders verloren zouden kunnen gaan. In hoofdstuk 4

wordt het veiligstellen van gegevens als overweging in het opsporingsproces nader besproken.

Tabel 8 Gebruikte termijn en aantal dagen terug in zoekopdrachten

Dagen	Termijn zoekopdracht				Aantal dagen terug			
	2019		2020		2019		2020	
	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
0	842	54,7	1.492	56,0	26	1,7	34	1,3
1	51	3,3	91	3,4	30	1,9	90	3,4
2	34	2,2	63	2,4	28	1,8	96	3,6
3	23	1,5	31	1,2	25	1,6	66	2,5
4	13	0,8	78	2,9	39	2,5	109	4,1
5	14	0,9	18	0,7	40	2,6	100	3,8
6	12	0,8	18	0,7	32	2,1	90	3,4
7	25	1,6	29	1,1	49	3,2	76	2,9
8	26	1,7	17	0,6	28	1,8	63	2,4
9	10	0,6	10	0,4	54	3,5	63	2,4
10	13	0,8	14	0,5	48	3,1	49	1,8
11	8	0,5	2	0,1	32	2,1	80	3,0
12	13	0,8	23	0,9	44	2,9	83	3,1
13	8	0,5	18	0,7	37	2,4	55	2,1
14	10	0,6	21	0,8	60	3,9	70	2,6
15	10	0,6	16	0,6	40	2,6	57	2,1
16	10	0,6	7	0,3	24	1,6	70	2,6
17	18	1,2	2	0,1	24	1,6	36	1,4
18	4	0,3	11	0,4	28	1,8	58	2,2
19	11	0,7	14	0,5	58	3,8	51	1,9
20	11	0,7	19	0,7	28	1,8	80	3,0
21	22	1,4	32	1,2	51	3,3	42	1,6
22	22	1,4	82	3,1	36	2,3	65	2,4
23	19	1,2	27	1,0	28	1,8	48	1,8
24	31	2,0	35	1,3	52	3,4	52	2,0
25	28	1,8	25	0,9	37	2,4	58	2,2
26	31	2,0	55	2,1	37	2,4	54	2,0
27	50	3,2	117	4,4	79	5,1	89	3,3
28	170	11,0	298	11,2	445	28,9	781	29,3
Totaal	1.539	100	2.665	100	1.539	100	2.665	100

Konvooianalyse

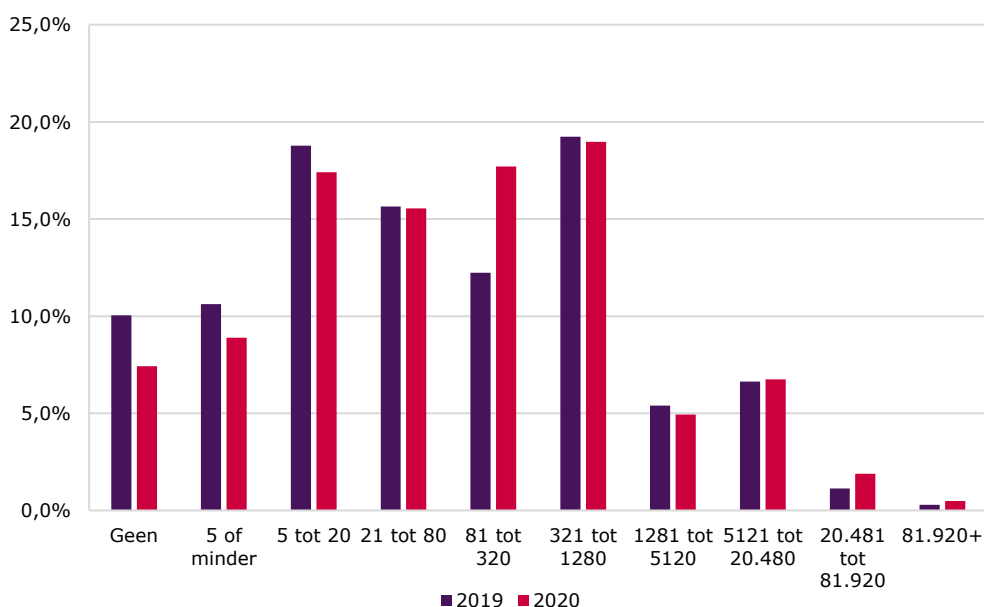
Indien er wordt gezocht op een specifiek kenteken kan ook een zogenoemde 'konvooianalyse' worden uitgevoerd. Bij een konvooianalyse wordt er gekeken of er

andere voertuigen zijn die het voertuig volgen (of voorgaan).¹⁶ Uit de eerste monitortrapportage kwam naar voren dat ongeveer 7% van alle zoekopdrachten in 2019 betrekking had op een konvoianalyse. Voor 2020 is dit percentage gedaald naar 4,6% van alle zoekopdrachten.

Uitvoerbaarheid zoekopdrachten

De geautoriseerde opsporingsambtenaar krijgt voor het afronden van de zoekopdracht te zien hoeveel resultaten een zoekvraag oplevert. Op grond hiervan kan de geautoriseerde opsporingsambtenaar besluiten de zoekvraag af te breken of te herformuleren. Daarvoor kan opnieuw contact worden gezocht met de aanvrager. Figuur 9 geeft een overzicht van het percentage uitgevoerde zoekopdrachten en de hoeveelheid kentekengegevens die zijn geleverd. Dit is exclusief de afgewezen zoekopdrachten.

Figuur 9 Aantal geleverde gegevens per verzoek

Er is een grote stijging te zien in de categorie 81 tot 320 passagegegevens. Hier is een stijging te zien van 5,5%, van 12% in 2019 naar bijna 17,5% in 2020. Opvallend is ook dat in de categorie voor het minst aantal geleverde gegevens (geen en <5) een daling heeft plaatsgevonden. Tegelijkertijd is er een stijging te zien in de hoogste categorieën, die relatief weinig voorkomen maar wel veel werk met zich meebrengen om te verwerken. Een mogelijke verklaring is dat de lichte stijging van de zoekvragen waarbij de termijn minder dan een dag beslaat samenhangt met de lichte stijging in het type zoekvragen waarbij geen kenteken bekend is.

Het is aan de geautoriseerde opsporingsambtenaar zelf om in te schatten wat nog uitvoerbaar is en hierover met de aanvrager in contact te treden. Zoals opgemerkt in paragraaf 3.3.2 vindt er vaak overleg plaats tussen de aanvrager en de bevrager

¹⁶ Zoals opgemerkt in het eerste monitortrapport (Van Berkel et al., 2020, p. 63), kan het bij een moord(poging) bijvoorbeeld voorkomen dat een slachtoffer gedurende een periode wordt geobserveerd. Als een slachtoffer op meerdere tijdstippen een ANPR-camera is gepasseerd kan worden geanalyseerd of een ander voertuig een paar minuten voor of na het slachtoffer ook deze camera's passeerde. Soortgelijke patronen zijn zichtbaar bij onder meer drugstransporten, waarbij vaak een of meerdere auto's met het transport meerijden.

om grote verzoeken af te bakenen. Waar mogelijk wordt de zoekvraag beperkt, waarbij ook de ernst van het delict wordt meegewogen of het de tijdsinvestering waard is.

Locaties

In het eerste monitorrapport werd geconstateerd dat de camerolocaties uit het cameraplan soms tot verwarring leidden bij de aanvragers van de 126jj-gegevens. Dit kwam deels doordat de namen van de camerolocaties niet altijd overeenkwamen met de namen van de al bestaande ANPR-camera's. Hierdoor was niet altijd duidelijk welke ANPR-camera's beschikbaar waren of werden ze verkeerd vermeld op de aanvraag. Ook was het niet voor alle camerolocaties mogelijk om een specifieke rijbaan te selecteren. Dit kan bijvoorbeeld relevant zijn wanneer alleen naar voertuigen wordt gezocht die een bepaalde afslag nemen, zodat het aantal resultaten bij een zoekopdracht aanzienlijk kan worden beperkt. Daarnaast was er in eerste instantie geen kaart beschikbaar waarop alle typen ANPR-camera's stonden vermeld. In de loop van 2019 is deze kaart wel beschikbaar gekomen. Volgens de beheerders van Argus zijn de namen van ANPR-camera's inmiddels voor alle ANPR-applicaties gelijkgetrokken. Tot slot zijn de 126jj-locaties nu ook uitgesplitst naar rijrichting en indien relevant naar rijbaan, bijvoorbeeld bij een afslag.

Net als in het eerste monitorjaar geven veel respondenten aan dat in sommige gebieden van Nederland de dekking van ANPR te wensen overlaat. Zoals beschreven in hoofdstuk 2 is inmiddels 92% van de beschikbare ANPR-camera's aangemerkt als 126jj. Toch geven verschillende respondenten nog steeds aan teleurgesteld te zijn dat er camera's zijn die geen deel uitmaken van het cameraplan. Zo geeft een onderzoeker aan:

'Ook op langere trajecten (...) verbaasde het mij dat er heel veel niet voor jj geschikt waren. Voor ons was het natuurlijk nog mooier geweest als we uit het westen van het land de eerste hit hadden kunnen oppakken in omgeving X, en dat we die vervolgens op de masten konden volgen. Nu hadden we dat bij X niet, daar stond niks ingesteld op de jj, pas bij knooppunt Y uit mijn hoofd kwam de eerste ANPR-hit op de jj. (...) Dus mijn ervaring is dat er wel veel blinde vlekken zijn en dat er vaak wordt geroepen van dan pakken we de ANPR-data erbij, want dan kunnen we de route in beeld krijgen, maar dat dat toch wat genuanceerder ligt omdat veel camera's niet ingesteld zijn op die manier.'

3.3.4 Kentekens verifiëren

Om de kentekens te kunnen leveren, dienen deze individueel door de bevrager te worden geverifieerd. Figuur 10 laat een schermafbeelding uit Argus zien van deze stap. Zoals zichtbaar is in figuur 10 worden kentekens per tien aan de bevrager gepresenteerd. Per kenteken geeft de bevrager aan of deze goed of fout is gelezen door het systeem. Dit kan per kenteken, maar het is ook mogelijk alle tien de kentekens in één keer goed- of te keuren. Als een kenteken is goed- of afgekeurd, hoeft deze in een volgende bevraging waarin dezelfde passage voorkomt niet nogmaals te worden gekeurd. Om tijd te besparen worden de al eerder geverifieerde kentekens dan ook standaard niet weergegeven. Pas als alles is geverifieerd, kan naar de volgende stap worden gegaan.

Figuur 10 Schermafbeelding Argus kentekens verifiëren^a

Argus
ANPR gegevens i.h.k.v. art. 126jj Sv.

Verzoek verwerken > Zoeken > **Kentekens verifiëren** > Foto's goedkeuren > Afronden

Kentekens Verifiëren

Nog te verifiëren zoekresultaten: 27 Toon alle zoekresultaten

Tijdstip	Kenteken	Controlestatus
09-03-2018 14:19	[Kenteken]	Fout ✘ Goed ✔
09-03-2018 14:19	[Kenteken]	Fout ✘ Goed ✔
09-03-2018 14:19	[Kenteken]	Fout ✘ Goed ✔
09-03-2018 14:19	[Kenteken]	Fout ✘ Goed ✔
09-03-2018 14:19	[Kenteken]	Fout ✘ Goed ✔
09-03-2018 14:19	[Kenteken]	Fout ✘ Goed ✔
09-03-2018 14:19	[Kenteken]	Fout ✘ Goed ✔
09-03-2018 14:19	[Kenteken]	Fout ✘ Goed ✔
09-03-2018 14:19	[Kenteken]	Fout ✘ Goed ✔
09-03-2018 14:19	[Kenteken]	Fout ✘ Goed ✔
		Alles fout ✘ Alles goed ✔
		Volgende

^a Kentekens in de afbeelding zijn vanwege privacyoverwegingen in dit rapport onherkenbaar gemaakt. De schermopname is afkomstig uit de handleiding van Argus waar gebruikt is gemaakt van een testomgeving.

Als de zoekvraag geen betrekking heeft op een specifiek kenteken, maar bijvoorbeeld gericht is op een bepaalde tijd en plaats, dan mogen foutief herkende kentekens ook verstrekt worden. In die gevallen moet de geautoriseerde opsporingsambtenaar aangeven dat deze kentekens foutief herkend zijn. De aanvrager heeft vervolgens zelf de mogelijkheid om het kenteken te controleren, omdat hij, naast de kentekengegevens, een uitsnede krijgt van de foto waarop het kenteken te zien is.

In het eerste monitrorrapport werd geconstateerd dat in de praktijk met het controleren van kentekens bij grote zoekopdrachten verschillend om wordt gegaan. Sommige bevragers controleren voor dit type zoekvragen alle individuele kentekens. Andere bevragers leveren de kentekens bij dit type zoekopdrachten aan zonder deze te controleren. Uit de gesprekken in 2020 komt naar voren dat dit niet is veranderd. Wel geven de beheerders van Argus aan dat de bevragers getraind worden om ook deze zoekopdrachten alle kentekens individueel te controleren. Wanneer gegevens niet worden gecontroleerd en dus automatisch worden goedgekeurd (anders kunnen ze niet worden geleverd), bestaat de kans dat hiermee kentekens worden goedgekeurd die ook deel uitmaken van een (toekomstige) andere bevraging. Het risico bestaat dat daardoor bij een bevraging waarbij gezocht wordt op een specifiek kenteken, onjuiste kentekengegevens worden geleverd, omdat die, bij een eerdere zoekopdracht, ongezien werden goedgekeurd.

3.3.5 Foto's goedkeuren

Na het verifiëren van de kentekens kunnen – indien nodig – de foto's worden goedgekeurd. Er zijn bij deze stap geen grote wijzigingen te melden ten opzichte van het eerste monitorjaar. Het goedkeuren van foto's is alleen nodig als bij het verzoek van de aanvrager om de foto's wordt gevraagd. Omdat het *blurren* van personen op de foto's veel tijd kost, worden in de praktijk voor grote bevragingen veelal in eerste instantie geen foto's meegeleverd. Als de aanvrager na het analyseren alsnog van specifieke kentekens de overzichtsfoto wil ontvangen dan worden in een vervolg zoekopdracht deze specifieke kentekens bevroegd. Op deze manier hoeven maar op een klein aantal foto's de personen onherkenbaar te worden gemaakt.

3.3.6 Afronden

Na het afronden van de zoekopdracht kunnen de gegevens worden gedownload en worden gedeeld met de aanvrager. Voor de politie geldt dat zij de gegevens delen via de email. Voor de KMar geldt dat zij het merendeel van de gegevens beschikbaar stellen via Summ-It, dit is een registratiesysteem dat gebruikt wordt voor het werken van opsporingsonderzoeken. Voor de KMar blijven deze resultaten bewaard in de infodesk module van Summ-It. Op het moment dat een onderzoek is afgerond, blijven de gegevens in de 'bak afgehandelde onderzoeken' staan. Mocht iemand deze gegevens nog een keer nodig hebben, bijvoorbeeld omdat ze op de een of andere manier verloren zijn gegaan, dan is het mogelijk om deze terug te halen. De respondent van de infodesk legt uit dat in principe vijf jaar kan worden teruggekeken. Na die periode worden gegevens van 'hun schijf' verwijderd.

3.4 Doorlooptijd en beschikbaarheid

Wat betreft de doorlooptijd en beschikbaarheid zijn er geen grote veranderingen ten opzichte van de eerste monitorronde. Zoals opgemerkt in het eerste monitorrapport is de doorlooptijd sterk afhankelijk van de zoekopdracht. Een specifiek kenteken kan in een korte tijd worden bevroegd, maar een zoekvraag zonder kenteken kan erg tijdrovend zijn. De meeste respondenten geven aan tevreden te zijn met de doorlooptijd. De grootste uitdaging ligt nog steeds bij de periode buiten de kantooruren om. Een aanvraag op vrijdagmiddag kan tot maandag blijven liggen. Tot op heden heeft slechts één eenheid een piketregeling ingevoerd. In één andere eenheid zijn er concrete plannen om tot een piketregeling te komen. In andere eenheden geven respondenten aan dat er geen officiële piketregeling is, maar dat zij buiten kantooruren in geval van spoed thuis inloggen om alsnog een bevraging te doen.

Specifiek voor de KMar geldt dat de doorlooptijd afhankelijk is van de te volgen route om een aanvraag te doen. Een aanvraag die verloopt langs de GBK duurt doorgaans langer dan wanneer een aanvraag direct via de officier van justitie en de parketsecretaris loopt. Indien een aanvraag verloopt via de GBK kan het een aantal dagen duren voordat er toestemming is om de bevoegdheid in te zetten. Naast de mogelijkheid van een spoedbevel, kan een schriftelijk bevel vaak nog dezelfde dag worden afgehandeld door de officier van justitie en de parketsecretaris. Een respondent van de infodesk geeft aan dat ze gemiddeld anderhalf uur bezig zijn met een bevraging. Respondenten geven aan dat gegevens na het indienen van het verzoek vaak binnen enkele dagen worden geleverd. De meeste respondenten zijn positief over de snelheid waarop de verzoeken worden afgehandeld.

Voor internationale 126jj-bevragingen geldt dat gegevens pas verstrekt worden aan het buitenland als er een klassiek rechtshulpverzoek of EOB ten grondslag ligt aan het verzoek tot het verkrijgen van kentekengegevens. Omdat het opstellen hiervan veel tijd in beslag neemt, en die tijd er soms niet is in verband met de 28-dagentermijn, wordt buitenlandse collega's weleens geadviseerd om eerst een politieel verzoek in te dienen en later het EOB (indien sprake is van een verzoek binnen de Europese Unie) in orde te maken. Een politieel verzoek kan direct worden ingediend bij het IRC en vraagt daarom minder tijd. Omdat het gaat om gegevens die gebruikt worden voor een strafrechtelijk onderzoek kunnen ze echter niet geleverd worden op basis van een politieel verzoek (zie paragraaf 3.2). Het komt voor dat de aanvraagprocedure om te komen tot het verstrekken van gegevens te lang duurt waardoor de gegevens inmiddels op grond van de bewaartermijn van 28 dagen vernietigd zijn, en dus niet kunnen worden geleverd. Eén van de respondenten werkzaam bij een regionaal IRC erkent dat aanvraagverzoeken bij een justitieel rechtshulpverzoek veel tijd in beslag nemen en dat het meer dan eens voorkomt dat er te weinig tijd is om de gewenste gegevens te kunnen leveren.

3.5 Privacy-audit

Jaarlijks moet er door de politie een privacy-audit uitgevoerd worden waarin getoetst wordt of aan de bepalingen in de Wpg en de waarborgen van 126jj op adequate wijze uitvoering is gegeven. Voor 2019 is deze audit niet uitgevoerd omdat er intern bij de politie onduidelijkheid bestond over de vraag welk organisatie-deel het opdrachtgeverschap had. De audit over 2020 is wel uitgevoerd en richt zich op de opzet en bestaan van de benodigde processen om aan deze waarborgen te voldoen. In de audit over 2021 wordt gekeken in hoeverre deze processen in de praktijk hebben gewerkt. De audit over 2020 verscheen begin mei 2021 en de resultaten daarvan zullen worden meegenomen in het evaluatierapport. Begin 2022 verschijnt de audit over 2021.

4 Opsporingsproces

In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij het gebruik van 126jj in het opsporingsproces. In het tweede monitorjaar zijn tien zaken geselecteerd voor nadere analyse, daarnaast is er één zaak spontaan aangedragen die ook is opgenomen (zie paragraaf 1.3). Net als in het eerste monitorjaar wordt aan de hand van deze zaken een beeld geschetst van de wijze waarop 126jj in de praktijk wordt ingezet. Aanvullend is er in de zaaksinterviews gevraagd naar bredere ervaringen met 126jj buiten de betreffende zaak. Om een beeld te krijgen van de ervaringen binnen de KMar is gesproken met verschillende onderzoekers van de KMar over hun ervaringen met het toepassen 126jj.

In paragraaf 4.1 worden de type misdrijven beschreven waarvoor 126jj-verzoeken zijn ingediend. In paragraaf 4.2 worden op basis van de verzamelde gegevens uit het tweede monitorjaar de verschillende doelen en toepassingen beschreven waarvoor 126jj is ingezet. Voor de geselecteerde zaken is in paragraaf 4.3 schematisch weergegeven op welke wijze 126jj is ingezet en wat de opbrengst is geweest. In paragraaf 4.6 zijn van deze zaken korte zaakbeschrijvingen te vinden. In het rapport wordt verder niet specifiek ingegaan op de zaken om te voorkomen dat mogelijke opsporingsbelangen worden geschaad. Wel worden er passages uit de zaaksinterviews gebruikt, maar deze zijn niet direct herleidbaar tot zaken of personen. In paragraaf 4.4 wordt ingegaan op wat de impact is op opsporingsonderzoeken van de gehanteerde opslagtermijn van de ANPR-gegevens en het onherkenbaar maken van personen op foto's. Vervolgens wordt in paragraaf 4.5 ingegaan op de strafrechtelijke afhandeling van de zaken waarin 126jj is toegepast en die inmiddels ter zitting zijn gekomen.

4.1 Typen misdrijven

Net zoals in het eerste monitorjaar hebben een aantal eenheden een overzicht bijgehouden van het type misdrijven waarvoor zoekvragen in Argus zijn verricht. In tabel 9 zijn de delicten weergegeven van 2019 en 2020. In 2019 hebben vier eenheden deze gegevens verstrekt, in 2020 ging het om zeven eenheden plus de KMar. De classificatie van de delicten is gebeurd op basis van het hoofddelict.¹⁷

Gezamenlijk hebben de zeven eenheden (van 11 eenheden in totaal) en de KMar 650 afgehandelde zoekvragen verricht in 2020, ongeveer 23% van het totale aantal afgehandelde zoekvragen¹⁸. Omdat binnen een opsporingsonderzoek meerdere zoekvragen kunnen worden verricht is gecorrigeerd voor het aantal unieke onderzoeken. Op basis van de data was dit slechts voor vijf eenheden mogelijk.¹⁹ Daarmee vertegenwoordigt het aantal unieke onderzoeken in tabel 9 ongeveer 22% van het totale aantal unieke onderzoeken waarvoor een verzoek is ingediend (1.083). De cijfers uit 2019 vormden ongeveer 17,5% van het totaal aantal afgehandelde

¹⁷ Ter illustratie: als het ging om een onderzoek naar handel in harddrugs waarbij geweld werd toegepast, is ervoor gekozen om 'harddrugs' te registreren als hoofddelict.

¹⁸ Op basis van het totale aantal uitgevoerde zoekopdrachten en afgewezen verzoeken.

¹⁹ Twee eenheden en de KMar hebben alleen de aantallen per hoofddelict bijgehouden, waardoor het niet terug te herleiden is naar het aantal unieke onderzoeken. Omdat in één onderzoek meerdere verzoeken kunnen worden uitgevoerd, kan hierdoor een vertekend beeld ontstaan.

zoekvragen en ongeveer 21% van het totaal aantal unieke onderzoeken waarvoor een verzoek was ingediend.

Net zoals in 2019 zijn er vier type delicten waarvoor 126jj het meest wordt ingezet. Dit zijn diefstal (met geweld), drugsgerelateerde delicten, inbraken en moord en doodslag. Bij diefstal (met geweld) gaat het onder meer om straatroof, diefstal uit voertuigen en winkeldiefstal. Drugsgerelateerde delicten hebben betrekking op het bezitten, vervaardigen en verhandelen van drugs. Veelal heeft dit betrekking op harddrugs. Bij inbraken gaat het primair om woninginbraken. De relatieve omvang van deze vier typen delicten is wel veranderd ten opzichte van 2019, maar dit is niet goed te vergelijken, omdat de selectie van eenheden is veranderd. Sommige eenheden hebben meer met een bepaald type criminaliteit te maken en doen dan ook meer bevestigingen gerelateerd aan dit type criminaliteit. Sommige eenheden hebben bijvoorbeeld meer te maken met drugscriminaliteit dan andere en de KMar heeft vanwege hun taakstelling veel zaken die te maken hebben met mensenhandel.

Tabel 9 126jj-verzoeken uitgesplitst naar type misdrijf en bevel tot voorlopige hechtenis

Misdrijf	Aantal per type misdrijf				Aantal unieke verzoeken per type misdrijf			
	2019		2020		2019		2020	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Afpersing	6	2,0%	20	3,1%	4	3,3%	3	1,3%
Bedreiging met misdrijf	1	0,3%	7	1,1%	1	0,8%	2	0,8%
Bevel tot voorlopige hechtenis	6	2,0%	0	0,0%	4	3,3%	0	0,0%
Brandstichting	6	2,0%	34	5,2%	2	1,6%	22	9,3%
Cybercrime	2	0,7%	2	0,3%	1	0,8%	0	0,0%
Diefstal (met geweld)	42	14,2%	155	23,8%	22	18,0%	60	25,4%
Dieren mishandeling	0	0,0%	1	0,2%	0	0,0%	1	0,4%
Drugs	94	31,8%	110	16,9%	27	22,1%	32	13,6%
Fraude/oplichting	1	0,3%	9	1,4%	0	0,0%	7	3,0%
Illegaal vuurwerk	0	0,0%	3	0,5%	0	0,0%	2	0,8%
In vereniging geweld plegen	3	1,0%	0	0,0%	2	1,6%	0	0,0%
Inbraak	31	10,5%	53	8,2%	11	9,0%	19	8,1%
Mensenhandel	0	0,0%	19	2,9%	0	0,0%	4	1,7%
Milieu gerelateerd	9	3,0%	4	0,6%	0	0,0%	2	0,8%
Mishandeling	1	0,3%	7	1,1%	1	0,8%	4	1,7%
Moord-doodslag	55	18,6%	121	18,6%	27	22,1%	42	17,8%
Heling	2	0,7%	21	3,2%	1	0,8%	10	4,2%
Overval	4	1,4%	7	1,1%	4	3,3%	4	1,7%
Stalking	3	1,0%	1	0,2%	1	0,8%	1	0,4%
Terrorisme	1	0,3%	0	0,0%	1	0,8%	0	0,0%
Verduistering	1	0,3%	0	0,0%	1	0,8%	0	0,0%
Vermissing	2	0,7%	0	0,0%	1	0,8%	0	0,0%
Vernieling of beschadiging	1	0,3%	4	0,6%	1	0,8%	1	0,4%
Wederrechtelijke vrijheidsberoving	11	3,7%	43	6,6%	5	4,1%	13	5,5%
Wegenverkeerswet gerelateerd	1	0,3%	5	0,8%	0	0,0%	2	0,8%
Wapenbezit	6	2,0%	18	2,8%	2	1,6%	2	0,8%
Witwassen	3	1,0%	3	0,5%	1	0,8%	1	0,4%
Zedendelict	4	1,4%	3	0,5%	2	1,6%	2	0,8%
Totaal	296	100,0%	650	100,0%	122	100,0%	236	100,0%

Uit de interviews blijkt dat het soort opsporingszaken waar de KMar zich mee bezighoudt gedeeltelijk verschilt van de zaken die door de politie onderzocht worden. Dat vloeit logisch voort uit de verschillende taken die in artikel 4 van de Politiewet aan de KMar zijn toebedeeld. De onderzoeken van de KMar hebben doorgaans betrekking op criminaliteit die grensgerelateerd is. Het gaat onder andere om mensen-smokkel, CTER (terrorisme), mobiel banditisme, ondermijning, criminaliteit gerelateerd aan de (integriteit van de) luchthaven, zoals drugs, ladingsdiefstallen en criminaliteit gerelateerd aan migratie. Specifiek voor 126jj geldt dat het merendeel van de bevragingen door de KMar in het kader van mensenhandel en diefstal werd gedaan.

4.2 Doel bevraging en toepassingen

Net zoals in het eerste monitorrapport zijn op basis van de geselecteerde zaken en aanvullende interviews een aantal doelen en toepassingen onderscheiden die vaker naar voren komen. Hierin zijn geen grote ontwikkelingen zichtbaar ten opzichte van 2019, maar de verschillende doelen en toepassingen worden toegelicht met voorbeelden uit de tweede monitorronde. Daarnaast wordt apart aandacht geschonken aan de KMar, omdat het gebruik van 126jj door de KMar in de eerste monitorronde niet is onderzocht.

4.2.1 Veiligstellen gegevens

Ook in het tweede monitorjaar komt naar voren dat de bevoegdheid vaak wordt gebruikt voor het veiligstellen van gegevens. Hieraan liggen verschillende motiveringen ten grondslag. Allereerst komt het voor dat er bij de start van een onderzoek geen aanwijzingen zijn en er een grote behoefte is aan informatie die als startpunt gebruikt kan worden. In deze situaties wordt gebruikgemaakt van alle data die rondom een plaats delict kunnen worden opgevraagd, zoals telecomgegevens, camerabeelden en ANPR-gegevens (waaronder 126jj-gegevens). Een belangrijke factor daarbij is de angst om mogelijke 'vluchtige' gegevens te verliezen (gegevens die na een bepaalde tijd verwijderd worden). Naast dat deze gegevens bij de start van het onderzoek kunnen helpen, kan op een later moment blijken dat een bepaald kenteken relevant is in het onderzoek terwijl de 28-dagentermijn al is verstreken. Een rechercheur legt uit:

'Binnen een TGO, dus moord/doodslag bevragen we eigenlijk altijd heel veel. (...) We bevragen alles wat we kunnen bevragen om het [delict] in beeld te brengen. Of we het nou gebruiken of niet, dat ligt eraan. Aan de voorkant weet je niet wat je nodig hebt of waar je naar zoekt. Dus vaak de vluchtige gegevens bevroren we wel. (...) Als je een vluchtroute wil bepalen, dan doe je vaak de vluchtroutes, ga je de ANPR-palen op een bepaald tijdstip al bevragen. Zonder dat je nog een kenteken of iets hebt. Om te kijken of, stel dat je straks wel een kenteken hebt, dan kun je hem [de verdachte] er wel bij brengen misschien.'

Een andere rechercheur vult aan:

'Ja. Het ligt er ook aan hoe zo'n onderzoek zich ontwikkelt. Ineens kan een getuige zeggen: "Ik heb nog wat gezien, misschien is dat ook interessant voor jullie" en wij hebben dat niet opgeslagen, we hebben gekeken naar die witte [auto] en niet naar die andere auto.'

In het eerste monitorrappport werd gemeld dat meerdere respondenten aangaven dat de opslagtermijn hen ertoe bewoog voor de zekerheid gegevens veilig te stellen, waar ze bij een langere termijn mogelijk langer mee zouden wachten hetgeen een gerichtere inzet van de bevoegdheid mogelijk zou maken. Ook in deze monitorronde vertellen verschillende respondenten dat zij terughoudender met de inzet van 126jj denken om te gaan als de gegevens niet na 28 dagen verloren zouden gaan. Een officier van justitie zegt daarover het volgende:

'We lopen er tegenaan dat het echt heel kort is als je meer onderzoek moet doen waarbij die gegevens wel echt van belang kunnen zijn. Dat je ze dus eigenlijk eerst moet veiligstellen waarbij je het middel al half gebruikt, voordat je het legaal kunt maken door daadwerkelijk wat meer concreet te zijn en echt specifiek op te kunnen vragen. Ik hou daar niet van, ik heb liever dat je zegt van het is een jaar of een half jaar, zodat je wat meer tijd hebt om te trechteren en dat je ook niet mensen aan het werk zet voor niks.'

Een rechercheur vult aan dat dit met name geldt in zaken waarin niet direct een voertuig in beeld is, maar voor de zekerheid toch de gegevens worden veiliggesteld:

'En dan heb je de categorie, dat kan misschien in de drugsdelicten zijn, dat je net een leverantie hebt gehad of dat het niet heel evident is, kan ook een geweldsdelict zijn, maar dat het niet gelijk heel evident is dat er een auto met een bepaald kenteken misschien wel of misschien niet een rol heeft gespeeld. Dan kan ik me wel voorstellen dat je door die korte termijn toch eerder besluit die ANPR-gegevens wel op te vragen, terwijl je anders als die termijn minder kort was pas na een week zou bespreken, of na twee weken en dan zegt, nou nu alles op een rijtje zettend en we hebben gegevens uit andere opsporingsmiddelen, hebben we die ANPR niet nodig of het gaat ons niet opleveren wat we willen in het opsporingsonderzoek.'

4.2.2 Patronen en routes in kaart brengen

In de gesprekken met de KMar kwamen het in kaart brengen van patronen en routes vaak naar voren. Zo wordt als voorbeeld een netwerk genoemd dat zich bezighoudt met verdovende middelen. Soms is reeds bekend dat enkele personen betrokken zijn bij een netwerk, maar is het onduidelijk of er meer mensen een rol spelen in het betreffende netwerk en wie dat zijn. De KMar gebruikt in zo'n geval 126jj-camera's om het netwerk nader in kaart te brengen. Een rechercheur legt uit hoe hij in één van zijn opsporingsonderzoeken te werk ging. Bij de politie waren twee personen uit het netwerk bekend en men wist dat deze twee elkaar ontmoet hadden. Vervolgens is met behulp van 126jj-camera's gekeken welke auto's voorafgaand en na afloop van de ontmoeting voorbij een ANPR-camera in de buurt van de ontmoetingsplaats zijn gereden. Die kentekens zijn met elkaar vergeleken en van de kentekens die met elkaar overeenkwamen, is vervolgens gekeken wie de kentekenhouders waren. Dat bleken bekende 'jongens' uit 'het circuit' te zijn.

De nieuwe bevoegdheid wordt ook door de KMar gebruikt om routes in kaart te brengen. Volgens één van de respondenten is het voordeel van de 126jj-bevoegdheid dat relatief snel een route duidelijk kan zijn zodat een verdere richting van het onderzoek bepaald kan worden. Inzicht in routes is dikwijls belangrijk bij het soort opsporingsonderzoeken dat de KMar doet, onder andere naar mensensmokkel/-handel. Eén van de respondenten vertelt dat op het moment dat een verdachte van mensensmokkel in plaats X wordt aangehouden, ANPR-camera's kunnen helpen om

in kaart te brengen waar een verdachte is geweest, voordat hij werd aangehouden. Was hij alleen in Nederland? Of is hij ook in Duitsland en/of België geweest? Op basis van die informatie kan in het buitenland geïnformeerd worden of daar ook een onderzoek loopt naar de verdachte. Een andere respondent benadrukt, in het kader van de opsporing van mensensmokkel, het belang van het opvragen van passagegegevens van grenscamera's in plaats van alleen het inzichtelijk maken van passages in Nederland. Ook zij gebruikt 126jj-gegevens voor de bewijsvoering, bijvoorbeeld omdat ze een verdachte kan confronteren met de route die op basis van 126jj-camera's is vastgesteld.

Zoals het bovenstaande laat zien, en ook naar voren komt in de gesprekken heeft de KMar door de aard van de zaken die zij onderzoekt regelmatig te maken met situaties waarin de verdachte op heterdaad is aangehouden. In die gevallen wordt 126jj wel ingezet om de gedragingen verder in kaart te brengen. Daarmee wordt enerzijds ondersteunend bewijsmateriaal verzameld, maar het helpt de KMar ook om in een verhoor gerichtere vragen te kunnen stellen en de verdachte te kunnen confronteren met bewijs in de hoop dat een verdachte dan een bekentenis aflegt.

Ook binnen de andere politie-eenheden werd deze monitorronde een aantal voorbeelden genoemd waarin het gebruik van 126jj helpt bij het in kaart brengen van vluchtroutes en het vormen van een tijdlijn van de gebeurtenissen. Twee rechercheurs geven in dit kader aan:

'Het was meer een informatievergaring, waardoor we probeerden een zo compleet mogelijk beeld van hem te krijgen. Dus welke locaties doet ie aan, maakt hij gebruik van dat voertuig? Als je eenmaal een baken eronder hebt, dan voegt ANPR niks toe, maar als je geen baken onder het voertuig hebt, dan is ANPR met name om te kijken: waar komt die auto, waar komt die persoon, reist dat samen? En met die jj, dat was ook nog daarvoor toen we zelfs hem nog niet onder controle hadden en vooral wilden kijken: waar komt dat voertuig toch allemaal?'

'Weet je wat wij ook wel heel vaak in onderzoeken doen? Is een tijdlijn maken van een verdachte of een slachtoffer (...). Stel iemand heeft geen telefoon bij zich, maar het blijkt wel dat ie door een voertuig waar een persoon (...) al gebruik van maakt en niemand anders maakt er gebruik van, maar we zien wel uit jullie gegevens van: he hij was zo laat in Amsterdam. Je kunt daar wel je tijdlijn mee vullen, of je kunt daar je zaak overzichtelijk mee maken.'

Konvooianalyse

In het eerste monitorrapport werd aangegeven dat er vaak gebruik wordt gemaakt van een zogenoemde konvooianalyse. Bij een konvooianalyse wordt gekeken of er bepaalde voertuigen zijn die in de directe nabijheid van een voertuig rijden. In deze monitorronde is deze toepassing in twee van de geselecteerde zaken naar voren gekomen. Beide zaken betroffen een overval waarin het vermoeden bestond dat er een tweede voertuig bij betrokken was. In één zaak heeft de konvooianalyse geen aanvullende informatie opgeleverd. In de andere zaak is met behulp van de konvooianalyse een tweede voertuig achterhaald en mede daardoor zijn twee extra verdachten aangehouden.

4.2.3 Zoeken naar signalement binnen blokbevraging

In sommige situaties wordt binnen een blokbevraging handmatig gezocht naar een specifiek voertuig zonder dat er een kenteken bekend is. Een blokbevraging heeft

betrekking op een zoekvraag waarbij alle kentekens worden opgevraagd op een locatie gedurende een specifieke tijdsperiode. Dit type toepassing is erg tijdrovend werk, omdat het kan gaan om honderden of duizenden foto's waar doorheen gelopen moet worden. Dit vraagt zowel van de bevrager als de aanvrager de nodige capaciteit om alle gegevens te verwerken. In deze monitorronde is het bij één geselecteerde zaak op deze manier toegepast. Dit was mogelijk omdat de gegevens van één ANPR-locatie werden bevroegd in de nacht, waarop er weinig voertuigen passeerden. Het nadeel van een bevraging in de nacht is dat op de foto's alleen het kenteken en de koplampen zichtbaar zijn. Dit maakt het lastiger om te zoeken naar een bepaald signalement. In deze zaak werd op basis van het signalement gezocht naar een voertuig van een bepaald merk. Uit de analyse van de foto's kwam maar één voertuig naar voren met koplampen die voldeden aan het type model en merk. Nadere analyse wees daarnaast uit dat het ging om een valse kentekenplaat. Dit versterkte het vermoeden van de rechercheurs dat het ging om het betrokken voertuig en heeft uiteindelijk geleid tot het achterhalen van de verdachten.

De beheerders van Argus geven aan dat bij het doorontwikkelen van Argus in de toekomst mogelijk ook op merk, model en kleur kan worden gezocht. Het is dan niet langer nodig om alle gegevens eerst uit Argus te halen, waarbij de kentekens moeten worden gecontroleerd en de foto's *geblurd*. Dit zou het filteren van dit type blokbevragingen een stuk eenvoudiger en minder tijdrovend maken.

4.2.4 Combineren van BOB-middelen

Zoals opgemerkt in het eerste monitorrapport wordt 126jj vaak samen met andere opsporingsmiddelen ingezet. Een kentekenregistratie van het voertuig van een verdachte nabij de plaats delict is onvoldoende om te bewijzen dat de verdachte daar op dat moment ook was. Een voertuig kan bijvoorbeeld uitgeleend of gestolen zijn en omdat personen onherkenbaar worden gemaakt op de foto's kan een persoon ook langs die weg niet in het voertuig worden geplaatst. Dit probleem is niet uniek voor 126jj, ook bij telecomgegevens speelt dit probleem. Een telefoon kan immers ook uitgeleend, verloren of gestolen zijn. Om deze reden worden vaak BOB-middelen gecombineerd omdat ieder bewijsmiddel een extra 'plusje' kan zijn om een persoon aan een bepaalde locatie te koppelen. Zoals een officier van justitie aangeeft:

'[Je blijft] natuurlijk heel erg aan de oppervlakte en het gaat om waar een auto eventueel is geweest. Je krijgt niet heel veel mee van de daadwerkelijke activiteiten. Dus het is vaak ook steunbewijs, niet het doorslaggevende bewijs. Je kunt er een route mee vaststellen en stel dat we bijvoorbeeld in het onderzoek van X hadden vastgesteld, oh hij komt wel bij ene locatie in de buurt, dan ben je er niet met die ANPR. Dan heb je echt wel nog meer nodig. Kan richtinggevend zijn, het is eigenlijk nooit doorslaggevend, het is nooit het harde bewijs in een zaak.'

Een rechercheur werkzaam bij de KMar zegt hierover:

'Het is vaak niet één bewijsmiddel, als je kijkt naar onze zaaksdossiers dan bestaat dat uit heel veel bewijsmiddelen. Van bankgegevens tot camerabeelden, tot ANPR, tot tap, tot afluistergesprekken, tot observaties, het zit ramvol met BOB-methodieken die we hebben toegepast. Het is nooit hét bewijs, het is altijd een stapeling van.'

Omdat één bewijsmiddel veelal niet voldoende is worden vaak telecomgegevens en ANPR-gegevens gecombineerd. Een rechercheur van de KMar die zich bezig-

houdt met onderzoeken naar mensensmokkel vertelt dat zij, op een moment dat een verdachte aangehouden wordt, de telefoon in beslag neemt en aan de officier toestemming vraagt om erin te kijken. Op het moment dat in de telefoon sms'jes te vinden zijn met welkomstberichten²⁰ en die berichten zijn verstuurd op het tijdstip dat een voertuig langs een 126jj-camera reed, dan kan met meer zekerheid worden gesteld dat een persoon op dat moment de grenscamera passeerde, en een bepaalde route heeft afgelegd. Het combineren van telefoongegevens (paalgegevens, maar ook tapgegevens) en 126jj-gegevens kan ook worden gebruikt om aan te tonen dat een aantal personen samen vervoerd is. Dat kan relevant zijn in het kader van onderzoeken naar mensensmokkel.

Zoals in de eerste monitorronde werd opgemerkt nemen sommige verdachten voorzorgsmaatregelen door hun telefoon uit te zetten. In sommige situaties kan 126jj dan uitkomst bieden, zoals een rechercheur van de KMar aangeeft:

'Die lui zijn ook niet gek meer, die doen hun telefoon uit, of die laten hem thuis. En dan zie je ook niks aan bewegingen, nog buiten het feit dat zo'n telefoon ook echt contact moet maken met masten en die nog geregistreerd moet worden, dus dat is ook niet helemaal sluitend. Maar in dit geval, als je de route van zijn woning naar haar woning zou pakken, dan kom je langs een aantal ANPR-camera's. (...) In dit geval hebben wij gekozen voor zijn kenteken door ANPR heen te halen, dat kon ook nog in die 28 dagen. Toen konden we inderdaad zien dat hij die avond een ANPR-camera is gepasseerd op zijn route naar X. Dat is natuurlijk een enorme plus.'

De combinatie van BOB-middelen kan niet alleen leiden tot een sterkere verdenking, soms kan het ook leiden tot nieuwe inzichten in een zaak en tot een gerichtere inzet van andere BOB-middelen. In deze monitorronde kon in één geselecteerde zaak bijvoorbeeld aan de hand van telecomgegevens een blokbevraging worden ingekaderd zodat specifiek kon worden gezocht, iets wat anders erg tijdrovend zou zijn geweest.

4.2.5 Al langer bestaande ANPR-bevoegdheden

In deze monitorronde is minder aandacht besteed aan de al langer bestaande ANPR-bevoegdheden. In de geselecteerde zaken is dit echter wel naar voren gekomen. In verschillende zaken werd het gebruik van referentielijsten genoemd, waarbij het voertuig zowel historisch (126jj) als toekomstig (art. 3 Pw) werd bevestigd. In een ontvoeringszaak werden door België kentekens aangeleverd van voertuigen die mogelijk betrokken waren bij het delict. Deze voertuigen werden op een referentielijst geplaatst, maar ook historisch bevestigd. In een andere zaak werd informatie verzameld over mogelijke betrokkenheid van groeperingen bij misdrijven. Om een beeld te krijgen van deze gedragingen werden ook hier de mogelijke betrokken kentekens zowel historisch (een 126jj-bevestiging) als toekomstig bevestigd (waarbij voertuigen op een referentielijst worden geplaatst). In de geselecteerde zaken is, in tegenstelling tot de zaken geselecteerd ten behoeve van de eerste monitorronde, het gebruik van ANPR-camera's van derde partijen, zoals commerciële ANPR-camera's of milieucamera's, niet naar voren gekomen.

²⁰ Als iemand met een telefoontoestel met daarin een Nederlandse simkaart de grens overgaat, dan krijgt hij of zij in elk nieuw (buiten)land waar hij binnenkomt een welkomstbericht.

4.2.6 Uitsluiten

Een belangrijk doel bij het doen van bevragingen is ook het uitsluiten van verdachten. In deze monitorronde is 126jj in twee geselecteerde zaken op deze manier van meerwaarde geweest. In de ontvoeringszaak geeft de betrokken onderzoeker aan dat zij met behulp van 126jj verschillende scenario's hebben kunnen uitsluiten. In een andere zaak waarbij het ging om dreigbrieven kwamen verschillende *persons of interest* in beeld. Mede met behulp van 126jj heeft het opsporingsteam besloten om een deel van deze personen niet verder in het onderzoek mee te nemen. De betrokken onderzoeker zegt daar het volgende over:

'Je hebt een aantal "persons of interest". Dat hoeft helemaal niet te zeggen dat daar de verdachte bijzit. Van die POI's, daarvan hebben we geen plusjes kunnen krijgen, ook niet met 126jj. Dus het is gewoon ingezet als een middel om te hopen dat we misschien wel ergens iemand hebben waar meer naar boven komt dan alleen maar dat die in het verleden iets heeft geroepen of heeft gedaan.'

4.3 Overzicht zaken

In tabel 10 wordt een overzicht gegeven van de zaken die zijn geselecteerd voor nadere analyse in dit onderzoek. In de tabel wordt per zaak beschreven om welk (hoofd)delict het ging, op welke wijze 126jj is ingezet, wat het beoogde doel van de inzet was en wat het resultaat van de 126jj-inzet was. In paragraaf 4.6 zijn korte zaakbeschrijvingen te vinden. Hoe tot de selectie van zaken is gekomen staat beschreven in de methodologie sectie in paragraaf 1.3. In de tabel wordt het type inzet van 126jj beschreven, daarbij kan het gaan om een blokbevraging, historische kentekenbevraging of een konvoianalyse. Een blokbevraging zoals eerder aangegeven heeft betrekking op een zoekvraag waarbij alle kentekens worden opgevraagd op een locatie gedurende een specifieke tijdsperiode. Bij een historische kentekenbevraging worden één of meerdere specifieke kentekens historisch bevroegd. Bij een konvoianalyse worden kentekens bevroegd die zich gedurende een bepaalde tijdsperiode rondom een specifiek voertuig hebben begeven.

Tabel 10 Overzicht geselecteerde zaken

Zaak	Delict	Type inzet 126jj	Doel	Resultaat
8.8.1 Overval bedrijf	Overval	<ul style="list-style-type: none"> Blokbevraging met signalement van het voertuig. Historische bevraging specifiek kenteken gecombineerd met andere opsporingsmiddelen. 	<ul style="list-style-type: none"> Startpunt onderzoek, vervolg informatie. Vaststellen of voertuig op plaats delict kan zijn geweest^a. 	<ul style="list-style-type: none"> Voertuig en verdachten gevonden. Vastgesteld dat vals kenteken is gebruikt. Bevestiging gebruikt voertuig en verdachten.
8.8.2 Ontvoering	Wedderrechtelijke vrijheidsberoving (rechtshulpverzoek)	<ul style="list-style-type: none"> Blokbevraging met signalement gecombineerd met verkeersgegevens. Historische bevraging specifiek kenteken. 	<ul style="list-style-type: none"> Startpunt onderzoek, vervolg informatie. Vaststellen of subjecten betrokken zijn geweest. 	<ul style="list-style-type: none"> Uitsluiting van scenario's. Geen resultaten.
8.8.3 Afpersing	Afpersing	<ul style="list-style-type: none"> Historische bevraging specifiek kenteken. 	<ul style="list-style-type: none"> Lokalisering en staandhouding. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen resultaten.
8.8.4 Liquidatie	Moord en doodslag	<ul style="list-style-type: none"> Blokbevraging. Historische bevraging specifieke kentekens. 	<ul style="list-style-type: none"> Vluchtroutes en mogelijke verdachten achterhalen. Vluchtroutes en mogelijke verdachten achterhalen. 	<ul style="list-style-type: none"> Geleid tot koppeling betrokkenen. Geleid tot koppeling betrokkenen.
8.8.5 Brandstichting	Brandstichting	<ul style="list-style-type: none"> Historische bevraging specifieke kentekens. Blokbevragingen. 	<ul style="list-style-type: none"> Vaststellen of voertuigen^b in de buurt van plaats delict zijn geweest. Vaststellen of tweede voertuig betrokken was. 	<ul style="list-style-type: none"> Bevestiging dat voertuigen van en naar plaats delict bewogen. Tweede voertuig niet gevonden.
8.8.6 Dreigbrieven	Afpersing	<ul style="list-style-type: none"> Historische bevraging specifieke kentekens. 	<ul style="list-style-type: none"> Vaststellen of voertuigen^c mogelijk betrokken zijn bij delict. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen hits op locaties, wat bijdroeg aan het uitsluiten van mogelijke verdachten.
8.8.7 Overval & Plofkraak	Overval & diefstal	<ul style="list-style-type: none"> Historische bevraging specifieke kentekens en blokbevragingen. 	<ul style="list-style-type: none"> Achterhalen tweede voertuig. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen resultaten.
8.8.8 Overval persoon	Overval	<ul style="list-style-type: none"> Historische bevraging specifiek kenteken (konvoianalyse). 	<ul style="list-style-type: none"> Achterhalen tweede voertuig. 	<ul style="list-style-type: none"> Voertuig en verdachten gevonden.
8.8.9 Explosieven	Ontploffing	<ul style="list-style-type: none"> Historische bevraging specifiek kenteken. 	<ul style="list-style-type: none"> Startpunt onderzoek, veiligstellen gegevens. 	<ul style="list-style-type: none"> Hits, maar niet gebruikt in onderzoek.
8.8.10 Liquidatiepogingen	Moord en doodslag (Intell – Titel V)	<ul style="list-style-type: none"> Historische bevraging specifieke kenteken. 	<ul style="list-style-type: none"> Vaststellen bewegingen verdachten, vervolg informatie. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen resultaten.
8.8.11 Drugstransport	Drugs	<ul style="list-style-type: none"> Historische bevraging specifiek kenteken. 	<ul style="list-style-type: none"> Achterhalen of drugstransport heet plaatsgevonden. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen resultaten.

^a Die vaststelling wordt gezien als een aanwijzing dat een verdachte (ook) op het plaats delict is geweest.

^b Idem.

^c Idem.

4.4 Termijn opslag beelden, doorlooptijd en onherkenbaar maken van beelden

In het eerste monitorrapport kwamen de gevolgen voor het opsporingsproces van de opslag van de beelden, de doorlooptijd en het onherkenbaar maken van beelden vaak ter sprake gedurende de interviews. Ook in het tweede monitorjaar is in de interviews ingegaan op deze thema's. In het onderstaande worden de ervaringen van het tweede jaar gedeeld, de thema's worden in de evaluatie nog nader besproken.

4.4.1 Opslagtermijn en doorlooptijd

Ook in het tweede monitorjaar is er een relatie te zien tussen het type delict en de gewenste opslagtermijn. In de minder complexe zaken kan veelal meteen opvolging worden gegeven aan een verdachte of een voertuig. In deze zaken wordt vaak binnen enkele dagen meteen een bevraging gedaan waardoor de 28-dagetermijn in de meeste gevallen voldoet. Om dit te illustreren volgen hier een aantal passages van functionarissen van de politie en de KMar die aangeven dat de 28-dagetermijn toereikend is:

'Hiervoor heb ik grootschalig optreden gedaan, TGO's heb ik gedaan. (...) Dan ben je heel lang met een onderzoek bezig en dan kom je erachter dat je dan iets wil opvragen, dan ben je misschien al een half jaar verder. TGO's zijn vaak langdurige onderzoeken, voltooide levensdelicten over het algemeen. Dus dan is 28 dagen kort. Maar in het soort zaken [zaken met acute dreiging] die ik nu draai, op dit team, daar voldoet het [de termijn] vooralsnog aan.'

'Ik vind dat als er een DR-onderzoek komt [onderzoek uitgevoerd door de Districtsrecherche], dan moet je daar ook gelijk actie op ondernemen. Net zoals de overval in X [naam gemeente], dat doe je gewoon, en die vraag je dan ook op. En je vraagt ook terugkijkend naar en vooruitkijkend naar. En dan laat je 'm ook een bepaalde periode in die ANPR staan om te kijken wat gebeurt er dan. Dus die mogelijkheden zijn voldoende wat mij betreft. Ik hoef niet een jaar terug, helemaal niet interessant. Als je kijkt naar dit onderzoek, daar heb ik maar 30 minuten gevraagd.'

'Maar ik moet zeggen, 28 dagen is voor ons voldoende omdat we al vrij snel zien of we het [de ANPR-gegevens] nodig gaan hebben of niet. Als er ergens een brandstichting is gepleegd, dan heb je 28 dagen de tijd om dat te doen. Voor mij is het genoeg, ik loop niet tegen problemen aan.'

Bij complexere zaken geven sommige respondenten aan de opslagtermijn te beperkt te vinden. Zoals in het eerste monitorrapport werd aangehaald spelen een aantal factoren hierbij een rol. Voor het in kaart brengen van patronen is 28 dagen soms te kort om een goed beeld te kunnen vormen. Een respondent van de KMar beschrijft dat verdachten die betrokken zijn bij drugstransporten of mensenhandel dit veelal periodiek doen. Soms gebeurt dit wekelijks en kunnen dus meerdere bewegingen worden gevonden binnen de 28 dagen termijn. Het kan echter ook zijn dat iemand maandelijks een transport verzorgt, in dat laatste geval biedt 126jj dan geen uitkomst als je dat historisch zou willen bekijken. Daarnaast zijn er zaken – veelal grote zaken zoals TGO's – waarbij reactief wordt gerechercheerd, en het

onderzoek maanden of soms zelfs jaren kan duren. In dit type zaken komt het vaak voor dat naarmate het onderzoek vordert nieuwe informatie naar voren komt die moet worden opgevolgd. Deze informatie, waarbij ook nieuwe mogelijke kentekens of locaties in beeld komen, kan ruim na het verstrijken van de 28-dagentermijn verschijnen. Ter illustratie volgen een aantal reacties van functionarissen van politie en OM waarin zij aangeven de 28-dagentermijn niet toereikend te vinden:

'Het is wel een hele korte periode. Helemaal als je denkt dat dit soort onderzoek en zeker als je denkt aan liquidatieonderzoek (...). Die onderzoeken kunnen jaren lopen. Want elk kruimeltje van jaren terug kan extreem welkom zijn. En dan is 28 dagen krankzinnig kort. Goed, dat telt ook voor het bewaren van telecomgegevens, waar we natuurlijk tegenaan liepen met hele korte bewaarperiodes.'

'Ja weet je eigenlijk is het heel kort vinden wij. (...) Stel wij draaien dit onderzoek en binnen twee/drie maanden of een half jaar kom je erachter van hé die persoon kan wel hierbij betrokken zijn. Je hebt het niet binnen een week of een maand opgelost. Dus dan kan het zijn dat je dan nog terug wil gaan kijken en dat kan dus niet als je 28 dagen hebt. Snap je, dan ben je te laat.'

'Stel dat er ineens een getuige meldt dat er een voertuig is gezien, dan wil je inderdaad wel graag weten of die in de omgeving daar heeft rondgereden. Als je dan op zes weken zit, heb je een probleem. Dan kan je dat niet meer achterhalen. Dus het is lastig te duiden, het is niet echt een structureel probleem [het niet hebben van een langere bewaartermijn]. Geldt eigenlijk voor elk opsporingsonderzoek. Soms ken je getuigen niet, soms willen mensen pas later verklaren, of komt er ineens nieuwe informatie via anonieme bronnen boven. Dat kan ook. Dat zijn wel dingen die we kunnen checken, en dat kan ook echt veel langer dan de eerste maand zijn.'

Zoals opgemerkt in het eerste monitorrapport en ook in paragraaf 4.2.1 van dit rapport, leidt de mogelijkheid dat in een later stadium bepaalde informatie waardevol blijkt te zijn er regelmatig toe dat aan de start van het onderzoek extra brede zoekvragen worden uitgezet om gegevens veilig te stellen. Op deze manier kan op een later moment aanvullende informatie worden gezocht in de opgevraagde ANPR-gegevens.

Ten slotte speelt ook de doorlooptijd een belangrijke rol in het tijdig kunnen bevragen van de 126jj-gegevens. Uit de interviews komt naar voren dat de respondenten over het algemeen tevreden zijn over de snelheid waarmee een bevraging wordt uitgevoerd. Indien er spoed is, kan gebruik worden gemaakt van een telefonisch bevel. In ongeveer 26% van alle verzoeken is hier sprake van. Als er problemen zijn met de doorlooptijd ligt dit vaak aan de kant van de aanvrager. Enerzijds komt dit doordat het soms een tijd duurt voordat een onderzoek is opgestart, bijvoorbeeld omdat eerst een team moet worden samengesteld, of omdat een melding van een zaak pas later binnenkomt. Anderzijds wordt soms te lang gewacht met het indienen van een verzoek, bijvoorbeeld omdat de termijn wordt onderschat of omdat ANPR niet de hoogste prioriteit heeft in het onderzoek. Ter illustratie een aantal reacties van functionarissen van de politie en het OM waarin zij beschrijven waarom soms de 28-dagentermijn wordt overschreden:

'Ik vind het wel redelijk kort, want als je pas later een route van een mogelijke vluchtroute bekend is, dan kun je te laat zijn al. Voordat een onderzoek soms wordt opgestart, ja dan ben je ook vaak al een week later bezig.'

'Dat is zeker een probleem, want natuurlijk probeer je eerst je gegevens veilig te stellen, alleen, komt het weleens voor dat je dingen pas later aanvraagt en dan kom je heel dicht tegen die uiteindelijke bewaringstermijn aan, met alle gevolgen van dien, dat je weleens achter het net vist. (...) Dat komt weleens voor en deels komt dat door onszelf en deels is het verklaarbaar en ik zou er ook voor willen pleiten dat die gegevens langer bewaard zouden kunnen worden, maar goed, ik weet hoe gevoelig het ligt als het gaat over opslag van dergelijke informatie.'

'Ik draai heel veel grootschalige onderzoeken hè, dus TGO's. En als je dan ziet wat je in die eerste periode allemaal aan gegevens binnen moet krijgen, dan zal de ANPR eigenlijk zelden op nummer één staan en dan is het best krap. Dat zien we overigens ook met allerlei camerabeelden, dat we soms net te laat zijn. Dus 28 dagen, het is te doen, maar het is altijd een beetje spannend van red je het op tijd.'

4.4.2 Onherkenbaar maken beelden

In het eerste monitorjaar kwam naar voren dat het bij veel respondenten onbekend was dat op de foto's van de 126jj-camera's personen en niet openbare locaties onherkenbaar werden gemaakt (*blurren*), hetgeen in de Algemene Maatregel van Bestuur staat vastgelegd. Inmiddels is dit in het tweede monitorjaar vrijwel bij alle respondenten bekend. Net als in het eerste monitorjaar geven veel respondenten aan dat ze dit als een gemis ervaren. Zo vertelt een officier van justitie:

'Nee mijn verbazing van toen is er nog steeds. (...) Je kan je voorstellen als je met een ontvoeringszaak, je wilt eenmaal weten waar die auto is, maar je bent niet op zoek naar die auto, maar naar de personen die een rol spelen bij de ontvoering. Wat ik toen aan frustratie had, of aan verbazing, frustratie is wat een groot woord, die is zeker nog niet weg.'

De wens voor ongeblurde foto's leidde er in het eerste monitorjaar toe dat in sommige gevallen geprobeerd werd de originele *ongeblurde* foto's te vorderen. In één zaak werden in het eerste monitorjaar ook daadwerkelijk de *ongeblurde* foto's verstrekt. In het tweede monitorjaar komt hetzelfde beeld naar voren. Verschillende bevragers geven aan dat zij de vraag krijgen de *ongeblurde* foto's te verstrekken. In sommige gevallen gaat dit gepaard met een 126nd Sv of 126nf Sv-vordering van de officier van justitie. Op grond van deze artikelen kunnen onder meer camerabeelden worden gevorderd, bijvoorbeeld bij een tankstation. Soms leidt dit tot ingewikkelde discussies omdat de politie in principe uitvoering moet geven aan een bevel van de officier. In de meeste gevallen kunnen de geautoriseerde opsporingsambtenaren uitleggen waarom het niet kan, namelijk dat het niet mag. In sommige andere gevallen wordt het verzoek op een hoger niveau binnen de organisatie besproken. Zo geven twee functionarissen van de politie aan:

'Dat bedoel ik ook, er is geen kans op een ongeblurde foto retour naar de aanvrager. Dat is overigens wel regelmatig de vraag van wij willen graag van dat en dat moment die en die auto want wij willen weten wie erin zit. Helaas, gaat niet door. Dan kun je hoog en laag springen, kan zwaar of een superzwaar misdrijf zijn. Gaat gewoon niet gebeuren. (...) Dus als je wat wil, dan zul je naar de officier moeten en de officier moet maar met de hoofdofficier spreken die over Argus gaat, om de wet in dit stukje te veranderen. Want dit is gewoon de wet, klaar.'

'Ja, ik heb weleens een "nd" [126nd Sv-vordering] gehad om de ongeblurde foto's te krijgen. Dat was inderdaad even een uitdaging, want hoe ga je daar dan mee om? Uiteindelijk heb ik dat besproken met [mijn collega]. (...) "Hoe moet ik hiermee omgaan" en toen zei die ook: "Daar ben jij niet voor, dus die vordering kunnen ze in principe niet aan jou geven". Ze moeten hem terugleggen bij hun eigen officier en die moet het dan opnemen met de informatieofficier. Zo heb ik dat ook teruggelegd, vooral ook om er niet tussen te gaan zitten.'

In situaties waarin van hogerhand (een rechter-commissaris of op een hoger niveau binnen de organisatie) wordt beslist, wordt uiteindelijk uitvoering gegeven aan het bevel, zoals ook blijkt uit een gesprek met een geautoriseerde opsporingsambtenaar:

'Wij kregen er gelijk een vordering van de RC overheen, een nf-vordering [artikel 126nf Sv], dat de foto's van de mensen die in de auto's reden zichtbaar moesten zijn. Dus die moest ik niet blurren. Normaal als je een bevraging doet, mag niemand herkenbaar in de auto zitten, maar nu moesten mensen herkenbaar in de auto blijven. (...) Ja, ik dacht dat dit niet mocht, maar ja, als de RC dat vindt, nou ja.'

Zoals naar voren komt uit bovenstaand citaat zijn er ook in het tweede monitorjaar ongeblurde foto's verstrekt. Naast bovenstaande zaak is er nog één andere zaak waarin dit voorkwam. Deze zaken hebben intern bij de politie en het OM tot discussie geleid of in bijzondere situaties ongeblurde foto's kunnen worden verstrekt. Beide partijen hebben geconcludeerd dat er géén wettelijke uitzonderingsgronden zijn om ongeblurde foto's te verkrijgen of te verstrekken. Na deze twee zaken heeft dit voor zover bekend niet meer plaatsgevonden. In de twee zaken waarin foto's zijn verstrekt, hebben deze overigens uiteindelijk geen bruikbaar beeldmateriaal opgeleverd, omdat op de foto's niks zichtbaar was. In de evaluatie wordt nader ingegaan op deze discussie rondom het (ont)blurren van foto's.

4.5 Strafrechtelijke afhandeling

Voor de meeste zaken in dit rapport geldt dat het gaat om lopende opsporingsonderzoeken waarvan het merendeel nog niet op zitting is gekomen. Voor de zaken die in de eerste monitorrapportage zijn besproken, is inmiddels wel een aantal zaken ter zitting gekomen. Tabel 11 geeft een overzicht van de zaken opgenomen in de eerste monitorrapportage. Van de zaken die ter zitting zijn gekomen is aangegeven wat de bijdrage volgens de betrokken officier van justitie is geweest in de betreffende zaak.

Tabel 11 Overzicht strafrechtelijke afhandeling zaken eerste monitorronde

Zaak	Ter zitting	Bijdrage
Brandstichting	Nee	N.v.t.
Ernstig geweldsdelict	Ja (toekomstig)	Onbekend
Drugstransport	Nee	N.v.t.
Drugslab	Ja	De officier geeft aan dat 126jj geholpen heeft in het opsporingsproces, maar geen rol heeft gespeeld als bewijsmiddel.
Bedreiging	Nee	N.v.t.
Mobiel banditisme	Nee	N.v.t.
Afpersing	Ja	De officier geeft aan dat de gegevens geholpen hebben om de identiteit van de verdachte te achterhalen, te lokaliseren en andere personen uit te sluiten. De 126jj-gegevens hebben in het opsporingsproces geholpen, maar zijn geen bewijsmiddel dat in het vonnis is terechtgekomen.
Overval	Nee	N.v.t.
Poging tot liquidatie	Onbekend	Onbekend
Woninginbraak	Ja	De officier geeft aan dat de ANPR-gegevens van belang zijn geweest om verschillende woninginbraken te kunnen 'linken' aan de verdachten. De 126jj-gegevens zijn opgenomen als bewijsmiddel in het vonnis. De officier geeft aan dat met name de combinatie van bewijsmiddelen heeft geleid tot een bewezenverklaring.

Omdat slechts een klein aantal zaken ter zitting is gekomen, is ook een inventarisatie gemaakt van uitspraken op rechtspraak.nl. Sinds 1 januari 2019 zijn er zeven uitspraken geweest waarbij 126jj in het vonnis is opgenomen. In tabel 12 zijn de uitspraken opgenomen met daarin de bijdragen zoals die in het vonnis vermeld staan.

Tabel 12 Uitspraken rechtspraak.nl waarbij melding wordt gemaakt van 126jj

Delict	Bijdrage
Diefstal	Aantonen reisbewegingen rond woninginbraken waar verdachte van verdacht werd.
Mishandeling	De ANPR-gegevens in combinatie met de zendmastgegevens geven geen belastend bewijs. Heeft geleid tot vrijspraak.
Oplichting / Diefstal	Reisbewegingen van de auto van de verdachte koppelen aan de plaats delict.
Poging moord	Auto van verdachte is meerdere malen in het systeem naar voren gekomen wat overeenkomt met reisbewegingen naar plaats delict.
Inbraak	Op verschillende data komen de zendmastgegevens en ANPR-gegevens overeen met het moment van de inbraken.
Inbraak (zie ook woninginbraak in tabel 11, gaat om een dubbele uitspraak)	Kenteken is door getuigen doorgegeven en in referentielijst geplaatst. Hierdoor zijn verdachten op staande gehouden met gestolen goederen. Via ARGUS is de geschiedenis van ANPR op dit kenteken verder bevraagd en is de auto gekoppeld aan andere plaatsen delict.

Daarnaast zijn er zes zaken waarbij mogelijk gebruik is gemaakt van 126jj, maar waarbij dit niet met zekerheid is vast te stellen. In deze uitspraken wordt niet vermeld om welke ANPR-bevoegdheid het gaat, maar zou het gezien de toepassing om 126jj kunnen gaan. Deze zaken zijn weergegeven in tabel 13.

Tabel 13 Uitspraken rechtspraak.nl waarbij mogelijk gebruik is gemaakt van 126jj

Delict	Bijdrage
Doodslag; brandstichting	Vaststellen van reisbeweging weg bewegend van de plaats delict.
Brandstichting; stalking	ANPR-registratie zorgt voor vragen aan de verdachte, zijn verweer kan volgens de rechtbank niet kloppen
Mensensmokkel	Precieze bijdrage is onduidelijk; heeft bijgedragen aan de vaststelling dat vrachtwagen meerdere stops heeft gemaakt op een route.
Vorbereidingshandelingen plofkraak; schuldheiling; wapenbezit	Aantonen historische reisbewegingen voertuigen gekoppeld aan de plaats delict.
Diefstal met geweld	Aanvullend bewijs voor plaatsbepaling zendmastgegevens.
Poging afpersing; vernieling; bedreiging	Auto en verdachte kunnen via verschillende BOB-middelen, waaronder ANPR, gekoppeld worden aan de plaats delict.

Voor alle zaken besproken in tabel 12 en 13 geldt dat een bewezenverklaring door middel van verschillende BOB-middelen en (getuigen)verklaringen tot stand is gekomen. In de interviews komt ook naar voren dat 126jj vaak als ondersteunend bewijs wordt gebruikt. Ter illustratie geven twee officieren aan:

'Het telt op he, je krijgt dan niet alleen dat die telefoons tegelijkertijd bewegen. (...) Maar als ze dan ook nog bewegen in een voertuig wat je kan toeschrijven aan één van de verdachten, dan wordt het wel steeds minder waarschijnlijk dat het iemand anders is geweest, dat die telefoon is uitgeleend. (...) Zo bouw je dat langzaam dicht. Dan is ANPR één van de bewijsmiddelen waardoor je eigenlijk een scenario gaat bouwen van het kan haast niet anders dan dat dit is gebeurd.'

'Je hebt eigenlijk dat het ligt aan de zaak, het ligt aan andere bewijsmiddelen die je hebt. Bij mijn zaken, als je dan een ANPR-hit hebt, en je hebt een kenteken, een auto, dan kan ik daar de tenaamgestelde van vaststellen. Maar daar ga ik de zaak niet mee bewijzen. Ik zal toch nog steunbewijs moeten hebben dat die persoon daar ook in die auto zat. (...) Als er bijvoorbeeld nog uit de histo's [historische telecomgegevens] blijkt dat er een telefoon heeft aangestruald in die buurt dan kom ik wel weer een eind verder en dan heeft een verdachte toch uit te leggen dat hij niet in die auto zat en dat het niet zijn telefoon was.'

Daarnaast komt het voor dat ANPR in het opsporingsproces heeft bijgedragen aan het afronden van de zaak, maar dat dit niet terug te zien is in het vonnis. Een voorbeeld hiervan is dat de ANPR-gegevens eraan bij hebben gedragen dat er een bekentenis is verkregen. Zo geeft een officier aan:

'Het grappige is, als je zo'n opsporingsonderzoek doet, dan doe je van alles. En dan vind ik het toch uiteindelijk vaak een beetje een teleurstelling als de verdachte bekent, want dan hoef je dat hele mooie opsporingsonderzoek niet meer te bespreken op zitting. Want ja, we hebben enorm ingewikkeld naar je gezocht, en we hebben allemaal mooie dingen gedaan, histo's gezocht en dingen bij elkaar gevonden en gedaan, maarja uiteindelijk zeg je: "ja ik was het". Ja dan komt het in het vonnis niet meer terug.'

Ook een rechercheur van de KMar geeft aan hoe ANPR-gegevens gebruikt worden tijdens verhoren van in haar geval illegale asielzoekers in het kader van de aanpak van mensensmokkel. In deze zaken pakken zij personen op die zij een aantal dagen vast kunnen houden, als de zaak dan niet wordt voorgeleid worden deze personen

weer op vrije voeten gesteld. In veel gevallen is een persoon in een later stadium dan niet meer terug te vinden. Daarom is het van belang binnen drie dagen voldoende informatie te verzamelen. De onderzoeker van de KMar zegt daarover het volgende:

'Omdat wij de verdachte in verzekering [stellen], de eerste drie dagen dat lukt altijd nog wel. En ja goed, dan is het maar net, wat heb je allemaal en wil de officier voorgeleiden? Nu we in corona tijd werken zijn ze allemaal voorzichtig met voorgeleiden. Maar dan heb je in ieder geval wel al een stok om mee te slaan om het zo maar even te zeggen. En je hebt ook gelijk een stukje een meetmoment om te kijken hoe betrouwbaar is een getuige. (...) Ja, nou goed en als je dan al met feiten om de oren kan slaan en zegt van nou vriend, het zit toch even anders in elkaar. Ja goed dan komen ze wel, dan zeggen ze oké oké, ja ik wilde de chauffeur niet belasten, of dit niet. Oké, nou vertel dan maar even hoe het wel zit.'

4.6 Zaakbeschrijvingen

4.6.1 Liquidatiepogingen

Naar aanleiding van een aantal strafrechtelijke ontwikkelingen werd een verschuiving verwacht in criminele groeperingen die zich in georganiseerd verband bezighouden met ernstige geweldsdelicten/pogingen tot liquidatie. Er werd een titel V-onderzoek gestart om een bepaalde groepering op te volgen die zich nu vermoedelijk bezig zou gaan houden met deze delicten. Dit gebeurde in samenwerking met verschillende eenheden. In deze zaak is 126jj ingezet om zicht te krijgen op eerdere vervoersbewegingen van het voertuig van een specifieke verdachte. Het kenteken van dat voertuig is daarnaast ook op een referentielijst geplaatst om het voertuig te monitoren. In dit onderzoek heeft het gebruik van ANPR geen grote rol gespeeld. De zaak is uiteindelijk stopgezet zonder strafrechtelijke afdoening.

4.6.2 Explosieven

Start van het onderzoek was een ontploffing in een woning. Nader onderzoek wees uit dat in de woning een grote hoeveelheid springstof aanwezig was. Deze springstof wordt vaker gebruikt voor het plegen van plofkraak. Er werd een onderzoek gestart naar de bewoners van de woning en een andere verdachte. De kentekens die op naam stonden van deze verdachten zijn bevestigd op basis van 126jj. Er was een vermoeden dat de springstof door de verdachten werd vervaardigd en doorverkocht. De bevoegdheid werd ingezet om na te gaan welke voertuigen waar en wanneer hadden gereden in de hoop dit in een later stadium aan andere onderzoeksgegevens te kunnen koppelen. Op een later moment kwam ook uit andere bronnen informatie dat de verdachten betrokken waren bij het verhandelen van springstof en hun producten werden gebruikt bij plofkraak in het buitenland. Er is op een gegeven moment voor gekozen om dit onderzoek af te bakemen tot de ontploffing in de woning en het vervaardigen van springstof. De pro forma-zitting van deze zaak heeft inmiddels plaatsgevonden. De inhoudelijke behandeling volgt volgend jaar.

4.6.3 Overval & plofkraak

Aanleiding van het onderzoek was een plofkraak bij een bank. Getuigen zagen een persoon na de plofkraak wegrennen richting een auto die vervolgens snel wegreed. Op een andere locatie had een getuige ook verdachte activiteiten gezien. Die nacht kwam er een hit van een ANPR-camera op een voertuig dat al op een referentielijst stond vanwege mogelijke betrokkenheid bij andere plofkraaken. Dat leverde de naam van een verdachte op. Er ontstond een vermoeden dat er twee voertuigen betrokken waren bij deze plofkraak. Daarom zijn de ANPR-gegevens opgevraagd om te achterhalen of er inderdaad nog een tweede auto betrokken was en zo ja, welke auto. Dit tweede voertuig is niet in beeld gekomen. De zaak is gedurende het onderzoek overgedragen aan een ander team.

Een andere zaak die hier vermoedelijk mee samenhang betref een poging tot een ramkraak op een winkel. Tijdens het onderzoek zijn een aantal kentekens en voertuigen naar voren gekomen door getuigenverklaringen en camerabeelden. Een van de kentekens betref een gestolen voertuig. Ook werd gesproken over het gestolen voertuig in combinatie met een ander voertuig waar geen kenteken van bekend was. Vervolgens is er een aanvraag gedaan voor 126jj met betrekking tot die voertuigen om zicht te krijgen op de vervoersbewegingen. Dat was een open zoekvraag bij een aantal locaties. Deze bevraging was voornamelijk bedoeld om het tweede voertuig te identificeren, maar heeft alleen aanvullende historische gegevens over het al bekende gestolen voertuig opgeleverd. Het tweede voertuig is niet in beeld gekomen. Ook dit onderzoek is overgedragen aan een ander team omdat meerdere overvallen aan elkaar gelieerd leken te zijn.

4.6.4 Overval persoon

Het betref een onderzoek naar de overval op een koerier van waardevolle goederen. Het slachtoffer reed in een voertuig dat niet duidelijk herkenbaar was als koeriersdienst. Bij de overval zijn zeer gericht alleen de meest waardevolle goederen buitgemaakt. Dat deed het vermoeden rijzen dat sprake was van voorkennis. Een getuige gaf aan vlak voor het incident een vergelijkbaar voertuig te hebben zien staan als degene die was overvallen. De bestuurder was op dat moment met een ander persoon in gesprek en er leek geen sprake van te zijn van een overval of geweld. Dat bevestigde het vermoeden van opzet. Op camerabeelden van een particulier was te zien dat een tweede voertuig meereed met het voertuig dat overvallen was. Met behulp van 126jj werd het kenteken van het overvallen voertuig bevraged en werd een konvoianalyse uitgevoerd. Uit deze bevraging kwam een tweede voertuig naar voren. Dat kenteken is vervolgens op een referentielijst geplaatst. Hierop volgde een hit en kon met behulp van beelden van bedrijfs-camera's, waarop te zien was dat de gestolen goederen werden aangeboden, een verdenking van heling worden opgemaakt. Er zijn in deze zaak uiteindelijk drie verdachten aangehouden. Dankzij de inzet van 126jj is in deze zaak het tweede voertuig in beeld gekomen wat heeft geleid tot het aanhouden van de verdachten.

4.6.5 Overval bedrijf

Aanleiding was een overval op een bedrijf. Op de camerabeelden van het bedrijf was een auto van een bepaald merk en type te zien. De overval vond plaats in een provincie waar maar één grote weg in en uit de provincie gaat. Om deze reden werd een 126jj-bevraging gedaan van passages na het tijdstip van de overval. Dit leverde een passage op van een voertuig met gestolen kentekenplaten. Het voertuig kwam

qua model overeen met de auto die gesignaleerd was. Daaropvolgend is middels 126jj een blokbevraging uitgevoerd van alle voertuigen die een uur voorafgaand van de overval de provincie inkwamen. Daar kwam een voertuig van hetzelfde model naar voren, maar met de originele kentekenplaten. Vanwege het geringe aantal passages was er een sterk vermoeden dat het om hetzelfde voertuig ging, waar op een later moment de kentekenplaten van zijn verwisseld. Via het originele kenteken en de inzet van andere BOB-middelen is uiteindelijk bij een vijftal verdachten uitgekomen. Deze verdachten konden ook worden gelinkt aan een aantal andere delicten. De zaak moet deels nog voor de rechter komen.

4.6.6 Dreigbrieven

Start van deze zaak was de verzending van dreigbrieven naar verschillende bedrijven. In deze zaak heeft veel forensisch onderzoek plaatsgevonden naar de specifieke kenmerken van de dreigbrieven. Deze onderzoeken leverden onvoldoende aanknopingspunten op en het onderzoek kwam tijdelijk stil te liggen. Na enige tijd kwamen een aantal potentiële verdachten in beeld. Door open 126jj-bevragingen in combinatie met andere BOB-middelen in te zetten is gepoogd zicht te krijgen op het geografisch gebied waarin naar de verdachte kon worden gezocht. De open 126jj-bevragingen in deze zaak hebben geen concrete informatie opgeleverd. De 126jj-bevragingen hebben er aan bijgedragen dat mogelijke verdachte konden worden uitgesloten.

4.6.7 Brandstichting

Betrof een brand waarbij een persoon zwaargewond is geraakt. Het slachtoffer maakte melding van twee personen die aanwezig waren bij de deur van het pand, vlak voordat de brand uitbrak. Er ontstond een verdenking van brandstichting, waarbij het daadwerkelijke slachtoffer niet het beoogde slachtoffer was. Het beoogde slachtoffer verklaarde daarna over problemen met personen afkomstig uit drugscontacten en gaf het telefoonnummer van één van die contacten. Dat telefoonnummer stond op naam en zo werd de eerste verdachte geïdentificeerd. Mastgegevens lieten zien dat deze verdachte op de dag van het delict van zijn woonplaats naar de plaats van het delict was gereisd. Ook lieten de mastgegevens frequent contact met een aantal andere telefoonnummers zien rondom het incident. Via die telefoonnummers is bij een aantal andere verdachten uitgekomen. Door inzet van tapgesprekken is een voertuig van de verdachten in beeld gekomen. 126jj is toen ingezet om de reisbewegingen van dat voertuig op de dag van de brandstichting in kaart te brengen. Ook is gekeken of er mogelijk een tweede voertuig meereed met het verdachte voertuig, deze is niet gevonden. Uit de 126jj-gegevens bleek dat het verdachte voertuig op route richting de plaats delict kon worden geplaatst. Daarna is door de inzet van diverse andere opsporingsmiddelen aanvullend bewijs verzameld tegen de twee verdachten. In deze zaak heeft 126jj geholpen bij het toetsen van scenario's gedurende het opsporingsonderzoek en bij het rondkrijgen van de bewijsconstructie. In deze zaak is nog geen uitspraak geweest.

4.6.8 Liquidatie

De aanleiding van dit onderzoek was een liquidatie/gewelddelict. Er zijn meerdere bevragingen middels 126jj gedaan. Ten eerste zijn de specifieke kentekens die in beeld zijn gekomen bevestigd. Daarnaast is gebruikgemaakt van open zoekvragen.

De inzet van de bevoegdheid heeft geleid tot zicht op voertuigen die vermoedelijk gebruikt zijn bij het delict. Daaruit volgde een link naar mogelijke verdachten.

4.6.9 Afpersing

Start van het onderzoek was een melding van een poging tot overval. Slachtoffer maakte gebruik van een escortedienst in zijn woning. Tijdens dat bezoek kwamen er twee mannen aan de deur die poogden zijn woning binnen te dringen. Op een later moment ziet het slachtoffer de daders van de poging tot overval bij een voertuig. Het kenteken van dit voertuig wordt door het slachtoffer genoteerd en door de politie bevraagd via 126jj en op een referentielijst geplaatst om over te kunnen gaan tot aanhouding. Dit levert geen bruikbare gegevens op. Op een later moment blijken er meerdere soortgelijke meldingen binnen te zijn gekomen in andere delen van het land. De zaak wordt vervolgens overgedragen aan een andere eenheid. Het onderzoek naar deze zaak is uiteindelijk stil komen te liggen.

4.6.10 Ontvoering

Betref een ontvoering in het buitenland met mogelijke betrokkenheid van Nederlandse verdachten. Het onderzoek is gestart op basis van een rechtshulpverzoek. De focus van het onderzoek lag op het traceren van de ontvoerder en ontvoerde. Vanwege de urgentie van de zaak is een groot aantal opsporingsmiddelen ingezet. Er was in deze zaak geen concreet voertuig in beeld, maar rondom de locatie en het tijdstip van de ontvoering en latere contactmomenten is met open zoekvragen middels 126jj gezocht naar voertuigen die betrokken zouden kunnen zijn. Dit heeft geen hits of verdachte vervoersbewegingen opgeleverd. De ontvoerde is uiteindelijk gevonden en er zijn een aantal verdachten aangehouden. De zaak loopt nog in het buitenland als embargo-onderzoek. Het rechtshulpverzoek is afgehandeld.

4.6.11 Drugstransport

Betref een rechtshulpverzoek van een Europees land. Betref twee verdachten die mogelijk betrokken waren met een drugstransport vanuit Nederland. Om hier zicht op te krijgen werd een 126jj-bevraging verricht op een specifiek kenteken. Dit heeft geen resultaten opgeleverd.

5 Conclusie

In deze monitorrapportage is een beschrijving gegeven van het gebruik van 126jj gedurende het tweede jaar na inwerkingtreding van de wet. In deze conclusie wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen gedurende het tweede monitorjaar.

In het tweede monitorjaar zijn er in totaal 2.102 126jj-verzoeken ingediend, waarvan er 1.953 in behandeling zijn genomen. Dit is bijna een verdubbeling ten opzichte van het eerste monitorjaar toen er 1.119 126jj-verzoeken werden ingediend en er 991 in behandeling werden genomen. Deels is dit te verklaren doordat sommige eenheden pas later in 2019 de organisatie rondom 126jj op orde hadden en daarom pas later 126jj-bevragingen konden verrichten. Daarnaast is 126jj in sommige eenheden gefaseerd uitgerold op basis van de zwaarte van het delict. De wet biedt de mogelijkheid om bij dringende noodzaak een telefonisch bevel te geven. Het percentage telefonische bevelen is constant gebleven; zowel in het eerste als tweede monitorjaar lag aan ongeveer een kwart van alle verzoeken een telefonisch bevel ten grondslag. Dit percentage wordt toegeschreven aan de aard van de delicten waarvoor 126jj kan worden ingezet. Veelal zijn dit wat zwaardere zaken waarbij meer urgentie is om gegevens tijdig veilig te stellen. Als er gebruik wordt gemaakt van een telefonisch bevel moet binnen 72 uur een schriftelijk bevel volgen. Voor 126jj geldt dat dit bevel ook binnen 72 uur in Argus (het systeem dat wordt gebruikt voor 126jj-bevragingen) moet zijn bijgevoegd. In het eerste monitorjaar was bij 53,4% van de mondelinge bevelen het schriftelijke bevel te laat aan Argus toegevoegd. In 2020 ging het om 44,3% van de schriftelijke bevelen die te laat in het systeem zijn ingevoerd. Het is op basis van de beschikbare data echter niet duidelijk of het schriftelijke bevel te laat op schrift is gesteld, of alleen te laat is ingevoerd Argus. Het niet voldoen aan de termijn van drie dagen kan leiden tot vormverzuim. In de praktijk heeft dit op zitting nog niet tot discussie geleid.

Ten opzichte van het eerste monitorjaar is er wat betreft de organisatie van het 126jj-proces in de politie-eenheden weinig veranderd. De uitvoering van de bevoegdheid is bij de eenheden belegd. Binnen iedere eenheid zijn geautoriseerde opsporingsambtenaren aangewezen die 126jj-bevragingen kunnen verrichten. In april 2021 ging het om 147 geautoriseerde opsporingsambtenaren en in mei 2020 om 126 geautoriseerde opsporingsambtenaren. Geautoriseerde opsporingsambtenaren mogen alleen op bevel van de officier van justitie een 126jj-bevraging uitvoeren en mogen niet zelf betrokken zijn bij het opsporingsonderzoek. Een 126jj-aanvraag wordt ingediend bij de (gemeenschappelijke) BOB-kamer. De BOB-kamer is verantwoordelijk voor het verwerken van verzoeken met betrekking tot de inzet van bijzonder opsporingsbevoegdheden (BOB).

In dit monitorrapport is ook nader stilgestaan bij de KMar. De inrichting van het 126jj-proces en ervaringen bij de KMar wijken niet wezenlijk af van de inrichting en ervaringen van de politie. Het belangrijkste verschil is dat de KMar niet altijd gebruikmaakt van de GBK, maar afhankelijk van het type onderzoek ook direct via de 'eigen' officier van justitie of parketsecretaris een bevel kan laten opmaken. Een ander verschil is dat de geautoriseerde opsporingsambtenaren bij de KMar allemaal werkzaam zijn bij de Infodesk, hierdoor zijn zij niet betrokken bij opsporingsonderzoeken. In dit monitorrapport is tevens nader gekeken naar internationale 126jj-verzoeken. Voor internationale 126jj-verzoeken geldt dat de verzoeken veelal bij

een Internationaal Rechtshulp Centrum binnenkomen (IRC). Bij het IRC wordt beoordeeld of de gevraagde gegevens een 126jj-verzoek betreffen. Een officier van justitie zal in dat geval een 126jj-bevel opmaken. Voor het verstrekken van gegevens is een justitieel rechtshulpverzoek (een klassiek rechtshulpverzoek of een Europees Opsporingsbevel) uit het betreffende land nodig. Het bevragingproces is vervolgens gelijk aan een 'normale' 126jj-bevraging. In het eerste monitorrapport werd vermeld dat de politie over 2019 geen privacy-audit heeft laten uitvoeren. In deze audit zou moeten worden gekeken of aan de bepalingen in de Wpg en de waarborgen van 126jj op adequate wijze uitvoering is gegeven. Over 2020 is wel een audit verricht. De publicatie van de audit over 2020 verschijnt begin mei 2021 en de resultaten daarvan zullen worden meegenomen in het evaluatierapport.

Ieder jaar verschijnt een cameraplan waarin de ANPR-camera's zijn opgenomen die gebruikt worden in het kader van 126jj. In het cameraplan van 2021 zijn 461 126jj locaties opgenomen. Deze locaties vertegenwoordigen ongeveer 92% van het totaal aantal beschikbare ANPR-camera's van de politie en de KMar. In 2020 ging het om 299 locaties: ongeveer 87% van het totaal aantal beschikbare ANPR-camera's. De grote stijging in locaties is grotendeels toe te schrijven aan het feit dat op één locatie vaak meerdere ANPR-camera's staan, die verschillende rijbanen in beeld brengen. Voor 2021 is besloten een aantal van deze cameraplocaties uit te splitsen naar rijrichting of afslag. Op basis van de wet bevat het cameraplan per ANPR-locatie een motivatie waarom deze is opgenomen in het cameraplan. Deze motiva-ties zijn opgesteld, maar – zoals opgemerkt in het eerste monitorrapport – maken geen deel uit van het cameraplan en zijn niet openbaar.

De camera's die de KMar beheert staan bij de landsgrenzen en de luchthavens. De KMar beheert op dit moment 115 ANPR-camera's welke allemaal zijn aangewezen als 126jj-camera. Zoals in de eerste monitorrapportage is opgemerkt was er in de beginperiode onduidelijkheid over de vraag of de KMar of de politie verantwoordelijk was voor het aanmelden van de KMar ANPR-camera's in het cameraplan. Hierdoor zijn in de beginperiode bepaalde ANPR-locaties niet opgenomen in het cameraplan en konden deze ANPR-camera's niet gebruikt worden voor de inzet van 126jj. Dit probleem is in het tweede jaar verholpen. De KMar stelt zelf een cameraplan op dat samen wordt gevoegd met dat van de Politie.

In het opsporingsproces zijn geen grote veranderingen te zien ten opzichte van het eerste monitorrapport. Daarin werd geconstateerd dat 126jj vaak relevante sturingsinformatie voor opsporingsonderzoek kan opleveren. Het middel wordt veelal toegepast om gegevens veilig te stellen. Daarnaast wordt het vaak naast andere opsporingsmiddelen ingezet en bieden de gegevens die hieruit voortvloeien vaak ondersteunende informatie die richting kan geven aan het onderzoek. Voor de KMar geldt dat zij 126jj veelal inzetten voor een aantal specifieke typen misdrijven, gerelateerd aan de taken die haar op basis van artikel 4 van de Politiewet zijn toegekend. De inzet heeft vooral betrekking op mensenhandel en diefstal waarbij de verdachten regelmatig op heterdaad aangehouden worden en 126jj wordt ingezet om ondersteunend bewijs te verzamelen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door na te gaan of de verdachten vaker een bepaalde route hebben afgelegd. Zoals in het eerste monitorrapport werd aangegeven wordt 126jj veelal naast andere opsporingsmid-delen ingezet. In de zaken die ter zitting zijn gekomen is dit ook terug te zien. Een bewezenverklaring bleek altijd tot stand te komen met behulp van verschillende BOB-middelen of getuigenverklaringen. Daarnaast komt het voor dat verdachten een bekentenis afleggen waardoor ingezette BOB-middelen, waaronder 126jj, niet

allemaal terugkomen in het vonnis. Wel zou 126jj in het verhoor een belangrijke rol kunnen spelen om tot een bekentenis te komen.

Het gebruik van 126jj is met een aantal waarborgen omkleed. Daarbij gaat het onder meer om het handmatig controleren van kentekens en het onherkenbaar maken (*blurren*) van personen en niet-openbare plaatsen op foto's. Zoals in het eerste monitorrapport al werd opgemerkt blijkt dit *blurproces* in de praktijk erg tijdrovend. Een gangbare werkwijze is dat bij grote verzoeken eerst alleen de gegevens worden verstrekt zonder overzichtsfoto's en dat bij een specifieke vervolgvraag de foto's worden *geblurd* en geleverd. Een aandachtspunt blijft dat bij zoekvragen die niet gericht zijn op een specifiek kenteken in sommige gevallen de kentekens ongezien worden goedgekeurd. Hierdoor bestaat het risico dat bij een volgende bevraging niet-gecontroleerde en mogelijk onjuiste kentekengegevens worden geleverd (zie ook Van Berkel et al., 2020, p. 92).

Het *blurren* van personen op foto's blijkt ook gedurende deze monitorronde als een beperking van de bevoegdheid te worden ervaren. Bevragers van Argus krijgen met enige regelmaat de vraag om de *ongeblurde* foto's te verstrekken. Dit leidt soms tot ingewikkelde discussies, maar in de meeste gevallen kunnen de bevragers uitleggen waarom het niet kan. In enkele gevallen wordt de vraag op een hoger niveau binnen de organisatie besproken. Dit heeft ertoe geleid dat in twee bevestigde zaken de oorspronkelijke foto's – dus nog voor het blurren van de foto's – zijn verstrekt. Binnen zowel de politie als het OM hebben deze zaken tot een bredere discussie geleid over de wenselijkheid om in uitzonderlijke gevallen toch *ongeblurde* foto's te verstrekken. Vanuit beide organisaties is geconcludeerd dat er géén wettelijke uitzonderingsgronden zijn om *ongeblurde* foto's te verkrijgen of te verstrekken. Sindsdien is dit, voor zover bekend, niet meer gebeurd. Wel blijft de wens vanuit de opsporing bestaan om voor ernstige delicten *ongeblurde* foto's te kunnen verkrijgen.

Op basis van de verzamelde gegevens gedurende het eerste en tweede monitorjaar zal in de evaluatie nader worden ingegaan op de vraag of de bevoegdheid conform de wettelijke kaders is toegepast, op welke wijze de bevoegdheid in de opsporingspraktijk is ingezet en wat dat in concrete zaken heeft opgeleverd. Zo zal worden beschouwd of de verwachtingen die leefden ten aanzien van deze bevoegdheid in de praktijk zijn uitgekomen. Deze evaluatie verschijnt gelijktijdig met dit monitorrapport.

Summary

Second round of the Monitor to evaluate ANPR legislation, Section 126jj of the Dutch Code of Criminal Procedure

The Act on 'the Recording and storage of vehicle registration data by the police' during the first two years after entry into force.

The Dutch Act on the 'Recording and storage of vehicle registration data by the police'²¹ (*wet 'Vastleggen en bewaren kentekengegevens door de politie'*) entered into force on 1 January 2019. Based on the new Section 126jj of the Dutch Code of Criminal Procedure (*Wetboek van Strafvordering*) (referred to in the rest of the report as '126jj'), the police may record and store the vehicle registration data of passing vehicles using designated cameras for a period of 28 days. The data may be inspected during that period for the purpose of investigating a crime or persons at large. The Act contains an evaluation and sunset clause. In principle, the power will be in force for three years unless decided otherwise by Royal Decree. Based on the evaluation, it will be determined whether the power will be maintained. The final evaluation is based on two monitor reports. The present study is the second monitor report and focuses mainly on new elements that were not highlighted in the first monitoring year, such as the implementation of the law by the Royal Netherlands Marechaussee, the handling of international requests and a new selection of investigation cases in which 126jj was used. The first monitor report was published in 2020 (Van Berkel et al., 2020²²).

Research question

This second monitor report follows the format of the first monitor report and has the same research questions (Van Berkel et al., 2020, p. 14-15). The central research question for this study is as follows:

In what way are number plates that have been stored on the basis of the Dutch Act on the 'Recording and storage of vehicle registration data by the police' used in investigations and what role do the data play in investigations?

The central research question will be answered on the basis of the following research questions:

- Extent of number plate recording and requests
 - How many number plates are recorded on camera?
 - How many requests for vehicle registration data are submitted?
 - For what types of crimes are requests for vehicle registration data submitted?

²¹ In full: 'Amendment of the Code of Criminal Procedure in connection with the regulation of the recording and storage of vehicle registration data by the police'.

²² Berkel, J.J. van, Eeden, C.A.J. van, Poot, C.J. de. (2020). *Het gebruik van bewaarde kentekengegevens in de opsporing: De wet 'vastleggen en bewaren van kentekengegevens door de politie' een jaar in werking*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-13.

- Implementation process
 - How does the implementation process of storing, requesting and providing vehicle registration numbers proceed in practice?
 - To what extent are there bottlenecks in the implementation process?
- Role in investigations
 - For what purposes are requests for vehicle registration data submitted?
 - What role does the use of vehicle registration data play in investigations?

Research methods

This study combined a number of different research methods. In addition to building on the extensive literature review carried out as part of the first monitoring round, documents were once again analysed. Desk research was carried out on documents provided by the police and the Public Prosecution Service. These included process descriptions and records of the type of 126jj searches carried out. In addition, this monitoring round again used records from the Argus police system in which all 126jj requests are stored. This system also stores all ANPR data in the context of 126jj. In addition to this desk research, interviews were conducted with investigators at national and regional level. Most of these were 'new' people, however we also spoke to people who were interviewed as part of the first monitoring round. This provided the opportunity to obtain a clear picture of the developments that took place over the entire monitoring period. A total of 74 officials were interviewed. Finally, for this second monitoring round, a list of judgments was produced on Rechtspraak.nl. This involved performing a comprehensive search on the rechtspraak.nl database for criminal cases in which Section 126jj was used.

Camera plan

In early 2020, the police had 931 fixed ANPR cameras at their disposal, of which 809 (86.9%) were designated as 126jj cameras²³. In early 2021, the police had approximately 999 fixed ANPR cameras at their disposal, of which 919 (92.0%) were designated as 126jj.

Every year, a camera plan is published that includes the ANPR cameras used within the scope of 126jj. The 2021 camera plan includes 461 126jj sites, whereas the 2020 plan included 299 sites. The significant increase in locations is largely due to the fact that there are often multiple ANPR cameras at one location, covering several lanes of traffic. For 2021, it has been decided to break down some of these camera locations by driving direction or exit. Pursuant to the law, the camera plan contains a justification as to why each ANPR location is included in the camera plan. These justifications have been drawn up, but, as noted in the first monitor report, are not part of the camera plan and are not public.

The cameras managed by the Royal Netherlands Marechaussee are located at national borders and airports. The Royal Netherlands Marechaussee currently manages

²³ These figures differ from the first monitor report. The total stated in the first monitor report included sites that have now closed. The first monitor report also included virtual sites: locations where an ANPR camera is used for multiple lanes and lanes without a physical ANPR camera are assigned a 'virtual' ANPR camera. In this report, the figures for both years have been corrected by including only active and unique camera locations.

115 ANPR cameras, all of which are designated as 126jj cameras. As noted in the first monitor report, there was a lack of clarity in the initial period about whether the Royal Netherlands Marechaussee or the police were responsible for registering Royal Netherlands Marechaussee ANPR cameras in the camera plan. As a result, certain ANPR locations were not included in the camera plan in the initial period and these ANPR cameras could not be used for the deployment of 126jj. This problem was resolved in the second year. The Royal Netherlands Marechaussee drew up its own camera plan, which was merged with that of the police.

Number of records

The increase in the number of 126jj cameras has also resulted in an increase in the number of recorded passages. There has been a smaller rise in the number of unique recorded passages. On average, 4.3 million passages per day were recorded in 2019, of which around 1.9 million passages involved a unique number plate. This means that every vehicle recorded passed an average of two (2.26) 126jj ANPR cameras. As this is an average, some people may pass only one ANPR camera on a route, while others pass several. In 2020, an average of 5 million passages were recorded per day, of which around 2 million involved a unique number plate. This means that every vehicle recorded passed an average of 2.5 126jj ANPR cameras. Due to COVID-19, the figures since 2020 are not fully representative of the total number of passages recorded under non-COVID conditions.

Number of requests

In 2020, a total of 2102 126jj requests were submitted, of which 1953 were processed. This is almost double the number of requests in the first monitoring year. One of the reasons for this increase is that some units did not have the organisation surrounding 126jj in place until later in 2019 and were therefore only able to carry out 126jj searches at a later time. In addition, 126jj has been rolled out in some units in phases based on the severity of the offence.

The law provides for the possibility of issuing an order by telephone in urgent cases. The percentage of orders made by telephone has remained constant: in both the first and second monitoring years around a quarter of all requests were based on a telephone order. This percentage is attributed to the nature of the offences for which 126jj can be deployed. These are usually more serious cases where there is a greater urgency to secure data in a timely manner. Verbal orders must be followed by a written order within 72 hours. In the case of 126jj, this order must also be entered in Argus (the system used for 126jj searches) within 72 hours. In the first monitoring year, the written order was added to Argus too late in 53.4% of the verbal orders. In 2020, 44.3% of written orders were entered into the system late. Based on the available data, however, it is not clear whether the written order was issued too late or only entered into Argus too late. Failure to meet the three-day deadline can result in a breach of procedural rules. In practice, this has not yet led to any discussion at trial.

Organisation of the 126jj process

Compared to the first monitoring year, little has changed in terms of the organisation of the 126jj process within the police units. Implementation of the power has been entrusted to the units. Within each unit, authorised investigating officers are designated to carry out 126jj searches. In April 2021, there were 147 authorised investigating officers, as opposed to 126 authorised investigating officers in May 2020. Authorised investigating officers are only permitted to carry out a 126jj search on the orders of the public prosecutor and must not themselves be involved in the investigation. A 126jj application is submitted to the shared Special Investigative Powers division. The Special Investigative Powers division is responsible for processing requests relating to the use of special investigative powers.

The organisation of the 126jj process and experiences of the Royal Netherlands Marechaussee do not differ substantially from the organisation and experiences of the police. The main difference is that the Royal Netherlands Marechaussee does not always use the shared Special Investigative Powers division, but depending on the type of investigation can also have an order drawn up directly by its 'own' public prosecutor or public prosecutor's clerk. In some cases, this process is faster than when a 126jj request goes through the shared Special Investigative Powers division. Another difference is that the authorised investigating officers at the Royal Netherlands Marechaussee all work at the information desk and are therefore not involved in investigations.

This monitor report also took a closer look at international 126jj requests. International 126jj requests are usually received by an International Legal Assistance Centre (IRC). The IRC assesses whether the requested data constitutes a 126jj request. If so, a Dutch public prosecutor will draw up a 126jj order. A request for legal assistance in judicial matters (a conventional request for legal assistance or a European Investigation Order) from the country concerned is required in order to draw up the order. After an order is drawn up, the search process follows the route of a 'normal' 126jj search.

The first monitor report stated that no privacy audit had been conducted for 2019. The purpose of the privacy audit is to examine whether the provisions of the Police Data Act and the safeguards of 126jj have been adequately implemented. However, an audit was carried out for the second monitoring year. The 2020 audit focuses on the design and existence of the necessary processes to meet the safeguards. The 2021 audit will examine the extent to which these processes have worked in practice. The results of the 2020 audit are included in the evaluation report.

Bottlenecks in the 126jj process

The use of 126jj is subject to a number of safeguards. These include manual checking of number plates and rendering individuals and non-public places unrecognisable (blurring) in photographs. As noted in the first monitor report, this blurring process is very time-consuming in practice. A common approach is that for large-scale requests, only the data is provided in the first instance, without the overview photos, and in the event of a specific follow-up request, the photos are blurred before being issued. An ongoing concern is the fact that in search queries that do not focus on a specific number plate, the number plates are not always checked.

As in the first monitoring round, many respondents mentioned the blurring of individuals in photographs as a limitation of the power. Officers conducting Argus searches are therefore regularly asked to provide the unblurred photographs. This sometimes leads to complex discussions, but in most cases the officer conducting the search is able to explain why it is not possible. In some cases, the question is discussed at a higher level within the organisation. This has resulted in the original, in other words pre-blurred, photographs being provided in two confirmed cases. Within both the police and the Public Prosecution Service, these cases have led to a broader discussion on whether it is desirable to issue the photographs regardless in exceptional cases. Both organisations have concluded that there are no legal grounds for exception for obtaining or providing unblurred photographs. Since these two cases, as far as is known, this has not happened again. However, there is still a desire within investigation teams to be able to obtain unblurred photographs when serious offences are involved.

Types of crimes

As in 2019, there are four types of offences for which 126jj is most commonly used. These are theft and robbery, drug-related offences, burglaries, murder and manslaughter. Theft and robbery include street robbery, theft from vehicles and shoplifting. Drug-related offences involve the possession, production and trafficking of drugs. This often relates to hard drugs. Burglaries are primarily domestic burglaries. The relative importance of these four types of offences has changed compared to 2019, however it is difficult to draw a comparison because the selection of units has changed. Some units deal more with a particular type of crime and therefore conduct more searches related to this type of crime. For example, due to its remit as laid down in Section 4 of the Police Act, the Royal Netherlands Marechaussee handles a large number of cases related to human trafficking, but did not feature in the 2019 selection.

Investigation process

There are no discernible major developments in the investigation process compared to the first monitor report, which stated that 126jj can often provide pertinent leads for investigations. The technique is also often used to secure data. In addition, it is frequently used alongside other investigative techniques, and the data generated often provide supporting information that can give direction to the investigation.

Specifically in the case of the Royal Netherlands Marechaussee, 126jj is often used for a number of specific types of offence, related to the tasks assigned to this organisation under Section 4 of the Police Act. The power is mainly used in relation to human trafficking and theft. In these types of cases, suspects are regularly caught in the act and 126jj is used to gather supporting evidence, for example to find out whether the suspects have previously travelled a certain route.

As stated in the first monitor report, 126jj is often used alongside other investigative techniques. This is also reflected in the cases that have come to court. In those cases in which 126jj was cited, the judicial finding of facts was always found to have been established with the aid of a number of special investigative techniques or witness statements. Suspects also sometimes make a confession, which means that special investigative techniques used, including 126jj, are not reflected in the

judgment. However, some respondents indicated that 126jj can play a significant role in eliciting a confession.

Evaluation

The evaluation of the Dutch Act on the 'Recording and storage of vehicle registration data by the police', which looks in greater detail at the extent to which the power is used in accordance with the legal frameworks, how the power is used in the investigation process and the outcomes, will be published at the same time as this monitor report. The evaluation is based on the information collected in the two rounds of the Monitor (2019 and 2020).

Literatuur

- Berkel, J.J. van, Eeden, C.A.J. van, Poot, C.J. de. (2020). *Het gebruik van bewaarde kentekengegevens in de opsporing: De wet 'vastleggen en bewaren van kentekengegevens door de politie' een jaar in werking*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-13.
- Boeije, H. (2008). *Analyseren in kwalitatief onderzoek: Denken en doen*. Den Haag: Boomonderwijs.
- Cameraplan ANPR Nationale Politie. (2021). *Staatscourant*, 2021(7001), 1-9. Geraadpleegd op 3 mei 2021, van: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2021-7001.html>
- Defensie. (2021a). *Taken marechaussee*. Geraadpleegd op 15 juni 2021, van: <https://www.defensie.nl/organisatie/marechaussee/taken>.
- Defensie. (2021b). *Grenstoezicht*. Geraadpleegd op 15 juni 2021, van <https://www.defensie.nl/onderwerpen/taken-in-nederland/grenstoezicht>
- Ministerie van Justitie en Veiligheid. (2021). *Wat is rechtshulp?* Geraadpleegd op 15 juni 2021, van <https://www.internationalerechtshulp.nl/wat-is-rechtshulp>.
- Politie Academie. (2021). *Team grootschalige opsporing*. Geraadpleegd op 15 juni 2021, van <https://thesaurus.politieacademie.nl/Thesaurus/Term/3478>.
- Rijkswaterstaat. (2021). *Slimmer verkeersmanagement met data uit jouw mobiel*. Geraadpleegd op 15 juni 2021, van: <https://www.rijkswaterstaat.nl/nieuws/archief/2021/01/slimmer-verkeersmanagement-met-data-uit-jouw-mobiel>.

Bijlage 1 Samenstelling begeleidingscommissie

Voorzitter

Prof. Dr. E.J. (Bert-Jaap) Koops Hoogleraar Regulering van Technologie, Tilburg University

Leden

Dr. J.J. (Jasper) van der Kemp Coördinator Minor Forensische Criminologie & Onderzoeker Project Gereede Twijfel & Cold Cases Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam

Mr. A.A.M. (Astrid) Matthijssen²⁴ Beleidsadviseur, ministerie van Justitie en Veiligheid

Mr. A. (Ank) Verhaar²⁵ Informatie officier van justitie, Arrondissementsparket Oost-Nederland, Openbaar Ministerie

S. (Sjoerd) Top Sectorhoofd Dienst INFRA, Landelijke Politie

²⁴ Mr. Matthijssen werd bij afwezigheid vervangen door A.H.G. (Anja) van Zantvoort (beleidsadviseur, Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving).

²⁵ Mr. Verhaar werd bij afwezigheid vervangen door Mr. R.R. (Richard) Joesoef Djamil (Informatieofficier van justitie, Landelijk Parket, Openbaar Ministerie).

Bijlage 2 Overzicht van geïnterviewde respondenten

Politie

Van de volgende eenheden zijn functionarissen geïnterviewd:

- *Noord-Nederland* (1 functionaris)
- *Oost-Nederland* (3 functionarissen)
- *Midden-Nederland* (2 functionarissen)
- *Noord-Holland* (1 functionaris)
- *Amsterdam* (4 functionarissen)
- *Den Haag* (3 functionarissen)
- *Rotterdam* (1 functionaris)
- *Zeeland West-Brabant* (4 functionarissen)
- *Oost-Brabant* (1 functionaris)
- *Limburg* (1 functionaris)
- *Landelijke Eenheid* (11 functionarissen)

Openbaar ministerie

Van de volgende (arrondissementen)parketten zijn functionarissen geïnterviewd:

- *Oost-Nederland* (3 functionarissen)
- *Amsterdam* (1 functionaris)
- *Zeeland West-Brabant* (2 functionarissen)
- *Landelijk Parket* (1 functionaris)
- *Den Haag* (2 functionarissen)

Overig

- *Advocatuur* (1 respondent)
- *Autoriteit Persoonsgegevens* (2 respondenten)
- *Beleidsmedewerkers ministerie van Justitie en Veiligheid* (4 respondenten)
- *Commerciële partijen* (6 respondenten)
- *Europol* (1 functionaris)
- *Inspectie van Justitie en Veiligheid* (2 respondenten)
- *Interpol* (1 functionaris)
- *IRC* (4 functionarissen)
- *KMar* (10 functionarissen)
- *Privacy First* (1 respondent)

Bijlage 3 Zaakselectie

Tabel 14 Zaakselectie met toelichting

Zaak	Opgenomen	Toelichting
1	Ja	
2	Ja	
3	Nee	Ging om een samengestelde zaak (bestaande uit diverse onderzoeken). Betrokkenen hebben aangegeven vanwege de complexiteit van de zaak géén capaciteit te hebben om de zaak te bespreken. Zij hebben een andere zaak voorgesteld om mee te nemen in het onderzoek. Het betrof een onderzoek naar een overval waarin 126jj succesvol is ingezet. Deze zaak is als extra zaak – bovenop de tien geselecteerde zaken – opgenomen.
4	Ja	
5	Ja	
6	Ja	
7	Nee	Ging om een embargo onderzoek. Betrokkenen hebben aangegeven niet te willen meewerken aan de evaluatie vanwege de gevoelige aard van het opsporingsonderzoek.
8	Ja	
9	Ja	Betrof een samengestelde zaak bestaande uit twee onderzoeken. Van beide onderzoeken zijn betrokkenen gesproken.
10	Nee	Geen contactgegevens beschikbaar.
11	Ja	
12	Ja	
13	Nee	Geen contact gekregen met contactpersoon.
14	Nee	Geen contactgegevens beschikbaar.
15	Ja	